

פ

ד

דין וחשבון שנתי 2015
בנק פועלי אגודת ישראל
מקבוצת הבינלאומי

ת

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

דין וחשבון שנתי 2015

תוכן העניינים

עמוד

1.	דוח הדירקטוריון	6
2.	סקירת ההנהלה	119
3.	הצהרת המנהל הכללי	142
4.	הצהרת החשבונאי הראשי	143
5.	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי	145
6.	דוחות כספיים	149

חברי הדירקטוריון⁽¹⁾

אבי חפץ
יו"ר הדירקטוריון

צבי אילני⁽²⁾

מרית גילת⁽³⁾

יוסי לוי

משה מאיר

אלי מונטג

אבישי עלי

לימור קליין

ד"ר חיים שיין⁽⁴⁾

ראובן פנחס⁽⁵⁾

(1) הדירקטורים כיהנו עד למיזוג הבנק עם ולתוך החברה האם הבנק הבינלאומי ביום 31 בדצמבר 2015.

(2) החל מיום 30.3.2015.

(3) החל מיום 1.6.2015.

(4) עד ליום 29.3.2015.

(5) עד ליום 31.5.2015.

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

דוח הדירקטוריון

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום י"ב בתמוז התשע"ה (29 ביוני 2015) אושר הסכם מיזוג בין בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. לפרטים נוספים ראה להלן בפרק פעילות הבנק וכן בבאור 1 לדוחות הכספיים.

ביום 1 בינואר 2016 מוזג בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ עם ולתוך הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. בעקבות המיזוג סיים דירקטוריון בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ את תפקידו (למידע נוסף ראה פרק התפתחויות נוספות).

ביום 28 בפברואר 2016 החליט הדירקטוריון של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המבוקרים של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ ליום 31 בדצמבר 2015.

הדוחות ערוכים על-פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים, והנתונים מבוססים במספרים מדווחים.

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, בקשר לתיאור עסקי הבנק, מצבו הכספי ותוצאות פעילותו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מאלה שנחזו במסגרת המידע צופה פני העתיד כאמור, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות כתוצאה משינוי בנתונים המאקרו כלכליים, בתכנית העסקית של הבנק וכן כתוצאה מגורמי הסיכון המתוארים בדוח הדירקטוריון.

משפטים הכוללים ביטויים כגון: "להערכת ההנהלה", "להערכת הבנק", "הבנק בוחן", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף, לשמות עצם כגון: "צריך", "יכול", "יהיה" מצביעים על כך שמדובר במידע צופה פני עתיד. ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, ולכן נתונים לשינוי ולחוסר וודאות.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וגורמים מקצועיים בחברת האם וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

ההתפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

נתוני האינדיקטורים הכלכליים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ולתקופות קודמות ונתונים ראשוניים שפורסמו לרבעון הרביעי של 2015 מצביעים על מגמת האטה בקצב הצמיחה של המשק. על פי האומדן האחרון שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש פברואר 2016, במחצית השנייה של 2015 צמח המשק ב-2.2% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 2.9% במחצית הראשונה של 2015 ועלייה של 2.6% במחצית השנייה של 2014. העלייה בתוצר במחצית השנייה של השנה משקפת עלייה בהוצאות לצריכה ציבורית, צריכה פרטית, יצוא סחורות ושירותים ועלייה בהשקעה בנכסים קבועים.

ההוצאה לצריכת מוצרים בני קיימה לנפש עלתה ב- 3.9% במחצית השנייה של שנת 2015, לאחר ירידה של 11.2% במחצית הראשונה של 2015 ועלייה של 21.6% במחצית השנייה של 2014. ההוצאה לצריכה ציבורית עלתה במחצית השנייה של 2015 ב- 5.2% לאחר עליות של 0.7% במחצית הראשונה של 2015 ושל 5.0% במחצית השנייה של 2014. למרות שהקטר העיקרי לצמיחה ממשיך להיות הצריכה הפרטית, ברבעון הרביעי של השנה מסתמנים סימני שיפור גם בייצור התעשייתי ונמשך השיפור בשוק העבודה כאשר גם על פי האומדנים הראשוניים שפורסמו המשק צמח ברבעון הרביעי של 2015 ב- 3.3% (בחישוב שנתי) לאחר עלייה של 2.5% ברבעון השלישי ועלייה של 0.4% בלבד ברבעון השני.. בנק ישראל מבחין גם הוא בשיפור מתון בפעילות בסוף השנה.

חטיבת המחקר של בנק ישראל הורידה בחודש דצמבר 2015 את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2016 ל- 2.8%, לעומת תחזית של 3.3% בתחזית הקודמת מחודש ספטמבר, זאת על רקע הפחתת התחזיות לצמיחת הסחר העולמי וליבוא למדינות ה-OECD והעדכון כלפי מטה של ההערכות ביחס לרמת הפעילות במחצית השנייה של שנת 2015.

תקציב המדינה

על פי אומדן ראשון, בשנת 2015 הסתכם הגירעון הממשלתי ב- 24.5 מיליארד ש"ח, שהם כ- 2.2% מהתמ"ג, לעומת גירעון של כ- 29.9 מיליארד ש"ח שהיוו כ- 2.7% מהתמ"ג בשנת 2014. בתקציב המקורי לשנת 2015 תוכנן גירעון בסך כ- 31.4 מיליארד ש"ח, שהם כ- 2.8% מהתמ"ג. הסטייה של הגירעון ביחס לתכנון בתקציב המקורי, משקפת הכנסות גבוהות מהחזוי בסך 3.6 מיליארד ש"ח בעיקר מגבייה עודפת של מסים עקב פעילות ערה בשוק הנדל"ן, תוך שמירת רמת מחירים גבוהה ואף עולה והגברת האכיפה ומאמצי הגבייה של רשות המסים והוצאות נמוכות מהתכנון בתקציב המקורי בסך של 3.3 מיליארד ש"ח, בעיקר עקב תת ביצוע בסך ההוצאות של המשרדים האזרחיים.

בחודש ספטמבר 2015, על רקע תחזית גביית מסים מעודכנת, הוחלט על הפחתת שיעור המע"מ מ- 18% ל- 17% החל מחודש אוקטובר 2015 ואילך ובעקבות כך ירד גם שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים לשיעור זהה. בתחילת חודש ינואר 2016 הוחלט על הפחתת שיעור מס החברות החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%.

אינפלציה

מדד המחירים לצרכן ירד בשנת 2015 ב- 1%, לאחר ירידה של 0.2% בשנת 2014. בשנת 2015 נרשמו עליות מחירים בשלושה סעיפים בלבד: ירקות ופירות - 13.2%, דיור - 2.2% ושונות - 0.1%. עיקר הירידה נרשמה בסעיפי אחזקת דירה ותחבורה ותקשורת. לפי בנק ישראל, בשנת 2015 הירידה במחירי האנרגיה תרמה לירידה של 1.0% באינפלציה בשל ירידות חדות במחירי הנפט בעולם, וההוזלות היוזמות על ידי הממשלה ובראשם הפחתת המע"מ וביטולי אגרות תרמו גם הן לירידה של 0.7%, כך שבנטרול השפעתם הישירה של מחירי האנרגיה וצעדי הממשלה עלה המדד ב- 0.6%, עדיין נמוך מיעד האינפלציה השנתי. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש דצמבר 2015, כי בשנת 2016 האינפלציה תעמוד על שיעור של 0.6%, בעיקר על רקע השפעתן של ירידות המחירים בעולם ובשל הוזלות מחירים חד-פעמיות ברבעון הראשון של השנה, אך ההשפעות הממתנות צפויות לדעוך בהמשך שנת 2016. ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל- 12 החודשים הקרובים נמוכות משמעותית והינן בשיעור שלילי של 0.1%.

שוק הדיור

על פי אומדן מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, התחדשה עליית מחירי הדירות בחודשים אוקטובר - נובמבר 2015. מהשוואת העסקאות שבוצעו בחודשים אוקטובר - נובמבר 2015, לעומת העסקאות שבוצעו בחודשים ספטמבר - אוקטובר 2015, נמצא כי מחירי הדירות עלו ב- 1.1%. בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, עלו המחירים ב- 7.6%.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הוחל בבנייתן של כ- 35,850 דירות חדשות (עלייה של כ- 3.6% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) והסתיימה בנייתן של כ- 32,330 דירות (עלייה של כ- 3.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). בחודשים ינואר - נובמבר 2015 חל גידול בביקוש לדירות ונמכרו כ- 29,930 דירות חדשות, עלייה של כ- 48% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בחודש דצמבר 2015 נטל הציבור משכנתאות בהיקף של כ-5.6 מיליארד ש"ח, בהמשך לכ-5.2 מיליארד ש"ח שניטלו בחודש נובמבר 2015. בשנת 2015 נטל הציבור משכנתאות בסכום מצטבר של כ-64.7 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-28% לעומת שנת 2014, על רקע ביטול תוכנית מע"מ אפס על דירות חדשות, העלאת מס הרכישה בסוף חודש יוני 2015 וסביבת הריבית הנמוכה.

שוק העבודה

נתוני האבטלה ממשיכים להיות חיוביים, כאשר ניכרת יציבות בשיעור האבטלה ברבעון הרביעי של 2015 (בקרוב גילאי 15 ומעלה) שעמד על שיעור של 5.3%, בדומה לרבעון השלישי של 2015 ולעומת 5.0% ברבעון השני של שנת 2015 ו-5.4% ברבעון הראשון השנה. עם זאת, בקרב גילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) עלייה קלה בשיעור הבלתי מועסקים שעמד ברבעון הרביעי של 2015 על 4.6%, לעומת 4.5% ברבעון השלישי 4.3% ברבעון השני של שנת 2015 ו-4.7% ברבעון הראשון של השנה. שוק העבודה בשנת 2015 התאפיין בגידול מהיר במספר המועסקים בפרט בענפי השירותים, הבנייה והתקשורת. מתחילת השנה ועד חודש נובמבר נוספו 90 אלף מועסקים חדשים. בנוסף חל עלייה בשיעור ההשתתפות במשק מ-64.2% בחודש ינואר השנה ל-64.5% בחודש נובמבר.

שער החליפין

בשנת 2015 היתה יציבות בשער החליפין של השקל מול הדולר ואילו שער החליפין של השקל מול האירו התחזק בשיעור של כ-10.1%. הייסוף בשקל מול האירו נגרם על רקע גידול בחשבון השוטף ועלייה בהשקעות ריאליות במשק.

במהלך שנת 2015 רכש בנק ישראל כ-8.7 מיליארד דולר (מזה כ-3.1 מיליארד דולר רכישות שנועדו לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין). בחודש נובמבר 2015 הודיע בנק ישראל שבמסגרת התוכנית לקניזוז השפעת הפקת הגז בישראל על שער החליפין, ירכוש הבנק 1.8 מיליארד דולר בשנת 2016.

	שיעור השינוי-%		שער החליפין ליום			
	שנת 2015	שנת 2014	31.12.14	30.9.15	31.12.15	
דולר	0.3%	12.0%	3.89	3.92	3.90	
יורו	(10.1%)	(1.2%)	4.72	4.40	4.25	

ריבית בנק ישראל

בחודש פברואר 2015 החליטה הוועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת שיעור הריבית לחודש מרס ב-0.15 נקודות האחוז, לשפל היסטורי של 0.1%. ההחלטה הינה על רקע התגברות קצב הייסוף בשקל והשפעותיו האפשריות על הפעילות במשק והאינפלציה ונועדה, בין היתר, להחזיר את האינפלציה אל תוך מרכז תחום היעד. לאחר הורדת הריבית לרמת שפל של 0.1%, הריבית נותרה יציבה במשך כל שנת 2015, זאת על רקע האינפלציה הנמוכה, התמתנות בפעילות ולחץ לייסוף בשקל. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש דצמבר 2015 כי ריבית בנק ישראל צפויה לעמוד על 0.1% בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2016 ולהתחיל לעלות רק ברבעון הרביעי של שנת 2016. בהודעות האחרונות על החלטות הריבית הצהיר בנק ישראל כי לנוכח ההתפתחויות הכלכליות האחרונות ובין היתר, בשוקי ההון, המדיניות המוניתרית צפויה להיות מרחיבה למשך זמן רב על אף העלאת הריבית בארה"ב.

הסביבה הגלובלית

תחזית הצמיחה הגלובלית החזויה של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2016 עודכנה כלפי מטה ועומדת על 3.4%, לעומת הערכה קודמת של 3.6%. הירידה בתחזית הצמיחה העולמית נובעת בעיקר בשל מחירי הסחורות הנמוכים לצד ההאטה בכלכלת השווקים המתעוררים. גם לשנת 2017 הופחתה תחזית הצמיחה הגלובלית של קרן המטבע הבינלאומית מ-3.8% ל-3.6%. על אף ההתאוששות בפעילות גם בארה"ב וגם אירופה (ואף ביופן), קיים חשש להתמתנות בפעילות בסין, הכלכלה השנייה בגודלה בעולם.

בחודש דצמבר 2015 הודיע הפד בארה"ב לראשונה, לאחר שבע שנים בהן היתה סביבת ריבית אפסית, כי הוא מעלה את הריבית ב-0.25%. תחזית הריבית של חברי הפד לסוף שנת 2016 הינה 1.38%. העלאת הריבית באה על רקע נתוני תעסוקה מאד חיוביים והתקרבות לתעסוקה מלאה, למרות היעדר סימנים

להתגברות לחצי השכר. מנגד, מסתמנת עלייה באינפלציית הליבה בארה"ב, ובאירופה ה-ECB העמיק את ההרחבה המוניטרית על רקע האבטלה הגבוהה, אינפלציה נמוכה ורצון לפחת את היורו.

שוקי ההון

בשנת 2015 עלה מדד ת"א 100 בכ-2.0% ומדד ת"א 25 עלה בכ-4.4%. מדד האג"ח הממשלתי הכולל עלה בשיעור של 1.6%.

מחזורי המסחר של המניות והמירים עלו בשנת 2015 בשיעור של כ-19.5% ומנגד מחזורי המסחר של אגרות החוב ירדו בשיעור של כ-2%, בהשוואה לשנת 2014.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
2014	2015	2014	2015	
573	703	10.20%	4.35%	מדד ת"א 25
766	896	6.73%	2.03%	מדד ת"א 100
4,245	4,159	4.72%	1.58%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון (מניות ואג"ח) במהלך שנת 2015 חלה עלייה של כ-8.5%, בהשוואה לשנת 2014, בעיקר בגין הנפקה של חברת טבע בארה"ב בסך כ-29 מיליארד ש"ח בחודש דצמבר 2015.

היקף גיוסי ההון			
במיליוני ש"ח			
שיעור השינוי	2014	2015	
161.9%	14,851	38,894	מניות והמירים
(24.9%)	51,522	38,716	אג"ח ממשלתי
(1.2%)	57,754	57,084	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
8.5%	124,127	134,694	סה"כ

בארה"ב ירד מדד ה-S&P-50 בכ-0.8% בשנת 2015, כאשר ברבעון הרביעי עלה המדד בכ-6.4%. באירופה עלה מדד היורוסטוק-600 בכ-6.8% בשנת 2015, כאשר ברבעון הרביעי עלה המדד בכ-5.2%. מדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) ירד בכ-17% בשנת 2015, כאשר ברבעון הרביעי עלה המדד בכ-0.3%.

על רקע ההערכות לקצב צמיחה מתון של הכלכלה העולמית ולאור המשך הירידה במחירי הנפט והצמיחה המתונה בשווקים המתעוררים, ובראשם סין, נרשמה החל מחודש אוגוסט 2015 תנודתיות וירידות חדות בשווקים הפיננסיים ובמחירי הסחורות. מגמת התנודתיות בשווקים המשיכה גם במהלך החודשים האחרונים בהובלת המגזר הפיננסי והחשש מיציבות בנקים באסיה ובאירופה ומחיר הנפט הנמוך.

מיזוג הבנק עם הבנק הבינלאומי

ביום 17 ביוני 2015 הודיע הבנק הבינלאומי על מיזוג בנק פאג'יי לתוכו, תוך שמירה על המותג פאג'יי.

ביום 30 ביוני 2015 נחתם הסכם מיזוג בין הבנק לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבינלאומי"), בעלת השליטה בבנק. על פי ההסכם הבנק התמזג עם ולתוך הבינלאומי (על פי הוראות הפרק הראשון לחלק השמיני בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובהתאם להוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961) באופן בו הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כפי שהיו במועד המיזוג, הועברו לבינלאומי ללא תמורה, והבנק חוסל, ללא פירוק, ורשם החברות מחק אותו מרישומיו.

בהתאם להסכם המיזוג ותעודת המיזוג שהתקבלה מרשם החברות, מועד המיזוג של פאג'יי עם הבינלאומי חל ביום 31 בדצמבר 2015.

המיזוג הושלם לאחר שהתמלאו כל התנאים המתלים שנקבעו לביצועו ובכלל זה: קבלת אישור מראש (Pre Ruling) ממנהל רשות המיסים, בהתאם להוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודה (להלן: "אישור מס הכנסה"); קבלת אישורי רשויות, ככל שידרשו; וביצוע כל הפעולות והתקיימות כל התנאים למיזוג בהתאם לחוק החברות.

בהתאם להסכם המיזוג, התחייבות הבנק לשיפוי הדירקטורים ונושאי המשרה המכהנים ושכיהנו בהם, כפי שתהיה בתוקף במועד המיזוג בגין כל תביעה ו/או הליך משפטי שהוגשו או שיוגשו נגדם בקשר לכהונתם בבנק, לרבות בקשר למיזוג, הועברה לבינלאומי במסגרת השלמת המיזוג. בכפוף לכל דין, הבינלאומי ימשיך לפעול לכך שפוליסת ביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה של הבינלאומי תמשיך לכסות את הדירקטורים ונושאי המשרה של הבנק, שיהיו עד למועד המיזוג, בגין הפעולות שביצעו במהלך תפקידם בבנק, עד למועד האמור, וזאת לפחות למשך שבע שנים ממועד המיזוג, כפי שתחול על הדירקטורים ונושאי המשרה בבינלאומי.

בהתאם לאישור מס הכנסה, המיזוג פטור ממס הכנסה וממס שבח מקרקעין על פי הוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודה, למעט תשלום מס הרכישה בגין העברת זכויות במקרקעין של הבנק לבינלאומי, אשר יחול על הבינלאומי (להלן: "הטבות המס").

הטבות המס מותנות בתנאים על פי הוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודה.

יובהר כי מימוש הטבות המס בפועל אינו מהווה תנאי להשלמת המיזוג.

האמור בסעיף זה בדבר אפשרות מימוש הטבות המס, שהתממשות התנאים להן אינה ודאית ולגבי חלקם אינה בשליטתו של הבנק או הבינלאומי, הינו מידע צופה פני עתיד. מידע כאמור עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, כתוצאה מאירועים או עסקאות שיביאו לאי התקיימות התנאים שנקבעו להטבות המס כאמור לעיל.

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") היה חברה בת של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבינלאומי" או "חברת האם"). הבנק הוקם ביום י"ט לחודש טבת התשל"ח (29 לדצמבר 1977) בבעלות משותפת של הבינלאומי, הסתדרות פועלי אגודת ישראל ואחרים, כתוצאה מהתאגדות של קופת מלווה וחסכון של פועלי אגודת ישראל תל-אביב וחיפה.

צביונו של הבנק והתמקדותו במגזר החרדי-דתי נמשכו גם לאחר ביצוע הרכישה כאמור.

הבנק היה תאגיד בנקאי בעל רישיון "בנק" לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981. הבנק לא החזיק בחברות אחרות.

הבנק פעל באמצעות 22 סניפים ושלוחות, שכללו שלוחה ששימשה בלעדית כמשווקת משכנתאות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ובנוסף שני מרכזי ייעוץ אזוריים להשקעות בירושלים וברחובות.

לבנק היה הסכם מסגרת לקבלת שירותים מהבינלאומי. במסגרת ההסכם נשען הבנק, בין היתר, על מערכות המידע, המיחשוב, מערכים אחוריים בתחומי התפעול והבקרה, חדר עסקאות במט"ח, ניהול הסיכונים ופעילות הנוסטרו, משאבי אנוש, בקורת פנימית, דלפקי משכנתאות וכיוצ"ב.

פעילותו העסקית של הבנק התמקדה בשלושה מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי - התיווך הפיננסי עומד ביסודה של הבנקאות המסחרית כתיווך בין מפקידים ללווים. פעילות זו קיבלה את ביטויה בהכנסות מריבית של הבנק.
- השקעת ההון של הבנק וניהול סיכונים שוק - קיבלו אף הם את ביטויים בפעילות המימון של הבנק.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים - שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון רחב של פעילויות בתחומי ניהול חשבון הבנק השוטף במטבע ישראלי ובמט"ח, סחר בינלאומי, ניירות ערך, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, ייעוץ וניהול פיננסי ובנקאי, מכשירים פיננסיים נגזרים, משכנתאות וכיוצ"ב. מרבית ההכנסות מפעולות אלו נרשמו בהכנסות שאינן מריבית.

הנהלת הבנק הוכוונה, הונחתה ופוקחה על ידי הדירקטוריון וועדותיו לגבי מדיניותו העסקית של הבנק, אשר ממנה נגזר תיאבון הסיכון של הבנק. במסגרת זו אושרו על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים, הקצאת המשאבים והקווים העקרוניים לפעילותו של הבנק, הקפדה על ממשל תאגידי, הוראות וחוקים שונים ואישור מדיניות הבנק בנושאים שונים (כולל אתיקה).

לדירקטוריון הוגשו תכנית העבודה והתקציב של הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות שהנהלת הבנק קבעה לעצמה כיעדים בשנת העבודה.

הדירקטוריון פיקח וביקר את עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום המדיניות העסקית שאושרה על ידו.

השליטה בתאגיד הבנקאי

בעל השליטה בתאגיד הבנקאי היה הבנק הבינלאומי שהחזיק נכון ליום 31 בדצמבר 2015 100% ממניות הבנק.

חלוקת דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות כל דין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 ביחס לחלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. דירקטוריון הבנק לא קבע מדיניות לחלוקת דיבידנדים.

ביום 25 בדצמבר 2014 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 20.0 מיליון ש"ח ששולם באותו מועד.

פעילות הבנק

להלן סקירת ההתפתחויות שחלו בבנק בשנת 2015 בהשוואה לשנה הקודמת, בסעיפי הרווח וההפסד, בסעיפים המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים.

רווח ורווחיות

התוצאות העסקיות של הבנק בתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 בהשוואה לשנה המקבילה אשתקד, הושפעו בעיקר מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומקיטון בהוצאות השכר שנבע בעיקר בשל הסכם קיבוצי מיוחד, שקוזזו בחלקן מהשפעת ירידת ריבית בנק ישראל על הכנסות הריבית ומקיטון ברווחים מממוש ניירות ערך.

מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

הרווח הנקי לשנה השוטפת הסתכם ב- 39.4 מיליון ש"ח לעומת 25.9 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 52.1%.

הרווח לפני מסים הסתכם השנה ב- 65.9 מיליון ש"ח, לעומת 47.0 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 40.2%. ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה השנה ב- 26.5 מיליון ש"ח לעומת 21.1 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 25.6%.

הרווח הנקי למניה הסתכם בשנת 2015 ב- 776.8 ש"ח לעומת 510.6 ש"ח אשתקד.

התשואה ברוטו על ההון היתה השנה 17.7% לעומת 12.7% אשתקד.

התשואה נטו על ההון היתה השנה 10.6% לעומת 7.0% אשתקד.

התפתחות הכנסות וההוצאות

הכנסות ריבית נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו השנה ב- 129.3 מיליון ש"ח לעומת 131.5 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 1.7%.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, שנעשו על בסיס שמרני, הסתכמו השנה ב- 0.7 מיליון ש"ח לעומת 6.5 מיליון ש"ח אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהפרשות בגין מספר לקוחות מצומצם וכן מעדכון ההפרשה הקבוצתית בהתאם להוראות בנק ישראל שבוצעו אשתקד.

יתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי הסתכמה ב- 31 בדצמבר 2015 ב- 36.4 מיליון ש"ח לעומת 50.4 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 27.8%.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו השנה ב- 2.7 מיליון ש"ח לעומת 4.7 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 42.6%. הקיטון נובע מירידה ברווחים מממוש ניירות ערך.

ההכנסות מעמלות הסתכמו השנה ב- 111.4 מיליון ש"ח לעומת 107.4 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 3.7%.

בשנת 2015 נרשמו הכנסות אחרות בסך של 3.0 מיליון ש"ח בגין מכירת נכס מקרקעין. בשנת 2014 לא נרשמו הכנסות אחרות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו השנה ב- 179.8 מיליון ש"ח לעומת 190.1 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 5.4%, כמפורט להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו השנה ב- 92.0 מיליון ש"ח לעומת 101.6 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 9.4%. הקיטון נובע בעיקר בשל הסכם קיבוצי מיוחד. ראה גם באור 13 לדוחות הכספיים.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמה השנה ב- 30.9 מיליון ש"ח לעומת 31.2 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 1.0%.

ההוצאות האחרות הסתכמו השנה ב- 56.9 מיליון ש"ח לעומת 57.3 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 0.7%.

יחס ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך ההכנסות עמד בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 על 73.0% לעומת 78.0% אשתקד.

שיעור ההפרשה למסים מהרווח הסתכם השנה ב- 40.2% לעומת 44.9% אשתקד. ראה להלן בפרק מיסוי.

התפתחות סעיפי המאזן

המאזן ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכם ב- 4,105.5 מיליון ש"ח לעומת 3,875.9 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, גידול של 5.9%.

פעילות המט"ח ובכלל זה, האשראי ופקדונות המט"ח של לקוחות הבנק, נרשמה בספרי הבינלאומי, והבנק נהנה מעמלות בגין פעילות זו.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכם ב- 2,477.1 מיליון ש"ח לעומת 2,313.0 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 7.1%.

א. להלן פירוט סיכון האשראי בגין לווים בעייתיים:⁽¹⁾

31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
60.0	2.9	57.1	39.3	1.2	38.1	סיכון אשראי פגום
5.5	0.4	5.1	9.0	0.3	8.7	סיכון אשראי נחות
45.1	1.9	43.2	41.8	2.6	39.2	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
110.6	5.2	105.4	90.1	4.1	86.0	סך סיכון אשראי בעייתי

יתרה ל-31 בדצמבר 2014	יתרה ל-31 בדצמבר 2015
סכומים מדווחים	במיליוני ש"ח

ב. נכסים שאינם מבצעים

אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:

48.7	32.4
48.7	32.4

שנבדק על בסיס פרטני

סך הכל נכסים שאינם מבצעים

ג. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית

8.4	5.7
-----	-----

ד. חובות בעייתיים ביחס לסיכון אשראי

2.4%	1.5%	שיעור יתרת האשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.1%	0.2%	שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור
2.1%	1.4%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור

ה. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית

103.5%	112.3%
--------	--------

(1) מוצג לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

יתרה ל-31 בדצמבר 2014	יתרה ל-31 בדצמבר 2015
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח	

ו. שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

2.6% 3.2%

ז. שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור (כולל מט"ח)

0.0% 0.3%

0.1% 0.3%

0.7% (0.1%)

45.9% (1.7%)

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2015 בסך 268.8 מיליון ש"ח לעומת 206.6 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 30.1%. הגידול נובע בעיקר מרכישת אגרות חוב ממשלתיות זמינות למכירה.

תיק ניירות הערך של הבנק מורכב בעיקר מאגרות חוב ממשלתיות ברובן אגרות חוב שקליות לא צמודות בריבית משתנה, ובמקצתו מאגרות חוב קונצרניות כמפורט להלן בפרק ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך - סיכונים שוק וחסות.

שיעור הירידה בשווי הוגן של ההשקעות בניירות ערך זמינות למכירה ביחס לעלות בהתייחס לאגרת חוב בודדת ליום 31 בדצמבר 2015 הינו עד לשיעור של 2.8% בלבד. סך הירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה הינו 1.7 מיליון ש"ח, 0.4 מיליון ש"ח בטווח זמן של 6 חודשים, 1.0 מיליון ש"ח בין 6 חודשים לשנה ו-0.3 מיליון ש"ח מעל שנה (ביום 31 בדצמבר 2014 שיעור הירידה בשווי ההוגן הינו עד לשיעור של 1.7%, סך הירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה הינו 1.0 מיליון ש"ח, כולו בטווח זמן של 6 חודשים).

פקדונות הציבור הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2015 בסך של 3,350.0 מיליון ש"ח לעומת 3,050.0 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 9.8%.

ליום 31 בדצמבר 2015 לא היתה לבנק יתרת פקדונות בבנקים בשל סגירת חשבון פאג'יי בבנק ישראל והעברת היתרה לחברת האם, בהתאם לאישור בנק ישראל בעקבות מיזוג הבנק. בשנת 2014 הפקדונות מבנקים הסתכמו ב-98.3 מיליון ש"ח.

ההתחייבויות האחרות הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2015 ב-223.9 מיליון ש"ח לעומת 233.5 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 4.1%.

העלות המופחתת של הבניינים והציוד ביום 31 בדצמבר 2015 הסתכמה ב-21.2 מיליון ש"ח לעומת 19.6 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 8.2%.

הון והלימות הון

ההון ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכם ב- 392.4 מיליון ש"ח לעומת 353.7 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 10.9%. השינוי נובע בעיקר מרווחי השנה.

בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין של בנק ישראל, יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון על פי הוראות "באזל" ליום 31 בדצמבר 2015 הינו 16.4% (מזה: 12.3% יחס הון עצמי רובד 1).

ביום 25 בדצמבר 2014 אישר דירקטוריון הבנק את מסמך ה- ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2014 בהתבסס על המתודולוגיה והתשתית של חברת האם.

תוצאות תהליך ה-ICAAP הועברו לבנק ישראל לעיונו.

לאור ממצאי תהליך ה-ICAAP ולאחר דיון במכלול השיקולים המפורטים במסמך, ובהתאם למכתב בנק ישראל מיום 10 בדצמבר 2013 בנושא SREP, החליט הדירקטוריון לאמץ את יחסי ההון כדלקמן: במצב עסקים רגיל - יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-15% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10%. תחת תרחישי קיצון - יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-10% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.5%.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל בישראל, ביום 28 במרס 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל - יחסי הון מינימליים, הדורש מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את היחסים הנ"ל בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי של 10% ויחס הון כולל מזערי של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שיידרש מהבנק הוא 9% ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.5%.

דיבידנד

ביום 25 בדצמבר 2014 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 20.0 מיליון ש"ח ששולם באותו מועד.

מבנה ההון

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾	
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		
13.0	13.0	הון מניות נפרע
349.4	384.9	עודפים
-	(1.0)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
(0.4)	(1.1)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות ערך זמינים למכירה
362.0	395.8	סה"כ הון עצמי רובד 1
142.5	131.3	סה"כ הון רובד 2
504.5	527.1	סה"כ הון כולל

(1) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

פעילות חוץ מאזנית

שירותים בתחום הפעילות במט"ח (רכישות והמרות מטבע ועסקאות פורקס וכיוצ"ב) ניתנו ללקוחות הבנק על ידי הבינלאומי באמצעות עובדי הבנק או באמצעות חדר העסקאות של הבינלאומי. ההכנסות מפעילות זו נזקפו לבנק כעמלה שמתקבלת מהבינלאומי. הסעיפים המאזניים בדוחות הכספיים של הבנק אינם כוללים את הפעילות במטבע חוץ. הנכסים וההתחייבויות שנובעים מהפעילות במטבע חוץ כלולים בדוחות הכספיים של הבינלאומי.

יתרת פיקדונות פת"ח ופמ"ח של לקוחות הבנק אשר היו מופקדים בבינלאומי, הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2015 ב- 172 מיליון \$ (671.1 מיליון ש"ח), לעומת ב-161 מיליון \$ (626.1 מיליון ש"ח) אשתקד, גידול של 6.8% בערכים דולריים. יתרת פיקדונות פת"ח של לקוחות הבנק, הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2015 בכ-6 מיליון \$ (23.4 מיליון ש"ח), לעומת 7 מיליון \$ (27.2 מיליון ש"ח) אשתקד.

יתרת אשראי וסיכון אשראי במט"ח של לקוחות הבנק, שניתנו על ידי הבינלאומי בערבות הבנק, הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2015 ב- 14.7 מיליון \$ (57.2 מיליון ש"ח) (מתוכם - יתרות אשראי 13.9 מיליון \$ שהיוו 54.3 מיליון ש"ח), לעומת 34.2 מיליון \$ (133.3 מיליון ש"ח) (מתוכם - יתרות אשראי 32.4 מיליון \$ שהיוו 126.0 מיליון ש"ח) אשתקד, קיטון של 57.0% בערכים דולריים.

תרומות הבנק

הנהלת הבנק קבעה מסגרת תקציבית למתן תרומות. השנה תרם הבנק 0.2 מיליון ש"ח, לעומת 0.3 מיליון ש"ח אשתקד. התרומות ניתנו לעשרות גופים שפעילים בתחומים שונים כגון: סיוע לאוכלוסיות במצוקה, פעילות חברתית ותרומה לקהילה.

דיווח על מגזרי פעילות

הבנק חילק את מקורות ההכנסה שלו למגזרי הפעילות הבאים, שכל אחד מהם מהווה מרכז רווח:

- משקי בית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות של עד 500 אלף ש"ח.
- בנקאות פרטית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות מעל 500 אלף ש"ח.
- עסקים קטנים - לקוחות עסקיים בעלי אובליגו של עד 100 אלף ש"ח.
- בנקאות מסחרית - עסקים בינוניים בעלי אובליגו מעל 100 אלף ש"ח ועד 20 מיליון ש"ח.
- בנקאות עסקית - עסקים גדולים בעלי אובליגו מעל 20 מיליון ש"ח.
- ניהול פיננסי - כל ההכנסות וההוצאות של הבנק שאינן נובעות מפעילות מול לקוחות (בעיקר ניהול תיק הנוסטרו של הבנק).

כל מרכז רווח בבנק נמדד על-פי ההכנסות וההוצאות, וזאת באופן הבא:

- **הכנסות מריבית** - מרכזי הרווח, אשר התמקדו בפעילות עם ציבור הלקוחות במסגרת מערך הסניפים של הבנק, זוכו בגין המרווח הפיננסי על ההלוואות שהועמדו ללקוחות והפיקדונות שהופקדו על ידי הלקוחות. הרווח מהכנסות ריבית כלל את המרווח הפיננסי, הן בצד הנכסים והן בצד ההתחייבויות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשך החיים התואם את תנאי האשראי או הפיקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים. כמו כן, כללו הכנסות הריבית עמלות המיוחסות לסעיף זה, כגון: עמלות ערבות וכו'.
- **הוצאות בגין הפסדי אשראי** - לכל מרכז רווח יוחסו ההוצאות בגין הפסדי אשראי המתייחסות ללקוחותיו.
- **הכנסות שאינן מריבית** - לכל מרכז רווח נזקפו ההכנסות מעמלות וההכנסות התפעוליות האחרות הנובעות מפעילות לקוחותיו.
- **הוצאות תפעוליות** - למרכז הרווח יוחסו ההוצאות בסניפים ובהנהלה המרכזית אשר נבעו ממתן שירותים ללקוחותיו, ובהתחשב בהיקף הפעילות המימונית והתפעולית של הלקוחות בכל מגזר. ההוצאות הועמסו על בסיס פרמטרים ואומדנים שונים, והתבססו בין היתר על חלקו של המגזר בסך הפעילות של הבנק.
- **מסים על הכנסה** - ההפרשה למס על רווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס האפקטיבי.

שיטת הקצאת ההון לכל מגזר של הבנק, התבססה על המשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר, ובהתאם לכך, התשואה על ההון של כל מגזר חושבה על ידי חלוקת הרווח של המגזר בהון המוקצה לו.

החלוקה למגזרי פעילות התבססה על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים והיא נגזרה מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פעל הבנק. תוצאות פעילות המגזרים, הממוינים לפי מגזרי הפעילות העיקריים, מפורטות כאמור בבאור 25.

נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים".

במסגרת הגילוי על מגזרי הפעילות מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על גישה כלכלית ולדיווח התואם את כללי החשבונות המקובלים.

מגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים ולהוראות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים בבנק ישראל. כאמור בבאור 1.ג. לדוחות הכספיים בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 7 בנובמבר 2014, אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים, ובין היתר, כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם, יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם. התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים.

להלן התפלגות סך ההכנסות לפי מגזרי הפעילות :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2014		2015		
שיעור מסך הכנסות	סך הכנסות	שיעור מסך הכנסות	סך הכנסות	
סכומים מדווחים		סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
28.4%	69.1	30.0%	73.9	
6.4%	15.5	7.1%	17.5	
9.6%	23.4	10.5%	25.8	
44.4%	108.0	47.6%	117.2	
40.0%	97.6	39.2%	96.8	
7.5%	18.2	6.4%	15.7	
47.5%	115.8	45.6%	112.5	
8.1%	19.8	6.8%	16.7	
-	-	-	-	
100.0%	243.6	100.0%	264.4	

משקי בית
בנקאות פרטית
עסקים קטנים
סה"כ ממגזרים פרטיים
מסחרי
עסקי
סה"כ מגופים עסקיים
ניהול פיננסי
סכומים שלא הוקצו והתאמות
סך הכל

להלן התפלגות הרווח הנקי לפי מגזרי הפעילות :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				משקי בית בנקאות פרטית עסקים קטנים סה"כ ממגזרים פרטיים מסחרי עסקי סה"כ מגופים עסקיים ניהול פיננסי סכומים שלא הוקצו והתאמות סך הכל
2014 (1)		2015		
שיעור מהרווח הנקי	רווח נקי	שיעור מהרווח הנקי	רווח נקי	
סכומים מדווחים		סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
6.9%	1.8	17.5%	6.9	
5.8%	1.5	5.8%	2.3	
7.7%	2.0	15.0%	5.9	
20.4%	5.3	38.3%	15.1	
17.4%	4.5	28.2%	11.1	
20.1%	5.2	8.1%	3.2	
37.5%	9.7	36.3%	14.3	
42.1%	10.9	25.4%	10.0	
-	-	-	-	
100.0%	25.9	100.0%	39.4	

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

התפלגות הרווח הנקי בין מגזרי הפעילות שונה מהתפלגות ההכנסות, ונובעת בעיקר מייחוס הוצאות הפסדי אשראי בגין המגזרים. המגזר בו הרווח הנקי הינו הגבוה ביותר הינו המגזר המסחרי שהניב רווח של 11.1 מיליון ש"ח.

מגזר משקי בית

על מגזר משקי הבית נמנו מרבית הלקוחות הפרטיים של הבנק, למעט לקוחות הבנקאות הפרטית. שירותים ללקוחות המגזר, ניתנו בכל סניפי ושלוחות הבנק ומרכזי הייעוץ וכן באמצעות ערוצי הבנקאות הישירה - ובכלל זה המוקד הטלפוני של הבנק "פאג'י קול".

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פעל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר משקי הבית הסתכם השנה ב- 6.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 1.8 מיליון ש"ח אשתקד, גידול בשיעור של 283.3%. הגידול נובע בעיקר מגידול בהכנסות המגזר, מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי וכן מהשפעת ההסכם הקיבוצי המיוחד.

הכנסות המגזר הסתכמו השנה ב- 73.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 69.1 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 6.9%.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 2.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 6.2 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 53.2%. עיקר הקיטון נובע מעדכון ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בהתאם להוראות בנק ישראל.

ההוצאות התפעוליות המיוחדות למגזר הסתכמו ב- 58.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 58.8 מיליון ש"ח, קיטון של 1.4%.

בשנת 2015 חל גידול בהיקף הפעילות של המגזר. היתרה הממוצעת של הנכסים, שעיקרם אשראי לציבור, הסתכמה ב- 694.3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 570.4 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 21.7%. הגידול הינו בהתאם למדיניות הבנק למזעור סיכון האשראי תוך הגדלת חלקו של האשראי הצרכני בתיק האשראי הכולל.

הבנק שווק אשראי לרוכשי דירות, לזכאי משרד השיכון וללווים פרטיים באמצעות דלפקים יעודיים של הבנק הבינלאומי הפרוסים בחלק מסניפיו.

היקפי הביצוע של המשכנתאות בשנת 2014 הסתכמו בכ- 594 מיליון ש"ח לעומת כ- 591 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 0.5%.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

קהל היעד העיקרי של הבנק במגזר משקי הבית היה המגזר החרדי-דתי. בשנים האחרונות מתעצם וגובר במגזר החרדי תהליך של יציאה לשוק העבודה. במסגרת זו אנו עדים לפתיחתם של מסלולי לימוד במכללות ובמוסדות יעודיים למגזר החרדי ולהקמתם של ארגונים שונים העוסקים ביעוץ, עזרה הכוונה ומימון לציבור החרדי המבקש להשתלב בלימודים גבוהים ולהשתלב בשוק העבודה. כמו כן נפתחים מסלולים מיוחדים לציבור החרדי במוסדות קיימים המכשירים את הלומדים בהם למגוון רחב של תחומי תעסוקה ומקנים להם את הכלים הדרושים להשתלבות בשוק העבודה.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

הבנק נעזר במערכות טכנולוגיות לשיפור השירות ללקוחות ולצורך ניתוח מצב הלקוחות למטרות בקרה ושיפור אפקטיביות השיווק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

פיתוח מוצרים פיננסיים פשוטים וקלים להבנה ללקוח, פריסת הסניפים והשלוחות בריכוזי האוכלוסיה החרדית והדתית, פיתוח מערכת מיכונית לשרות אישי ללקוחות, מתן מענה לצרכי הלקוחות במוצרי אשראי והשקעות, הטבות והנחות בניהול חשבונות עו"ש ומעורבות קהילתית. כמו כן קיימת חשיבות רבה להכרת אורח החיים של המגזר החרדי והתאמת הפעילות הבנקאית והמוצרים הפיננסיים לאוכלוסיה זו, על צרכיה היחודיים.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מערכת סינוף בפריסה ארצית רחבה, בהתאם לאוכלוסיית המטרה של הבנק. כמו כן, הכשרת צוות עובדים מיומן המשווק ומתחזק את מגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיים, הינו תנאי הכרחי למתן שירות מקצועי ואיכותי ללקוח.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

גופים חוץ בנקאיים, כגון חברות ביטוח, חברות כרטיסי אשראי וספקים ונותני שירות במגוון רחב של תחומים, מציעים אשראי ושירותים בתחום המט"ח ושוק ההון ללקוחות המגזר. הבנק פעל באמצעות ספקית שירותי המיכון, מת"ף - חברה בת של הבינלאומי, להכנסת שיפורים טכנולוגיים במערכי התפעול השונים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב ולגוון את סל המוצרים הבנקאיים העומדים לרשות הלקוח. יצויין עוד כי אחד המאפיינים הבולטים במגזר החרדי-דתי הינה התמיכה הקהילתית והעזרה ההדדית אשר בולטת לטובה במגזר החרדי והדתי, בהשוואה למגזרים אחרים במשק. ההיבט הפיננסי של עזרה זו המתבטא בפעילותם של גמ"חים העוסקים בגיוס פקדונות ובמתן הלוואות, מהווה תחליף לחלק מהשירותים שהבנק סיפק.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

עיקר פעילות הבנק במגזר משקי הבית הייתה בקרב הציבור החרדי והדתי. לאור התמקדות המערכת הבנקאית במגזר הקמעונאי בכללותו, הבנקים ממשיכים בהרחבת פעילותם השיווקית והפריסה הסניפית שלהם גם בקרב לקוחות האוכלוסיה החרדית. נמשכת תחרות חזקה גם מצד בנקים גדולים שלא נתפסו בעבר כמתחרים ישירים במגזר זה.

לקוחות

לקוחות המגזר כללו בעיקר משקי בית בעלי עושר פיננסי נמוך עד בינוני ותיק השקעות עד לסך של 500 אלפי ש"ח.

שיווק והפצה

הבנק נעזר במדיה החרדית לסוגיה וערוציה השונים לצורך יחסי ציבור ופרסום מוצרים, מבצעים ומהלכים שיווקיים התואמים את צרכי לקוחות המגזר. כמו כן תכנים ומסרים שיווקיים מתבצעים בסניפים - מפגש עם הלקוחות, באמצעות הטלפון וה"פאג"י קול" - ובפנייה יזומה.

הון אנושי

בשנת 2015 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 151 משרות (2014 - 151), מתוכן 27 עובדים בדרגת ניהול (2014 - 26).

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

מגזר הבנקאות הפרטית

הבנק פעל להרחיב ולהעמיק את הפעילות עם לקוחות הבנקאות הפרטית מכל מגזרי האוכלוסייה מהמגזר החרדי והדתי, תוך בחינה מקצועית של צרכי הלקוחות והתאמת תיק השקעות שלהם בהתאם לאפיון הלקוח.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פעל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברוח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב-2.3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1.5 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 53.3%, הנובע בעיקר מגידול בהכנסות המגזר.

ההוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר הסתכמו בשנת 2015 ב-13.2 מיליון ש"ח, לעומת 12.9 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 2.3%.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-17.5 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15.5 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 12.9%. היתרה הממוצעת של פעילות הפאסיבה של המגזר, שעיקרה פקדונות הציבור, הגיעה בשנת 2015 ל-591.3 מיליון ש"ח לעומת 559.8 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 5.6%.

התפתחות במגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

חלק מלקוחות המגזר מנהלים חשבונות נוספים במספר בנקים. הלקוחות הינם בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, לקוחות אלו מעוניינים בדרך כלל במגוון רחב של מוצרים בנקאיים מתוככמים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- מערכות תפעול ומסחר מתקדמות.
- שירות ממוקד לקוח, תוך שימת דגש רב על יחס אישי, התאמה לצרכים ואפיון מדויק.
- ייעוץ השקעות מקצועי, הנעזר במערכות תומכות החלטה ובמערכות בקרה מתקדמות.
- מערכת שירותי בנקאות ישירה מתקדמת.
- מערך בקרה מתקדם ובעל זמני תגובה מהירים.
- שירות בעל גמישות רבה, בהתאם לתנאי שוק משתנים בארץ ובעולם.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מערכת סינון בפריסה ארצית והכשרת כוח אדם מיומן ומקצועי למתן ייעוץ פיננסי ללקוחות, על-פי הוראות חוק הייעוץ.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

חלק מלקוחות הבנקאות הפרטית הם לקוחות המנהלים חשבון ביותר מבנק אחד. כתוצאה מכך, התחרות בין הבנקים על לקוחות אלה אגרסיבית ביותר ובאה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמות המחירים, שיפור מערך ייעוץ ההשקעות וחדשנות מתמדת במוצרים. בתי השקעות וכלל מערכת הבנקאות הינם המתחרים הפוטנציאליים על פלח השוק הני"ל.

מוצרים חדשים

הבנק הבינלאומי מפתח מכשירים פיננסיים ומוצרים מובנים המיועדים לכל ציבור הלקוחות והבנק שווק את אותם מוצרים באופן ספציפי בהתאם לצרכי הלקוח הבודד ולאור אפיון שבוצע בחשבון. כמוצר מדף משלים, בצע הבנק באמצעות מיקור חוץ מחברת האם יעוץ פנסיוני ללקוחותיו על פי דרישה.

לקוחות

לקוחות הבנקאות הפרטית הינם בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה ותיק השקעות מעל 500 אלפי ש"ח.

שיווק והפצה

שיווק שירותי הבנקאות הפרטית של הבנק נעשה בדרך כלל באופן ממוקד, על סמך הכרות אישית ונגישות ללקוחות ולגופים בעלי עושר פיננסי, המעוניינים בניהול ואקטיביזציה של תיק ההשקעות שלהם, על סמך אפיון רמת הסיכון של הלקוח וקריטריונים שונים של סיכון. במקביל, הבנק נעזר במדיה החרדית לסוגיה וערוצייה השונים, לצורך יחסי ציבור ופרסום מוצרים, מבצעים ומהלכים שיווקיים התואמים את צרכי לקוחות המגזר. שירותי הבנקאות הפרטית ניתנו ביחידה לבנקאות הפרטית של הבנק, בסניפי הבנק ובשלוחותיו, על ידי יועצי השקעות מורשים וצוות עוזרים, במפגשי יעוץ אישיים עם הלקוח, בתקשורת באמצעות הטלפון, האינטרנט, פניה יזומה ובתגובה לפנית הלקוחות.

הון אנושי

בשנת 2015 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 28 משרות (2014 - 27), מתוכן 14 עובדים בדרגת ניהול (2014 - 13).

את מגזר הבנקאות הפרטית משרתים יועצי השקעות בעלי רישיון יעוץ של הרשות לניירות ערך, וביניהם עובדים בתפקידי עזר, שאינם יועצים, שעברו הכשרה מתאימה למתן שירות המותאם לצרכי לקוחות המגזר.

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים קטנים

מגזר עסקים קטנים סיפק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ומסחריים קטנים, בעיקר מהמגזר החרדי והדתי.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פעל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-5.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2.0 מיליון ש"ח אשתקד, גידול בשיעור של 195.0%.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-25.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-23.4 מיליון ש"ח אשתקד, גידול בשיעור של 10.3%.

בשנת 2015 נרשמה הכנסה בגין הפסדי אשראי בסך של 1.4 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של 1.5 מיליון ש"ח אשתקד. השינוי נובע בעיקר ממספר לקוחות מצומצם וכן מגידול בהפרשה הקבוצתית שנרשמה אשתקד.

היתרה הממוצעת של נכסי המגזר הסתכמה ב-127.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-111.8 מיליון ש"ח אשתקד, גידול בשיעור של 8.3%.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

החשיפה של כל מגזר הבנקאות העסקית בישראל לכלכלה העולמית השפיעה על העסקים הקטנים, שרגישותם לירידות בביקושים המקומיים ולשפל כלכלי מקומי גדולה יותר.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

הבנק נעזר במערכות טכנולוגיות לצורך ניתוח מצב הלקוחות, בקרה ושיווק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- זיהוי והתאמת צרכי הלקוח - איתור נכון של מכלול צרכיו הבנקאיים של הלקוח והתאמת מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים שלו.
- היכולת להעניק שירות כולל ומתאים לכל לקוח - צמצום הפער בין רמת הציפיות של הלקוח מהשירות הניתן לו לבין רמת השירות בפועל.
- היכולת לנהל ולקיים באופן שוטף בקרת סיכונים ובעיקר סיכון אשראי שהינו גורם הסיכון המשמעותי ביותר בפעילות המגזר. ניהול סיכונים אלה וקיום מערכת בקרה נאותה, חיוניים לצמצום החשיפה של הבנק לכשל אשראי ולנזקים כתוצאה מכשלים תפעוליים ומשפטיים, ולהשגת רווחיות נאותה במגזר זה.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מערכת סינון רחבה בפריסה ארצית והכשרת כוח אדם מיומן ובעיקר בתחום האשראי.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

גופים חוץ בנקאיים וגורמים נוספים ובכלל זה חברות כרטיסי האשראי וחברות המבצעות ניכיון של כרטיסי אשראי, המציעים אשראי ושירותים פיננסיים שונים ללקוחות המגזר.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

התחרות במגזר זה היא עם כל הבנקים במערכת, והיא התמקדה במתן תגובה מהירה לצרכי הלקוח, נגישות וזמינות של מוצרים ושירותים פיננסיים, במגוון תחומי האשראי ותנאיו המאושרים ללקוח ובתמהיל הבטחונות.

לקוחות

במגזר עסקים קטנים טופלו לקוחות ממגוון רחב של ענפי משק, בעלי נפח פעילות עסקי נמוך, כאשר האובליגו הינו עד 100,000 ש"ח.

שיווק והפצה

הבנק נעזר במדיה החרדית לסוגיה וערוציה השונים לצורך יחסי ציבור ופרסום מוצרים, מבצעים ומהלכים שיווקיים התואמים את צרכי לקוחות המגזר.

הון אנושי

בשנת 2015 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 43 משרות (2014 - 43), מתוכן 6 עובדים בדרגת ניהול (2014 - 7).

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

שינויים בהיקף הפעילות במגזרים וברווח הנקי שלהם
להלן נתונים עיקריים של המגזרים בעלי מאפיינים קמעונאיים :

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
2.9	(12.7)	13.8	3.8	(6.9)	20.3
4.2	17.3	18.9	3.3	11.6	14.4
7.1	4.6	32.7	7.1	4.7	34.7
16.3	10.9	36.4	18.7	12.8	39.2
23.4	15.5	69.1	25.8	17.5	73.9
1.5	(0.1)	6.2	(1.4)	0.4	2.9
19.0	12.9	58.8	18.7	13.2	58.0
-	-	-	-	-	-
19.0	12.9	58.8	18.7	13.2	58.0
2.9	2.7	4.1	8.5	3.9	13.0
0.9	1.2	2.3	2.6	1.6	6.1
2.0	1.5	1.8	5.9	2.3	6.9
35.1%	22.1%	3.1%	58.4%	24.2%	9.9%
111.8	78.6	570.4	127.9	103.3	694.3
310.2	559.8	1,005.5	421.9	591.3	1,145.3
47.0	56.0	476.0	83.0	78.0	574.0
5.8	2.5	27.0	6.6	3.6	32.4
1.3	2.1	5.7	0.5	1.1	2.3
7.1	4.6	32.7	7.1	4.7	34.7

הכנסות ריבית, נטו
- מחיצוניים
- בינמגזרי
סה"כ
הכנסות שאינן מריבית
סך הכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
(לרבות פחת והפחתות) :
- לחיצוניים
- בינמגזרי
סה"כ
רווח לפני מסים
הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי
תשואה להון (אחוז רווח נקי
מההון הממוצע)
יתרה ממוצעת של נכסים
יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרכיבי הכנסות ריבית, נטו :
מרווח מפעילות מתן אשראי
מרווח מפעילות קבלת פקדונות
סך הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
ובינמגזרי

מגזר בנקאות מסחרית

הבנק סיפק מגוון שירותי בנקאות ללקוחות מסחריים בהיקף אשראי בינוני עד גבוה. במגזר הבנקאות המסחרית מוגדרים לקוחות להם אושרו מסגרות אשראי עד לגובה 20 מיליון ש"ח.

פעילות לקוחות מגזר הבנקאות המסחרית מושפעת ישירות מהמצב הכלכלי במשק, מקצב הצמיחה, מרמת הביקושים והתפתחות ענפי המשק השונים, וכן מתקציבים ממשלתיים ומקורות מימון מהארץ ומחו"ל. שערי החליפין של המטבעות הזרים ושיעורי הריבית במטבע ישראלי ובמטבע חוץ, משפיעים אף הם על לקוחות המגזר.

על לקוחות מגזר הבנקאות המסחרית נמנים, בין היתר, גופים ללא כוונת רווח העוסקים בפעולות מגוונות בתחומים שונים של חינוך, תרומה וסיוע לקהילה.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פעל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-11.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4.5 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 146.7%. הגידול נובע בעיקר מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי וכן מהשפעת ההסכם הקיבוצי המיוחד.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה ב-0.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5.5 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 85.5%. הקיטון נובע בעיקר מהוצאות הפסדי אשראי במספר לקוחות מצומצם שנרשמו אשתקד.

להלן נתונים עיקריים במגזר בנקאות מסחרית תוך התייחסות למוצרים השונים :

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						
87.8	15.9	71.9	76.5	12.4	64.1	הכנסות ריבית, נטו :
(24.3)	(6.8)	(17.5)	(15.9)	(4.5)	(11.4)	- מחיצוניים
63.5	9.1	54.4	60.6	7.9	52.7	- בינמגזרי
34.1	3.7	30.4	36.2	3.1	33.1	סך הכל
97.6	12.8	84.8	96.8	11.0	85.8	הכנסות שאינן מריבית
5.5	(4.4)	9.9	0.8	1.4	(0.6)	סך הכנסות
84.0	11.0	73.0	77.5	8.9	68.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	-	-	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
84.0	11.0	73.0	77.5	8.9	68.6	(לרבות פחת והפחתות) :
8.1	6.7	1.9	18.5	0.7	17.8	- לחיצוניים
3.6	2.7	0.9	7.4	0.2	7.2	- בינמגזרי
4.5	3.5	1.0	11.1	0.5	10.6	סך הכל
3.1%	12.1%	0.9%	7.8%	1.9%	9.2%	רווח לפני מסים
1,281.7	233.2	1,048.5	1,248.9	222.4	1,026.5	הפרשה למסים על הרווח
570.1	36.5	533.6	567.5	29.9	537.6	רווח נקי
1,183.0	237.0	946.0	1,168.0	216.0	952.0	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
61.2	8.9	52.3	59.8	7.9	51.9	יתרה ממוצעת של נכסים
2.3	0.2	2.1	0.8	-	0.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
63.5	9.1	54.4	60.6	7.9	52.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
						מרכיבי הכנסות ריבית, נטו :
						מרווח מפעילות מתן אשראי
						מרווח מפעילות קבלת פקדונות
						סך הכל הכנסות ריבית, נטו
						מחיצוניים ובינמגזרי

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

פעילותם של מרבית לקוחות המגזר מתבצעת בשוק המקומי. יחד עם זאת, במסגרת מגזר זה פעילים לקוחות המנהלים פעילות ענפה של יבוא ויצוא.

ענפי המשק העיקריים בהם פועל המגזר הינם: מסחר, נדל"ן, תעשייה וכן גופים הנמנים על ה"מגזר השלישי" (מגזר העמותות). תהליכים מאקרו כלכליים הנוגעים לענפים אלו וכן המדיניות התקציבית של הממשלה, משפיעים על פעילותם של לקוחות המגזר, לצד שינויים בשערי המטבעות הזרים, שיעורי הריבית במגזרי ההצמדה השונים, שינויים במחירי חומרי גלם מיובאים, במחירי המזון וכד'.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

הבנק נעזר במערכות טכנולוגיות לצורך ניתוח מצב הלקוחות, בקרה ושיווק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- זיהוי והתאמה לצרכי הלקוח - איתור נכון של מכלול צרכיו הבנקאיים של הלקוח והתאמת מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים שלו.
- היכולת להעניק שירות כולל ומתאים לכל לקוח - צמצום הפער בין רמת הציפיות של הלקוח מהשירות הניתן לו לבין רמת השירות בפועל.
- היכולת לנהל ולקיים באופן שוטף בקרת סיכונים (ובעיקר סיכון אשראי שהינו גורם הסיכון המשמעותי ביותר בפעילות המגזר). ניהול סיכונים אלה וקיום מערכת בקרה נאותה, חיוניים לצמצום החשיפה של הבנק לכשל אשראי ולנזקים כתוצאה מכשלים תפעוליים ומשפטיים, ולהשגת רווחיות נאותה במגזר זה.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מערכת סינוף בפריסה ארצית רחבה, בהתאם לאוכלוסיית המטרה. כמו כן, רמת המקצועיות הנדרשת במתן שירותים בנקאיים ללקוחות מגזר זה מחייבת הכשרת כח-אדם מיומן במגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיים.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

גופים חוץ בנקאיים וגורמים נוספים ובכלל זה חברות כרטיסי האשראי וחברות המבצעות ניכיון של כרטיסי אשראי, המציעים אשראי ושירותים פיננסיים שונים ללקוחות המגזר.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

המגזר מאופיין בתחרותיות גבוהה במכלול הפעילויות המנוהלות על ידי לקוחות המגזר. התחרות במגזר זה הינה עם כל המערכת הבנקאית.

בתחום האשראי - התחרות מתמקדת בשיעורי הריבית והעמלות המוצעים ללקוחות על ידי שאר הבנקים, מסגרות האשראי המוקצות להם, וברמת החשיפה לסיכונים האשראי שהמתחרים לוקחים על עצמם, בעיקר בהיבט של הבטחונות הנדרשים מהלקוחות.

בתחום ההשקעות - התחרות באה לידי ביטוי ברמת השירות, באיכות הייעוץ ובמדיניות המחירים וההטבות.

לקוחות

הקריטריון העיקרי לסיווג הלקוח במסגרת המגזר המסחרי הינו לקוחות בעלי אובליגו מעל 100 אלף ש"ח ועד 20 מיליון ש"ח.

הון אנושי

בשנת 2015 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב-80 משרות (2014 - 89), מתוכן 32 עובדים בדרגת ניהול (2014 - 32).

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות עסקית

למגזר העסקי משתייכים לקוחות בעלי אובליגו של מעל 20 מיליון ש"ח. המוצרים והשירותים של מגזר זה הותאמו לצרכי הלקוחות, וכללו בעיקר מימון פעילות שוטפת, כמו גם מימון השקעות, ליווי פרויקטים בענף הבנייה, שירותים פיננסיים במגוון רחב של תחומים, וכן פעולות סחר-חוץ.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פעל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב- 3.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 5.2 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 38.5%.

הכנסות המגזר הסתכמו ב- 15.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 18.2 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 13.7%. אשתקד נרשמו במגזר הכנסות מהפסדי אשראי בסך של 6.6 מיליון ש"ח, בעיקר בשל גביית חוב בעייתי של לקוח גדול, לעומת הכנסה מהפסדי אשראי בסך 2.0 מיליון ש"ח שנרשמו השנה.

להלן נתונים עיקריים במגזר בנקאות עסקית תוך התייחסות למוצרים השונים :

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
9.8	7.2	2.6	8.9	6.1	2.8
(0.6)	(3.1)	2.5	(0.1)	(2.2)	2.1
9.2	4.1	5.1	8.8	3.9	4.9
9.0	4.8	4.2	6.9	3.6	3.3
18.2	8.9	9.3	15.7	7.5	8.2
(6.6)	(6.3)	(0.3)	(2.0)	(2.5)	0.5
15.4	7.5	7.9	12.4	5.9	6.5
-	-	-	-	-	-
15.4	7.5	7.9	12.4	5.9	6.5
9.4	7.7	1.7	5.3	4.1	1.2
4.2	3.4	0.8	2.1	1.6	0.5
5.2	4.3	0.9	3.2	2.5	0.7
11.6%	14.9%	5.6%	7.5%	9.5%	4.2%
253.9	128.7	125.2	255.2	130.2	125.0
229.1	35.9	193.2	248.4	35.3	213.1
369.0	237.0	132.0	352.0	216.0	136.0
8.5	4.0	4.5	8.4	3.8	4.6
0.7	0.1	0.6	0.4	0.1	0.3
-	-	-	-	-	-
9.2	4.1	5.1	8.8	3.9	4.9

הכנסות ריבית, נטו :
 - מחיצוניים
 - בינמגזרי
 סך הכל
 הכנסות שאינן מריבית
 סך הכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 הוצאות תפעוליות ואחרות
 (לרבות פחת והפחתות) :
 - לחיצוניים
 - בינמגזרי
 סך הכל
 רווח לפני מסים
 הפרשה למסים על הרווח
 רווח נקי
 תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון
 הממוצע)
 יתרה ממוצעת של נכסים
 יתרה ממוצעת של התחייבויות
 יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
 מרכיבי הכנסות ריבית, נטו :
 מרווח מפעילות מתן אשראי
 מרווח מפעילות קבלת פקדונות
 מרווח אחר
 סך הכל הכנסות ריבית, נטו
 מחיצוניים ובינמגזרי

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

הבנק המשיך להתאים את היקפי האשראי, את שיעורי הריבית על אשראי המועמד ללקוחותיו, ואת מסגרות האשראי המוקצות להם ותמהיל הבטחונות הנדרש מהם, כפועל יוצא מההתפתחויות במשק בכלל ומהאיתנות הפיננסית ויכולת החזר החוב של הלקוח בפרט.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מערכות המידע המשמשות את המגזר העסקי מיועדות לסייע בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר העסקי הינם: קשר ושירות טוב ללקוח, היכרות עם מאפייני הפעילות שלו ומענה מהיר יחסית לצרכיו השונים, השקעה בהכשרה מקצועית לעובדים וניהול ובקרת סיכונים (בדגש על סיכוני אשראי).

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

פעילות המגזר העסקי, ובכלל זה הנתונים הפיננסיים והביטחונות שהעמידו הלקוחות לרשות הבנק, מחייבת ניהול מעקב ובקרה על החשיפות והסיכונים השונים, שווי הבטוחות, הקצאת הון מתאימה ועמידה במגבלות הרגולטוריות. באופן יחסי לגודלו של הבנק, מספר הלקוחות במגזר זה הינו מצומצם.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

מקורות המימון האלטרנטיביים המוצעים על ידי גופים פיננסיים חוץ בנקאיים ובפרט גופים מוסדיים, כתחליף לאשראי בנקאי ללקוחות המגזר העסקי, הינם הנפקות ציבוריות ופרטיות של מניות, אגרות חוב וניירות ערך אחרים בשוקי ההון בארץ ובחו"ל, וכן אשראי הניתן על ידי גופים אלה ועל ידי חברות כרטיסי אשראי וחברות מימון העוסקות בניכיון שטרות.

לקוחות

הלווים המשתייכים למגזר זה הינם בעלי אובליגו מעל 20 מיליון ש"ח.

הון אנושי

בשנת 2015 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 17 משרות (2014 - 17), מתוכם 12 עובדים בדרגת ניהול (2014 - 12).

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

מגזר ניהול פיננסי

פעילות מגזר זה כללה את ניהול ה"נוסטרו" של הבנק וניהול החשיפות לסיכונים השוק, כחלק ממדיניות ניהול מאזני ההצמדה של הבנק.

בתחום הנזילות שמר הבנק על עודפי נזילות גבוהים, שבאו לידי ביטוי במודל הפנימי של הבנק ביחס כיסוי גבוה. מגבלת הדירקטוריון בנושא מודל הנזילות החמירה יותר מאשר המגבלה הרגולטורית שקבע בנק ישראל. הבנק לא השקיע כספים בבנקים זרים בחו"ל ולא באג"ח במטבע חוץ. השקעות הבנק בנוסטרו היו ברובן באגרות חוב שהנפיקה ממשלת ישראל, ומיעוטו הושקע באג"ח קונצרני.

שיעור הירידה בשווי ההון של ההשקעות בניירות ערך זמינים למכירה, בהתייחס לאגרת חוב בודדת ליום 31 בדצמבר 2015 הינו עד לשיעור של 2.8% בלבד. קרן ההון השלילית בתיק הזמין למכירה מסתכמת ב- 1.7 מיליון ש"ח ברוטו לפני מס. ראה באור 2 לדוחות הכספיים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פעל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחיסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. לתיאור מקיף יותר ראה פרק עיקרי שינויי ויוזמות חקיקה ופסיקה שלהן השלכות על המערכת הבנקאית.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשנת 2015 ב- 10.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 10.9 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון בשיעור של 8.3%.

הכנסות המגזר הסתכמו בשנת 2015 ב- 16.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 19.8 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון בשיעור של 15.7%.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מגזר הניהול הפיננסי עתיר טכנולוגיה. בהתאם לכך, זמינות מידע פיננסי ויכולת לבצע עסקות בזמני תגובה מידיים, משפיעים על ניהול השקעות ההון הפנוי של הבנק וניהול מאזני ההצמדה שלו.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

גורמי ההצלחה בתחום הניהול הפיננסי הוא מצב השווקים הפיננסיים ואיכות המשאב האנושי.

כמו כן, יחידת נוסטרו למסחר בחברת האם ייעצה לבנק על אופן השקעות הנוסטרו ומנהלת היחידה השתתפה באופן שוטף בוועדות של הבנק הדנות בנושא.

יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות שייכת לחטיבת ניהול סיכונים של חברת האם, שנותנת שירותי בקרת סיכונים שוק לבנק, עקבה ודיווחה באופן שוטף על מצב החשיפות ומצב הנזילות בבנק. היחידה שלחה אחת לרבעון דו"ח להנהלת הבנק אודות חשיפות אלו והיא נעזרה לצורך עבודתה במודלים מתקדמים להערכת הסיכון, כולל VAR בשיטות שונות, ועקבה אחר איכות תוצאות המודלים באמצעות מבחני Back Testing. בנוסף, יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות של חברת האם הריצה מבחני קיצון שבחנו את הנזק שעלול להיגרם לבנק בגין תרחישים קיצוניים בעלי הסתברות נמוכה. היחידה דיווחה באופן שוטף להנהלת הבנק אודות כל חריגה שהיא איתרה בתחום אחריותה.

מערך הביניים בחברת האם, השייך לחטיבה הפיננסית, ביצע בקרה על פעילות תיק הנוסטרו בהתאם למדיניות הבנק. היחידה ניטרה ואיתרה באופן שוטף את הסיכונים השונים ופיתחה בקורות ונהלי עבודה לצמצום סיכונים חשיפת הבנק. הבקרה התבצעה במגוון רחב של היבטים: חשבונאיים, פיננסיים וכלכליים.

רכוש קבוע

פריסת הבנק היתה בעיקר בריכוזי האוכלוסייה ה"דתית-חרדית". האוכלוסייה הנ"ל מרוכזת בעיקר בערים הוותיקות ירושלים ובני ברק. בערים החדשות יחסית המאכלסות ציבור זה, כגון: רמת בית שמש, אלעד, מודיעין עילית וביתר עילית, וכן בריכוזי אוכלוסיה גדולים של המגזר: באשדוד, פתח תקוה, חיפה, רחובות ונתיבות. מרבית הנכסים של הבנק היו בשכירות ומיעוטם בבעלות.

ברבעון השלישי של שנת 2015 נחתם הסכם למכירת סניף חזון איש, הרווח מהמכירה הינו כ-3 מליון ש"ח.

עלויות והשקעה

העלות המופחתת של בנינים וציוד הסתכמה ב-31 בדצמבר 2015 ב-21.2 מיליון ש"ח לעומת 19.6 אשתקד.

שרותי מיחשוב ומערכות מידע

הבנק קיבל שרותים, במסגרת הסכם השרותים, בתחום מיחשוב ומערכות מידע מחברת מת"ף שהיא חברת בת של הבנק הבינלאומי.

מימון

הבנק גייס את מרבית מקורותיו ממגוון רחב של לקוחות, פרטיים ועסקיים.

מיסוי

ביום 2 ביוני 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה בשנת 2013 לשיעור של 36.21%, ובשנת 2014 ואילך עלה לשיעור של 37.71%.

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו-2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים ירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015 ול-37.18% משנת 2016 ואילך.

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר יחול על מוסדות כספיים יהיה 35.90%.

הסכמים מהותיים

פרט להסכמים בדרך העסקים הרגילה, ההסכמים המפורטים להלן, שנחתמו בשנת 2015 ו/או בשנים קודמות וחייבו את הבנק, עשויים להיחשב כהסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל:

1. **הסכם שירותים עם הבינלאומי (חברת האם)** - לבנק היה הסכם מסגרת לקבלת שירותים מהבינלאומי. במסגרת ההסכם נשען הבנק, בין היתר, על מערכות המידע, המחשוב, התפעול, הבקרה, חדר עסקאות במט"ח, משאבי אנוש, בקורת פנימית, דלפקי משכנתאות וכיו"ב. בסיס החישוב נעשה על פי פרמטרים שונים, לרבות חלקו היחסי של הבנק בהיקפי הפעילות, מספר העובדים והסניפים, וכמות הפעולות המבוצעות ע"י לקוחותיו. במהלך השנה האחרונה עודכנו חיובים בגין מספר שירותים ספציפיים שהבנק קיבל מהחברה האם.

2. **הסכמי העבודה הקיבוציים הקיימים בבינלאומי כללו גם את עובדי הבנק** - בבינלאומי קיימים שני ועדים - ועד הפקידים וועד המנהלים ומורשי החתימה.

ועד הפקידים בבינלאומי וועד המנהלים ומורשי החתימה בבינלאומי, ביחד עם הסתדרות העובדים החדשה, ייצגו את הפקידים בבנק ואת המנהלים ומורשי החתימה בבנק, בהתאמה.

תנאי העבודה של הפקידים ושל מורשי החתימה בבנק היו כמו של הפקידים והמנהלים ומורשי החתימה בבינלאומי, בהתאמה. עיקרם הם:

- חוקת עבודה (נפרדת לפקידים ונפרדת למנהלים ולמורשי החתימה) המסדירה נושאי יסוד: נייכות בין תפקידים, מדיניות שעות נוספות והתשלום עבורן, חופשה שנתית, הבראה, חופשת מחלה, חופשת לידה, לימודים, פיטורים והתפטרות ופיצויי פיטורים.

- הסדר קיבוצי מיום 19 בנובמבר 1975 בין הנהלת הבנק הבינלאומי לבין הוועד הארצי של אגודת מנהלים ומורשי החתימה של הבנק, בדבר הצמדת תוספות שכר ונילווים, כנהוג לגבי מורשי החתימה בבנק לאומי לישראל בע"מ. כמו כן נחתמים מעת לעת, בין הבנק הבינלאומי לבין הוועד האמור, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.

- הסדר קיבוצי מיום 25 באוקטובר 1974 בין הנהלת הבנק הבינלאומי לבין הוועד הארצי של ארגון עובדי הבנק, בדבר קבלת תוספות שכר ותשלומים נלווים, כפי שמקבלים עובדי בנק לאומי לישראל בע"מ. כמו כן פרט להסכמים אלה נחתמים מעת לעת, בין הבנק הבינלאומי לבין הוועד האמור, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.

- הסכמים אישיים עם חברי הנהלת הבנק.

3. **שעבוד לטובת בנק ישראל**

להבטחת אשראי מבנק ישראל, יצר הבנק ביום 17 בנובמבר 2010 אגרת חוב לפיה שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקיד ו/או רשם לזכות ו/או יפקיד הבנק ו/או ירשום לזכות חשבונות הבטוחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל. השעבוד הנ"ל בוטל ביום 31 בדצמבר 2015.

נכון ליום 31 בדצמבר 2015 אין לבנק ניירות ערך משועבדים ו/או שעבדים כלשהם.

4. **שיפוי לנושאי משרה בבנק**

ראה באור 16ב' לדוחות הכספיים.

חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

- א. פעילותו של הבנק לוותה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות וסיכונים תפעוליים. כל הסיכונים המהותיים נוהלו על ידי חברי הנהלה וממונים אחרים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), הבנק ביצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך התבצעה הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק כוונה להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך שמירה על רמות הסיכון ותיאבון הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק, עלתה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומים והגדרת היקף ועומק החשיפה, מערך בקרה וביקורת, מערך דיווח, מנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם התבצעו בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ויושמו באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שקיימו האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שקיימו יחידות ניהול הסיכונים והבקרה הבלתי תלויות בבנק ובחברת האם, וקו ההגנה השלישי שקיימו מערך הביקורת הפנימית ומבקרים חיצוניים.
- ה. ניהול הסיכונים ובקרתם התבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית, תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. מונה בבנק מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל הבנק והונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של חברת האם.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים היו:
- מר ינון שויקה- מנכ"ל ומנהל סיכון המוניטין ומנהל הסיכון האסטרטגי.
- גבי ליאת יוזפוביץ - מנהלת הסיכונים הראשית בבנק ומנהלת הסיכונים התפעוליים.
- רו"ח דוד הורביץ, ראש אגף פיננסים ומשאבים, סמנכ"ל בכיר - מנהל הסיכונים הפיננסיים.
- מר אמיר בירנבוים, ראש אגף אשראי, סמנכ"ל - מנהל סיכוני האשראי.
- עו"ד דליה בלנק, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי בחברת האם - מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק.
- מר יעקב קונורטוב, קצין הציות ואחראי על איסור הלבנת הון בחברת האם - מנהל סיכוני ציות והלבנת הון.
- מר אמנון בק - מנכ"ל מת"ף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ - מנהל סיכוני IT.
- ז. סיכונים נוספים אליהם היה חשוף הבנק - כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה - מנוהלים, מפקחים ו/או מונחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, ועל-ידי חברי ההנהלה בתחומים הנתונים לאחריותם ועל ידי הגופים המקצועיים בחברת האם.
- ניהול הסיכונים הנובעים מתהליך המיזוג התבצע על ידי מנכ"ל הבנק ומנהלת הסיכונים הראשית ודווח לדירקטוריון.
- ח. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי היחידה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נטלות הסיכון. המסמך הוצג בפני הנהלת הבנק, וועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ודירקטוריון הבנק.
- ט. מסמך הסיכונים בחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשוף היה הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.
- במסמך הוצגה סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בבנק ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים.

ממשל תאגידי ומעורבות הנהלה ודירקטוריון

במסגרת הוראת נוהל בנקאי תקן 301 בנושא עבודת הדירקטוריון ובמסגרת הוראה 310 בנושא ניהול סיכונים אימץ הבנק, בין היתר, עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים.

במהלך חודש ינואר 2015 אישר דירקטוריון הבנק המסמך בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים המהווה תשתית לממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק, התואמת את עקרונות באזל והנחיות בנק ישראל. המסמך בוסס על מסמך חברת האם בהתאמות הנדרשות לבנק.

במסמך הוגדרו התהליכים היסודיים של ניהול הסיכונים בחלוקה לקווי הגנה, הסמכות והאחריות של האורגנים השונים מרמת הדירקטוריון, ההנהלה, חברי ההנהלה ומנהלי היחידות האחראים כל אחד על סיכונים שבתחומי פעילותם, גופי ניהול הסיכונים ובקרת ניהול סיכונים והביקורת הפנימית. מסמך זה שימש מצע מחייב עבור הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים בבנק. המסמך יושם באמצעות נוהל הדירקטוריון מסמכי המדיניות הרלוונטיים ונהלי היחידות השונות.

השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשו, בין היתר, על-ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, ההנהלה ועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כמפורט להלן:

התייחסות הדירקטוריון לסוגיות ניהול הסיכונים

א. דירקטוריון הבנק דן ואישר אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית ומדיניות ניהול הסיכונים בתחומי הסיכון המהותיים השונים, אשר כללו, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקורות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן הציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת תוכנית העבודה השנתית, הדירקטוריון התאים, במידת הצורך, את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.

ב. דירקטוריון הבנק אישר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים שהיו עשויים ליצור חשיפות חדשות, תוך בחינת הסיכון שהפעילות יצרה וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכוני הפעילות.

ג. במסגרת עבודת הדירקטוריון פעלה ועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון, אשר התכנסה בתדירות של אחת לחודש ועסקה בתחום ההלוואות ובתחום ניהול הסיכונים. לוועדה הוקנו, בין היתר, סמכויות הדירקטוריון בקשר עם היתר למתן הלוואות, קביעת מסגרות אשראי, קביעת בטוחות, מדרג סמכויות למתן אשראי וכיוצא"ב. הוועדה קיבלה דיווח על חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן על עמידת הבנק במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון. כמו כן, הוועדה ביצעה בחינה של נאותות ואפקטיביות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק ודנה בכל החריגות ממדיניות האשראי שאושרה בדירקטוריון.

ד. אחת לרבעון התקיים דיון בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו דווחו חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, הנוסטרו של הבנק, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים, סיכוני ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי, סיכונים משפטיים ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון. בנוסף דווח עדכון אודות יישום הוראות באזל, תיקוף מודלים והאכיפה הפנימית בניירות ערך.

ה. אחת לחודש בממוצע, התכנסה ועדת הביקורת של הדירקטוריון. ועדת הביקורת פיקחה על פעילות הביקורת הפנימית של הבנק לרבות המלצה לדירקטוריון לגבי: מינוי מבקר פנימי, אישור כתב המינוי והסמכויות של המבקר הפנימי, תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית. הוועדה ביצעה מעקב אחר יישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ודנה בדוחות הביקורת ובדיווחים אחרים של המבקר הפנימי ושל גורמים חיצוניים. הוועדה פיקחה על עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטורים. כמו כן, הוועדה דנה בדוחות הכספיים ובליקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון, לאחר שדנה וגיבשה המלצה בכל אלה: ההערכות והאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של הבנק; הערכות שווי (אם וככל שקיימות), לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן, שעליהן נסמכים נתונים בדוחות הכספיים.

ו. יחידה תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות של חברת האם, היחידה האנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, יחידת באזל, יחידת בקרת אשראי, יחידת איסור הלבנת הון ויחידת קצין הציות הכפופות למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם נתנו שירותים במסגרת הסכם השירותים של הבנק עם חברת האם למנהל הסיכונים הראשי בבנק באופן שוטף ולפי דרישתו. חלק מיחידות אלה דיווחולדירקטוריון או לוועדותיו.

ז. נקבעו נהלי דיווח לדירקטוריון ו/או לוועדותיו במקרים בהם זוהתה חריגה מהמגבלות שנקבעו במדיניות.

ח. ראה להלן עדכון הוראות בנק ישראל, נוהל בנקאי תקין, הוראה 301 בפרק עדכוני חקיקה.

התייחסות הביקורת הפנימית לנושא ניהול הסיכונים

מערך הביקורת הפנימית של הבנק, במסגרת תוכנית העבודה הרב שנתית, העריך במסגרת הביקורות המבוצעות על ידו בסניפים וביחידות המטה, את תהליך ניהול הסיכונים בבנק, את יישום המדיניות ואת ביצוען בפועל של החלטות הדירקטוריון בהיבטי ניהול הסיכונים השונים. בנוסף, במסגרת הביקורות המבוצעות העריך את מידת ההתאמה ואת אפקטיביות ואיכות תהליכי הבקרה הנהוגים בבנק. כמו כן, ביצעה הביקורת את הסקירה הבלתי תלויה על תהליך ה-ICAAP השנתי שהתקיים בבנק, במטרה לאתגר את התהליך ולבחון את מהימנות ושלמות הנתונים המוצגים בו והתאמתו לדרישות הפיקוח על הבנקים.

התייחסות ההנהלה לסוגיות ניהול הסיכונים

א. הנהלת הבנק בראשות המנכ"ל התכנסה בדרך כלל פעם בשבוע ודנה, בין היתר, במגוון נושאים בתחום ניהול ובקרת הסיכונים השונים. תחום ניהול סיכונים פיננסיים הובא לדיון אחת לשבועיים.

ב. אחת לחודש התקיים דיון בראשות המנכ"ל בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים.

ג. ועדת אשראי בראשות המנכ"ל התכנסה אחת בשבוע ודנה בבקשות אשראי חדשות ובחידושי אשראי.

ד. אחת לרבעון התקיים דיון בהנהלה, בישיבתה כוועדה לניהול סיכונים, במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו דווחו חשיפות הבנק לסיכונים השונים וביניהם: סיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, הסיכון התפעולי, סיכונים ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון המוניטין, הסיכון האסטרטגי, תוצאות תרחישי הקיצון, הסיכון המשפטי ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון. בנוסף קיים עדכון אודות יישום הוראות באזל, תיקוף מודלים והאכיפה הפנימית בניירות ערך.

ה. אחת לרבעון ההתכנס פורום ניהול סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית בראשות מנהל הסיכונים הראשי בבנק. על חברי הפורום נמנים, ראש אגף פיננסים ומשאבים, סמנכ"ל מערך הסניפים, מנהל היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם ואחרים. הפורום עוקב ומפקח על הפעולות הננקטות למזעור החשיפה, גיבוש ועדכון המדיניות לניהול סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית ודיווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון, בהתאם לנוהל.

ו. הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל חברת האם ובהשתתפות מנכ"ל הבנק ומנהל הסיכונים התפעוליים של הבנק, התכנס לפחות אחת לרבעון וקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על ממצאי סקרי הסיכונים השונים, וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.

ז. אחת לשבוע התקיים דיון בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים בהתפתחויות בתיק הנוסטרו בסיכון הריבית וסיכון השוק של הבנק, בהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים אחראי היחידה לניהול פיננסי, אחראי תחום הנוסטרו, מנהל הסיכונים הראשי ומנהל יחידת נוסטרו למסחר של חברת האם.

ח. אחת לחודש, התכנס פורום לניהול סיכונים ראשי בראשות סמנכ"ל אשראי. על חברי הפורום נמנים מנהל מח' אשראי ומנהל הסיכונים הראשי. הפורום קיים מעקב על מצב חשיפות האשראי של הבנק.

ט. יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות הכפופה למחלקת בקורות וסיכונים ראשית בחברת האם ויחידת בקרת אשראי הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, מבצעות בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על סיכונים האשראי והסיכונים הפיננסיים.

י. תחום ניהול סיכונים אשראי, הכפוף למנהל הסיכונים הראשי, מורכב, החל מסוף שנת 2013, משתי יחידות. האחת, יחידת בקרת תהליכים והערכת סיכונים אשראי בבנק שתפקידה לוודא תקינות תהליך אישור האשראי, בחשבוניות העונים על הפרמטרים המפורטים בנוהל היחידה, קיומם ותקינותם של מסמכי האשראי והבטחויות וקיום אישור הסמכות המתאימה לויתורים והקלות. בנוסף, היחידה מספקת חוות דעת כתובה בלתי תלויה לגבי חשיפות אשראי מעל 25 מיליון ש"ח ללווה בודד או לקבוצת לווים, וזאת כחלק מיישום הוראות ניהול בנקאי תקין 311 ומשתתפת בוועדות האשראי בראשות המנכ"ל. בנוסף, היחידה ביצעה הליכים עצמאיים משלימים לאיתור חובות שמצבם מורע, לרבות קביעת נאותות הסיווגים וההפרשות להפסדי אשראי. השנייה, היחידה לבקרת אשראי, יחידה בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, המבצעת בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על סיכונים האשראי ללווים נבחרים על פי מדגם מבוסס סיכון.

יא. יחידת יישום הוראות באזל בחברת האם, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם אחראית, בין היתר, על יישום והטמעת הוראות באזל כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה והבנק.

יב. היחידה האנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, הכפופה למחלקת בקורות וסיכונים ראשית של חברת האם, אחראית בעיקר על תחום יישום הוראות בנק ישראל בנושא תיקוף המודלים של הקבוצה והבנק.

יג. הנהלת הבנק לרבות מנהל הסיכונים הראשי בסיוע החטיבה לניהול סיכונים של חברת האם ממשיכים לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים להם לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת, על חשיפות הבנק לסיכונים השונים.

החשיפה והניהול של סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים)

כללי

א. סיכון השוק הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

ב. לבנק הייתה מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות לסיכוני השוק אליהם חשוף הבנק ורמת המכשירים הפיננסיים השונים.

ג. אחת לרבעון התקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך הסיכונים לכלל הסיכונים של הבנק, במסגרתו דווחו חשיפות הבנק לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנו גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל בחר הבנק ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. בנוסף, במסגרת נדבך 2 מוקצה הון נוסף בגין סיכוני שוק.

סיכון כללי		דרישות ההון בגין
31 בדצמבר		
2014	2015	
בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
-	-	סיכוני מט"ח
-	-	דרישות הון בגין סיכוני שוק
-	0.1	סיכון שוק

א. החשיפה לסיכוני בסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות. חשיפת הבסיס נמדדה ונוהלה במגזר הצמוד למדד המחירים ובמגזר הצמוד למטבע חוץ. על פי כללי החשבונאות, ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשוקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות להלן, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר ומגזר.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (יתר או חסר) של נכסים על התחייבויות:

- ההשקעה במגזר השקלי הלא צמוד אינה מוגבלת.
- ההשקעה במגזר השקלי צמוד המדד לא תעלה על 60% מההון הפנוי, ולא תפחת מפוזיצית חסר של 50% מההון הפנוי של הבנק.
- ההשקעה במגזר השקלי הצמוד למט"ח תעמוד על פוזיצית יתר או חסר שלא תחרוג מ- 15% מההון הפנוי של הבנק.

ההון הפנוי הוגדר כהון בניכוי נכסים לא כספיים נטו, הכולל בעיקר השקעות במבנים ובציוד.

תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון של ההון הנבדקת באמצעות הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני שוק (סיכוני בסיס וכן סיכוני ריבית). גובה המגבלה הוא עד 10% מההון.

תוצאות התרחישים ומשמעותם מוצגים במסמך הסיכונים, הנדון אחת לרבעון בישיבות הנהלת הבנק, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים ובדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן תיאור השקעות ההון הפנוי בפועל במגזרי ההצמדה השונים בהשוואה למגבלות הדירקטוריון:

תקרת החשיפה המאושרת כ- % מההון הפנוי	החשיפה בפועל ⁽¹⁾				
	% מההון הפנוי		(במיליוני ש"ח)		
	31.12.14	31.12.15	31.12.14	31.12.15	
אין מגבלה	109 ⁽²⁾	96	363.8 ⁽²⁾	355.5	מט"י לא צמוד
-50/+60	(9)	4	(30.6)	15.8	מט"י צמוד מדד
-15/+15	-	-	-	(0.1)	מט"י צמוד מט"ח

(1) השיעורים השלייליים מבטאים עודף התחייבויות על נכסים.

(2) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

במהלך שנת 2015 עמד הבנק בכל מגבלות החשיפה בבסיס שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ב. החשיפה בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק והתחייבויותיו, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית.

סיכון הריבית לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכוני הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הריבית (הוראה 333) הוראה ייעודית בתחום ניהול סיכון הריבית. ההנהלה והדירקטוריון קבעו מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית, בהתאם להוראות.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכוני ריבית נעשה תוך התאמת משך החיים הממוצע של המקורות והשימושים, ותוך צמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית. החשיפה לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר הצמוד מדד ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכוני הריבית באמצעות תחיתת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון כנגזרת משינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד למדד, במגזר השקלי, במגזר צמוד המט"ח וכן מגבלה כוללת לכלל מגזרי פעילות הבנק. המגבלה על סך החשיפה הינה 5%.
- בנוסף, נקבעו מגבלות חשיפה לסיכון הריבית במונחי ההפסד המקסימאלי על פי אומדן הערך בסיכון (ה- VAR).
- מודל קצר/ארוך בריבית שקלית משתנה - מודד החשיפה הנובעת מהענקת אשראי לטווח ארוך בריבית שקלית משתנה הממומן על ידי מקורות קצרים בריבית משתנה. הסיכון העיקרי לבנק הוא עלייה במרווחי הגיוס במועדי שינוי הריבית. נקבעה מגבלה לסכום ההפסד המקסימלי כתוצאה מייקור עלות גיוס המקורות שתבחן מעת לעת.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני שוק - לרבות סיכוני ריבית, כולל תרחיש זעזוע סטנדרטי (2%) בעקום הריבית. מגבלה זו נקבעה לעד 10% מההון.
- בנוסף, יישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכוני ריבית וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני ריבית עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית. במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תוצאות התרחישים ומשמעותם מוצגות במסמך הסיכונים הנדון אחת לרבעון בישיבות הנהלת הבנק, בועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סכון הריבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. לצורך מדידת חשיפת הריבית מדיניות הבנק היתה להתייחס ליתרות עו"ש אלה כהתחייבות הארוכה מיום אחד. לקראת סוף חודש דצמבר 2015 שונתה מדיניות פריסת יתרות עו"ש בזכות בקבוצת הבנק הבינלאומי.

- חשיפת ריבית נובעת מהעדר מתאם בין משך חיים של הנכסים למשך החיים של ההתחייבויות.
- המגבלות שקבע דירקטוריון הבנק לגבי החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון כתוצאה משינוי מקביל של 1% בעקום הריבית הינן כדלהלן: במגזר השקלי הלא צמוד החשיפה לא תעלה על שיעור של 3.8% מההון העצמי (ביום 31 בדצמבר 2014 המגבלה היתה 3.5% מההון העצמי), במגזר צמוד המדד החשיפה לא תעלה על שיעור של 3.5% מההון העצמי, במגזר

צמוד המט"ח בשיעור של 1% מההון העצמי, ובכלל המגזרים של הבנק סה"כ החשיפה הכוללת לא תעלה על שיעור של 5% מההון העצמי.

להלן תיאור השפעת שינוי מקביל בשיעור של 1% בעקום הריבית על שחיקת השווי ההון של ההון של הבנק כאחוז מההון העצמי:

31 בדצמבר 2014		31 בדצמבר 2015		
% המגבלה	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל	
(3.50)	(3.49)	(3.80)	(0.34)	מגזר לא צמוד
(3.50)	(0.46)	(3.50)	(0.25)	מגזר צמוד מדד
(1.00)	-	(1.00)	-	מגזר צמוד מט"ח
(5.00)	(3.98)	(5.00)	(0.59)	כלל מגזרי הבנק

במהלך שנת 2015 עמד הבנק בכל מגבלות החשיפה בריבית שנקבעו על-ידי הדירקטוריון.

להלן פרטים על השפעת שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההון של המכשירים הפיננסיים של הבנק:

1. שווי הון של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2015					
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד למט"ח אחר	סה"כ	
3,674.6	372.1	41.0	-	4,087.7	נכסים פיננסיים (1)
0.5	-	-	-	0.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
3,276.9	368.6	40.9	-	3,686.4	התחייבויות פיננסיות (1)
-	-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
398.2	3.5	0.1	-	401.8	שווי הון נטו של מכשירים פיננסיים
31 בדצמבר 2014					
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד למט"ח אחר	סה"כ	
3,432.2	346.8	48.6	3.4	3,831.0	נכסים פיננסיים (1)
0.4	-	-	-	0.4	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
3,032.7	393.4	48.6	3.4	3,478.1	התחייבויות פיננסיות (1)
-	-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
399.9	(46.6)	-	-	353.3	שווי הון נטו של מכשירים פיננסיים

(1) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים.

2. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית של השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק: בחישוב החשיפה לשינויי הריבית המחושב על פי כללים חשבונאיים, ההתייחסות לחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית היתה כפקדונות שזמן פרעונם עם דרישה ועד חודש.

31 בדצמבר 2015						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים		השינוי בשיעורי הריבית				
במיליוני ש"ח		גידול של אחוז אחד				
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד למט"ח	סה"כ	במיליוני ש"ח	שנוי בשווי הוגן באחוזים
398.4	4.2	0.1	-	402.7	0.9	0.22
398.2	3.6	0.1	-	401.9	0.1	0.02
397.8	2.6	0.1	-	400.5	(1.3)	(0.32)
31 בדצמבר 2014						
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים		השינוי בשיעורי הריבית				
במיליוני ש"ח		גידול של אחוז אחד				
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד למט"ח	סה"כ	במיליוני ש"ח	שנוי בשווי הוגן באחוזים
398.5	(45.2)	-	-	353.3	-	-
399.7	(46.4)	-	-	353.3	-	-
402.3	(48.2)	-	-	354.1	0.8	0.23

ג. אמידת החשיפה לסיכוני השוק, כלי הניהול והבקרה

הבנק ניהל וביקר את החשיפה לסיכוני השוק באמצעים ובכלים שונים, כמפורט להלן:

ערך ה-VAR

ה- VAR (הערך הנתון לסיכון), מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההון של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (21 ימי עסקים⁽¹⁾), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמליים.

נתוני ה- VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית.

ה- VAR מחושב בבנק בתדירות יומית על פי שתי שיטות: בשיטת ה-Variance Co-Variance ("פרמטר"), ועל פי סימולציה היסטורית (הגבוה מבין שיטת שוות משקל ושיטת אקספוננציאלית). בנוסף מורץ חישוב על פי סימולצית מונטה קרלו אחת לתקופה ו/או בהתאם לנדרש.

הערכת ה-VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודתה של היחידה לניהול פיננסי ויחידת תחום סיכוני שוק ונזילות שבחברת האם.

ערך ה-VAR של כלל פעילות הבנק מתייחס לכלל מגזרי ההצמדה של הבנק וכלל השפעות מקוזזות ביניהם.

מגבלת החשיפה בגובה ערך ה- VAR של כלל פעילות הבנק כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון הינה: ערך ה- VAR לא יעלה על 2% מההון העצמי הן על פי שיטת ה-VAR הפרמטרי והן על פי שיטת ה-VAR ההיסטורי (מגבלת ה-VAR ההיסטורי נקבעה במדיניות שנת 2015).

בפועל, אומדן ה- VAR הפרמטרי של כלל פעילות הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 הינו 1.0 מיליון ש"ח (0.3% מההון) לעומת 2.1 מיליון ש"ח (0.6% מההון) ביום 31 בדצמבר 2014. אומדן ה-VAR ההיסטורי ליום 31 בדצמבר 2015 הינו 1.3 מיליון ש"ח (0.3% מההון).

במהלך שנת 2015 עמד הבנק בכל המגבלות בגין החשיפה בגובה ערך ה- VAR שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

(1) בעבר חושב ה-VAR לפי אופק השקעה של 10 ימים. מספרי ההשוואה של ה-VAR עודכנו על פי אופק החדש.

Back Testing

הבנק פועל בהתמדה לשיפור איכות החיזוי של מועד ה-VAR ההיסטורי באמצעות בחינה שוטפת של ה-Back Testing.

בחינת ה-Back Testing של מודל ה-VaR ההיסטורי מראה כי בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 נרשמו 4 מקרים⁽²⁾ בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VaR שנחזה.

מספר מקרים זה עומד בקריטריונים כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל.

(2) נרשמו עוד שתי חריגות שאינן מהותיות (פחות מ-0.1 מיליון ש"ח).

תרחישי קיצון

תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון :
דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכוני השוק. מגבלה זו נקבעה עד 10% מהונו של הבנק.
במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 עמד הבנק בכל המגבלות בגין תרחישי הקיצון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ד. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני השוק

הבנק קיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח ובקרה על תהליך ניהול סיכוני השוק.
התפיסה הבקרתית של הבנק היתה של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות יחידות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם :

- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם ואחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק.
- במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ודיווחה מיידית על חריגות ממגבלות אם היו.
- יחידה אנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם אחראית על תיקוף מודלים בנושאי סיכוני שוק ונזילות.
- היחידה לניהול פיננסי בבנק קיבלה דוחות ניהוליים המצביעים על חשיפתו של הבנק לסיכוני בסיס ולסיכוני ריבית במגזרי ההצמדה השונים. הדוחות מופקים בתדירות יומית ותקופתית לפי העניין. הבנק נשען על מערכת ALGO, שפותחה בחברת האם, לניהול ולבקרת חשיפות אלו לסיכוני שוק.
- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה הרב שנתית שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק.
- פורום CRO קבוצתי בתחום סיכוני שוק ונזילות בראשותו של מנהל תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם, התכנס אחת לרבעון, במסגרתו נדונות שיטות ומתודולוגיות לקידום אפקטיביות הבקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה.
- פורום תרחישי קיצון בראשותו של מנהל יחידת ניהול סיכונים ופיקוח על חברות בנות, התכנס אחת לרבעון ובוחן את אפקטיביות התרחישים הקיימים ותרחישים נדרשים.
- אחת לשבועיים התקיים דיון בראשות ראש המערך הפיננסי של חברת האם בהתפתחויות בתיקי הנוסטרו, ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון השתתף אחראי הנוסטרו של הבנק.

ה. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

הנהלת ודירקטוריון הבנק קיבלו מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני שוק, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. קיים נוהל המגדיר באלו מקרים יקבל הדירקטוריון או אחת מוועדותיו "דיווח מיידי" על החרیגות.

בנוסף, החשיפות לסיכוני השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולן מרוכזות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני, כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

כמו כן, דווחו החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות של חברת האם הנדון אחת לרבעון בהנהלה, ואחת לחצי שנה בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון.

ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שבו הבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים - לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לניצול מסגרות אשראי, העדר סחירות בשוק ההון ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- בחודש ספטמבר 2008 הוציאה ועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחייה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכללה שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהן: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד.
- בחודש ינואר 2013 פרסמה ועדת באזל עדכון של המסמך שפרסמה בדצמבר 2010 כחלק ממקבץ מסמכים לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (באזל), שעוסק בשני מדדים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות - יחס הנזילות המזערי (LCR), ויחס המימון היציב (NSFR), וכלים פיקוחיים נוספים לניטור הסיכון.
- בחודש ינואר 2013 פרסם בנק ישראל עדכון להוראות ניהול סיכון הנזילות (הוראה 342), שעיקרו הרחבה ועדכון של מתכונת המעקב והדיווח אחר סיכון הנזילות במערכת הבנקאית.
- בחודש ספטמבר 2014 פרסם בנק ישראל הוראה חדשה "יחס כיסוי הנזילות" (הוראה 221) המאמצת את המלצות ועדת באזל.
- הוראת ניהול בנקאי תקין 342 תמשיך להתקיים במקביל להוראה 221, כאשר נדרש למלא אחר הדרישות האכיפות והכמותיות שבה עד תום תקופת המעבר, ותעודכן לאחר תום תקופת המעבר.
- הבנק יישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי שאישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 342 ו-221 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- המדיניות כוללת, בין היתר, מגבלות על יחס כיסוי נזילות, יחסי הנזילות הפנימיים, ואופן ההישרדות בתרחיש רגיל ובתרחישי קיצון, ועל תזרים המזומנים, והתייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף. כמו כן, הבנק קבע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק, וזאת בכדי להבטיח את יכולתו של הבנק לעמוד באתגרים העולים מניהול העסקים השוטף, וכאלה שעלולים להתעורר בעת מקרי לחץ בשווקים הפיננסיים.

ב. תיאבון הסיכון

הבנק ראה משנה חשיבות בניהול שמרני אך אקטיבי של הנזילות בבנק. תיאבון הסיכון של הבנק היה מידתי והתבטא במבנה הנכסים וההתחייבויות, כלי המדידה וניטור הסיכון שהוקצו לעניין זה, ומערכי הניהול והבקרה שהופקדו על ניהול סיכון זה.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

- התפיסה הבקרתית של הבנק היתה של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים, באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.
- ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות, יחידות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, ובהם:
- ועדה שבועית לניהול פיננסי, בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים, העוסקת, בין השאר, בנושאי סיכוני נזילות.
- פורום חודשי לניהול פיננסי בראשות מנכ"ל, העוסק, בין השאר, בנושאי סיכון נזילות.

- מערך הביניים בחברת האם - במסגרת פעילותה בודקת היחידה את העמידה במגבלות ובאינדיקטורים שנקבעו על ידי ההנהלה והדירקטוריון לגבי סיכון נזילות הבנק.
- יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על בקרת סיכונים השוק והנזילות בבנק.
- יחידה אנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על תיקוף מודלים בנושאי סיכונים שוק ונזילות.
- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה השנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול סיכון הנזילות.

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים מופק ממערכת הנזילות במחשב המרכזי, ומופץ לכל גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים.
- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, נעשה אחת לשבוע במסגרת הועדה לניהול פיננסי.
- דיווח על החשיפות מרוכז ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.
- דיווח רבעוני בהנהלה, ודיווח חצי שנתי בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון על החשיפה לסיכון נזילות ועל תוצאות תרחישי קיצון בנזילות, במסגרת דוח של יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים של חברת האם.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכונים נזילות או על חריגות מתיאבון הסיכון שנקבע.

ה. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

הבנק פעל לשמירה על מלאי נכסים נזילים ברמת נאותה, במקביל לניהול השימושים, באופן שיניב הכנסה לבנק. בשל כך, הבנק רואה משנה חשיבות בניהול שמרני אך אקטיבי של הנזילות בבנק. תיאבון הסיכון של הבנק בהיבט זה נמוך ומתבטא במבנה הנכסים וההתחייבויות, בקיומם של כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה המוקצים לעניין זה, ומערכי הניהול והבקרה שמופקדים על ניהול סיכון זה.

התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות במטבע ישראלי, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל, והן תחת תרחישים המדמים מצבי קיצון ולחץ.

מודל פנימי בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי שפותח בחברת האם והותאם לבנק ושמטרתו מעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת סט של תרחישים המדמים מצבי לחץ וקיצון שונים. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה ברמה היומית השוטפת על מצב הנזילות במטבע ישראלי ולתקופות ארוכות יותר.
- בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס המדדים הכמותיים הבאים: יחס הנזילות, פערי נזילות ואופק הישרדות.

תרחישי קיצון

- העקרונות העומדים בבסיס תרחישי הקיצון הינם שכל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס לתזרים היוצא (נטו) הצפוי להתממש בתרחישי הקיצון, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בצורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים הנזילים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, והתזרים היוצא על בסיס פרמטרים שהוגדרו מכל אחד מהסעיפים המאזניים והחץ מאזניים על פי הערכות מומחה מכל תרחיש.

- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בוועדה השבועית לניהול פיננסי ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות בחברת האם.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תוך יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים השתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב-RTGS). המערכת איפשרה סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ואיפשרה לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

תכנית חירום

בהתאם להוראות בנק ישראל, הוגדרה בבנק תוכנית מימון לשעת חירום (Contingency Funding Plan - CFP). מטרת התוכנית הייתה להגדיר את הפעולות הדרושות בניהול סיכוני הנזילות להגנה על המפקידים, החייבים ובעלי המניות, ולקבוע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק. התוכנית ציינה מהם הקריטריונים להפעלתה, מהם תרחישי הלחץ האפשריים, ניטור הסיכון ומעקב אחר האינדיקטורים לזיהוי מוקדם של לחצי נזילות, תחומי אחריות וסמכות של בעלי תפקידים, אופן המענה והדיווח וההתנהלות מול גורמי חוץ.

יחס כיסוי נזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות. ההוראה קובעת רמת נזילות מזערית לתאגידים בנקאיים ומאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי נזילות במערכת הבנקאית בישראל.

יחס כיסוי נזילות הינו תקן הנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר, ומבטיח זאת באמצעות דרישה שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA - High Quality Liquid Assets) לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן במהירות ובקלות בשווקים הפרטיים, כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחיש קיצון של נזילות המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי, והנמשך 30 ימים קלנדריים.

התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית.

היחס הונהג החל מ-1 באפריל 2015, כאשר הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017. הבנק עמד ביחס הנדרש.

יחס כיסוי הנזילות מכיל שני רכיבים:

(א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה בתנאי קיצון (HQLA),
(ב) סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש.

היחס מחושב כשיעור של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה מתוך סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים.

מתכונת גילוי על יחס כיסוי הנזילות

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)		
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
434.0		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה	
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
		תזרימי מזומנים יוצאים	
		פקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים	
165.5	2,307.3	מזה: פקדונות יציבים	
42.6	852.8	פקדונות פחות יציבים	
111.7	1,080.2	פקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)	
11.2	374.3	מימון סיטונאי בלתי מובטח	
502.6	762.2	מזה: פקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיביים	
-	-	פקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)	
501.0	760.6	חובות לא מובטחים	
1.6	1.6	מימון סיטונאי מובטח	
-	-	דרישות נזילות נוספות	
39.4	631.5	מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות	
-	-	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב	
-	-	קווי אשראי ונזילות	
39.4	631.5	מחויבויות מימון חוזיות אחרות	
-	-	מחויבויות מימון מותנות אחרות	
19.4	513.1	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים	
726.9		תזרימי מזומנים נכנסים	
		הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)	
-	-	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן	
537.0	624.9	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים	
48.3	241.3	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים	
585.3	866.2		
סך ערך מתואם		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
434.0		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו	
211.9		יחס כיסוי נזילות באחוזים	
208			

ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך - סיכוני שוק וחבות

תיק ההשקעות של הבנק בניירות ערך נכון ליום 31 בדצמבר 2015 הושקע רובו ככולו באגרות חוב ממשלתיות צמודות למדד ושקליות בריבית קבועה ומשתנה. בנוסף, כ- 20% מהתיק מושקע באגרות חוב קונצרניות.

שווי התיק ליום 31 בדצמבר 2015 עמד על סך של 268.8 מיליון ש"ח. ליום זה, כל התיק סווג כתיק זמין למכירה ולא היתה יתרה בתיק למסחר.

תיק ניירות ערך למסחר בבנק מוגבל בסכום ומיועד להשקעה באגרות חוב ממשלתיות לטווחים שונים בריבית קבועה ומשתנה.

תיק ניירות ערך הקונצרני, הזמין למכירה, נוהל בהתאם למגבלות השקעה וקווים מנחים שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק שהותאמו למגבלות השקעה קבוצתיות שנקבעו על ידי חברת האם. הבנק השקיע באגרות חוב סחירות שהונפקו על ידי חברות בקבוצות דירוג A ומעלה, וזאת לאחר ניתוח איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב. הבנק אינו משקיע באגרות חוב בחו"ל.

לאחר מועד ביצוע ההשקעה, קיים הבנק, כחלק מניהול הסיכונים בתיק ניירות הערך, מעקב שוטף אחר השקעותיו באג"ח הקונצרני. בנוסף, אחת לרבעון התבצע ניתוח הן ברמת הנייר, הן ברמת החברה הבודדת והן ברמת כלל התיק, תוך הסתמכות על פרסומים הנוגעים לחברה המנפיקה, תוצאות כספיות ופרמטרים אחרים, מהם ניתן היה ללמוד על מצב החברה או ההשקעה.

בבנק היו מערכי בקרה ותמיכה בלתי תלויים, חלקם באמצעות חברת האם, המגבים את פעילות ההשקעה: החשבות, מערך הביניים והיחידה לתחום סיכוני שוק ונזילות. יחידות אלו מבקרות את פעילות ההשקעה, את העמידה בנוהלי ובמגבלות ההשקעה ואת ההתפתחויות בשווי ההון של ניירות הערך.

כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך. הדיווחים נמסרו הן לגורמים מקבלי החלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק היתה:

- דיווח מידי לגורמי הבקרה והניהול השונים בהנהלת הבנק ובדירקטוריון בהתאם לאופי וגודל החריגה, עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים ועל אירועים חריגים בתיק.
- ישיבות השקעה שבועיות בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים בבנק.
- דיווח אחת לחודש בראשות מנכ"ל הבנק.
- דיווח רבעוני במסגרת מסמך הסיכונים הכולל להנהלה, לוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון הבנק.

לפירוט תיק ניירות הערך ראה פרק נתונים עיקריים של הנכסים וההתחייבויות.

ניהול סיכוני אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלוה או צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי. כדי למזער את הסיכון הוגדרה בבנק מדיניות האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים. הבנק יישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי אשר נבעו מהחשיפות השונות:

סך סיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, שוק ותפעולי, הנובעים מהחשיפות הבאות:				
31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾		31 בדצמבר 2015		סוג החשיפה
נכסי סיכון	דרישות הון (12.5%)	נכסי סיכון	דרישות הון (12.5%)	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
-	-	-	-	ריבונות
0.5	4.3	0.5	3.6	ישויות סקטור ציבורי
28.6	229.0	51.4	411.3	תאגידים בנקאיים
159.1	1,272.8	142.5	1,140.2	תאגידים
8.5	68.1	10.4	83.0	בביטחון נדל"ן מסחרי
71.2	569.2	86.8	694.0	קמעונאים
42.1	336.5	43.4	347.1	עסקים קטנים
12.3	98.3	13.4	107.2	נכסים אחרים
322.3	2,578.2	348.4	2,786.4	סה"כ בגין סיכוני אשראי
-	-	-	0.1	סיכוני שוק
55.8	446.3	53.5	427.8	סיכון תפעולי
378.1	3,024.5	401.9	3,214.3	סה"כ נכסי סיכון ודרישת ההון
	12.5%		12.5%	יחס ההון הנדרש לפי המפקח על הבנקים
	12.0%		12.3%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי הסיכון
	16.7%		16.4%	יחס ההון לרכיבי הסיכון

[1] ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

היחידה לניהול סיכונים בבנק והחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם היו מעורבות בגיבוש מסמך מדיניות האשראי של הבנק אשר נידונה ואושרה אחת לשנה בהנהלה, בועדת ההלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון הבנק. החל מ- 2015 היחידה לניהול סיכונים הובילה את תהליך גיבוש מדיניות האשראי, תוך שיתוף הגורמים נותני האשראי בשלבי התהליך השונים.

מדיניות האשראי של הבנק התבססה על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת ענפי המשק השונים. מדיניות זו הושתתה על בחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים, לרבות שווקי יעד, וכן הנחיות המתחשבות בהלימות ההון הנדרשת ביחס לאשראי הניתן:

- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפישת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה הועמקה מדיניות האשראי שלו. במסגרת מסמך המדיניות הוגדרו אינדיקטורים כמותיים ברורים לבחינת הצורך בעדכון מסמך המדיניות בעקבות שינויים מאקרו כלכליים ורגולטורים או שינויים בנתוני הבנק.
- כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנו, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווים, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלהם, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הם פועלים ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיוצא ב.
- הבנק פעל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל ולסיכון האשראי הגלום בו.

תיאבון הסיכון

מדיניות הבנק כללה דיון רחב ומפורט ביעדים ובאופן לפיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים.

תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני.

במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

- לבנק מודלים פנימיים לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח, שפותחו בחברת האם בסיוע ספקים חיצוניים והותאמו לבנק. המודלים מתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים ונתונים רלוונטיים אחרים). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מהפעילות איתו, קבע הבנק רף תשואה מינימאלית לכל דרגת סיכון.
- מערכות ממוכנות מספקות למנהלי סיכונים האשראי, הן בדרגי השטח והן בדרגי המטה - מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי ורמת ביטחונות.
- בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של גליונות אשראי אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.

- הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי. במסגרת זו:
- א. הורחב הדיווח במסגרת מסמך סיכוני האשראי המוצג אחת לרבעון בדירקטוריון, והתווסף לו דוח על התפתחות האשראי בבנק, שכלל סקירה איכותית וכמותית.
- ב. נוספו דיווחים, בדגש על אשראי שבסמכות מנהלי סניפים ועד ל-1 מיליון ש"ח.
- בנוסף בוחן הבנק באופן תדיר את עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווח/קבוצת לווים או חשיפה לענפי משק.
- בניהול האשראי הקמעונאי, נסמך הבנק על מערכת דירוג אובייקטיבית, שפותחה בחברת האם והותאמה לבנק.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק היתה מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן ההסתמכות עליהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג. עיקרי המדיניות נידונו אחת לשנה בהנהלת הבנק ובעדת ההלוואות וניהול סיכונים ומאשרים אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים. סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פקדונות, ניירות ערך, המחאות מעותדות, שעבודים שוטפים, שעבודי נדל"ן, שעבודי רכב וציוד, ערבויות בנקאיות וערבויות צד ג'.
- הבנק קבע נהלים ומערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.
- מדיניות ההשענות על ביטחונות שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחון, על נזילותם ועל מהירות מימוש הביטחונות בעת הצורך. בקביעת מדיניות ההשענות על ביטחונות מתבסס הבנק על ניסיון העבר.
- לבנק מערכת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים על הנכסים שניתנו כביטחון בתיקי הלקוחות. ומערכת המנהלת מעקב אחר שווים של נכסים אלה. מערכות הביטחונות מבטיחות את זמינות הנתונים הנדרשים לניהול סיכוני אשראי לכל גופי הבקרה השונים בסניפים ובמטה.

פיקוח ובקרה

- כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי יישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.
- חביות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד התבצע בסניפים באמצעות דוח יומי בו מפורטות כל חביות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.
- במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, התבצעה עבודת פיקוח ובקרה גם במחלקת הפיקוח בחברת האם וגם באגף אשראי בהנהלת הבנק.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה וכיסויי בבטחון פיננסי כשיר לאחר הפרשה להפסדי אשראי

סוג החשיפה	חשיפה	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות בגישה הפשוטה	חשיפה לאחר ביטחונות
31 בדצמבר 2015					
במיליוני ש"ח					
ריבונות	216.1	-	-	-	216.1
ישויות סקטור ציבורי	10.2	-	-	-	10.2
תאגידים בנקאיים	1,281.7	-	159.5	-	1,441.2
תאגידים	1,655.0	158.4	-	54.9	1,441.7
בביטחון נדל"ן מסחרי	84.9	-	-	0.4	84.5
קמעונאים	1,281.4	0.8	-	48.8	1,231.8
עסקים קטנים	690.9	0.2	-	61.8	628.9
נכסים אחרים	130.9	-	-	-	130.9
סך הכל	5,351.1	159.4	159.5	165.9	5,185.3

סוג החשיפה	חשיפה	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות בגישה הפשוטה	חשיפה לאחר ביטחונות
31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾					
במיליוני ש"ח					
ריבונות	833.5	-	-	-	833.5
ישויות סקטור ציבורי	12.7	-	-	-	12.7
תאגידים בנקאיים	563.7	-	134.4	-	698.1
תאגידים	1,701.0	133.6	-	97.1	1,470.3
בביטחון נדל"ן מסחרי	69.3	-	-	0.5	68.8
קמעונאים	1,122.5	0.6	-	86.8	1,035.1
עסקים קטנים	664.3	0.2	-	72.0	592.1
נכסים אחרים	136.0	-	-	-	136.0
סך הכל	5,103.0	134.4	134.4	256.4	4,846.6

(1) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

ו. מדיניות חובות בעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי

- בבנק התקיימו תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, התקיימו והוסדרו בנהלים תהליכי עבודה הוגדרו בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- אגף האשראי בבנק מטפל בחובות בעייתיים. בנוסף, מחלקת הגביה של החברה האם מטפלת בגביית חובות בחשבוניות שהוגדרו קשיי גבייה (באמצעות גביה פנימית או באמצעות עו"ד חיצוני).
- כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי יישם הבנק, החל מ-1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

- הבנק קיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי.
- תפיסת הניהול והבקרה של הבנק היתה של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.
- הבנק יישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.
- ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ובוקר באופן שוטף, במסגרת בחינת כלל הסיכונים, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק התווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית על בסיסה הוא קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני אשראי, שכללה בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן הציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכוני אשראי.
- ועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון התכנסה אחת לחודש ודנה בבקשות אשראי שבסמכותה.
- ועדת חובות בעייתיים של הדירקטוריון התכנסה לפחות אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.
- אחת לרבעון התקיים דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. במסגרתו דווחו בין היתר חשיפות הבנק לסיכוני אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.

ההנהלה וועדותיה

- הנהלת הבנק בראשות המנכ"ל התכנסה לפחות פעם בשבוע ודנה במגוון נושאים, בין היתר בתחום ניהול ובקרת סיכוני אשראי.
- וועדת אשראי התכנסה לפחות פעם בשבוע בראשות המנכ"ל ובהשתתפות נציג היחידה לניהול סיכונים.
- אחת לרבעון התקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו דווחו גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי.
- וועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל התכנסה לפחות אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.

- אחת לחודש, התכנס פורום לניהול סיכונים אשראי בראשות ראש אגף אשראי. על חברי הפורום נמנו מנהל היחידה העיסקית המסחרית, מנהלת יחידת הנדל"ן, הפיקוח והבקרה שבאגף האשראי ומנהל הסיכונים הראשי. הפורום דן בנושאים שונים בתחום הסיכון וחשיפות האשראי בבנק.

יחידות ומערכי בקרה

ניהול סיכונים האשראי נבחן ובוקר באופן שוטף, בין היתר, על ידי היחידות שלהלן:

תחום ניהול סיכונים אשראי ביחידה לניהול סיכונים בבנק ובחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם

התחום מורכב משתי יחידות, האחת, היחידה לבקרת אשראי בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, אחראית על בקרת סיכונים האשראי של לוויים ספציפיים, על פי מדגם מבוסס סיכון מתיק האשראי של הבנק. היחידה בוחנת בין השאר את שקיפות תהליך קבלת ההחלטות באשראי, עמידה בתיאבון הסיכון ומדיניות האשראי של הבנק. על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 311 ("ניהול סיכונים אשראי"), היחידה פועלת באופן בלתי תלוי, ומציגה את ממצאיה למנכ"ל הבנק, ראש אגף אשראי, מנהל הסיכונים הראשי והמבקר הפנימי הראשי.

השניה, היחידה לבקרת תהליכים והערכת סיכונים אשראי, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי, אשר תפקידה, בחשבונות העונים על הפרמטרים המפורטים בנהל היחידה, הם לוודא את תקינות תהליך אישור האשראי, את קיומם ותקינותם של מסמכי האשראי והביטחונות ואת קיום אישור הסמכות המתאימה לויתורים והקלות. נציג היחידה השתתף בוועדות האשראי בסמכות המנכ"ל. בנוסף, היחידה אחראית למתן חוות דעת כתובה לגבי חשיפות אשראי מעל 20 מיליון ש"ח ללקוחות קיימים, ומעל 15 מיליון ש"ח ללקוחות חדשים, וזאת כחלק מיישום הוראת ניהול בנקאי תקין 311.

נציג היחידה לבקרת תהליכים והערכת סיכונים אשראי השתתף בוועדת אשראי (מסמכות מנכ"ל ומעלה), בודק ומעריך את סיכונים האשראי בכל הבקשות הנדונות, ובמידת הצורך מחווה את דעתו בדיוני הוועדות.

פעילות היחידה אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות העסקיות בגין האשראי הניתן ועמדתם, נבחנת כחלק מהתהליך ולא בדיעבד.

בנוסף, ביצעה היחידה הליכים עצמאיים משלימים לאיתור חובות שמצבם מדרדר, לרבות קביעת נאותות הסיווגים והפרשות להפסדי אשראי.

היחידה לפיקוח אשראי בחטיבת העסקים של חברת האם

תפקידה של היחידה הוא איתור לקוחות בעייתיים ובחינת מצבם הפיננסי. היחידה היתה בלתי תלויה ואינה מעורבת בפעילות העסקית.

המעקב והפיקוח התבצעו באופן שוטף ביחס לכלל לקוחות הבנק על בסיס מגוון של דיווחים ממוחשבים המופקים בתדירות ובחתיכים שונים.

בנוסף, גם אגף אשראי בבנק פיקח אחר חוסר בטחונות, חריגה ממסגרות, פעולות חריגות בחשבונות ובחינת טיב ואיכות הביטחונות.

מערך הביקורת הפנימית

מערך הביקורת הפנימית העריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי והעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.

הביקורת היתה אחראית על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכונים האשראי.

ח. מימון ממונף - Leveraged Finance

מימון ממונף הינו אשראי בהיקפים גבוהים הניתן למימון נדל"ן מניב, ליווי בניה ומימון שוטף כולל בהם שיעור המימון או החשיפה גבוהים מהמקובלים בבנק בתחומים אלו. נכון ליום 31 בדצמבר 2015 אין בבנק מימון ממונף.

ט. ניהול סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק יכול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נזילות). סיכון סביבתי הכלול בסיכון האשראי הוא למשל, ירידה בערך הבטחונות או הרעה במצב הפיננסי של הלווה בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן קיימת אפשרות לסיכון מוניטין, כתוצאה מייחוס קשר בין הבנק לבין הגורם למפגע סביבתי.

במחצית השנייה של שנת 2009 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים.

במסגרת מדיניות האשראי של הבנק, אושרה על ידי הנהלת הבנק והדירקטוריון מדיניות לניהול סיכונים סביבתיים בתחום האשראי. בגיבוש תהליכי כתיבת המדיניות והטיפול בנושא זה מסתייעים חברת האם והבנק ביועצים חיצוניים והוטמעה מתודולוגיה קבוצתית לניהול סיכונים סביבתיים.

י. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק קיבלו מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, דווחה החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בועדת הלוואות וניהול סיכונים ובדירקטוריון. בנוסף, אחת לרבעון, הוצג להנהלה ולדירקטוריון דיווח רבעוני על התפתחות האשראי בבנק הכוללת: סקירה על האשראי הבעייתי, הלווים הגדולים בבנק, התפלגות דירוג הלקוחות בבנק וכו'.

הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכוני אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנה השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.

יא. התפלגות הקצאת ההון על סיכוני אשראי בחתכי הסיכון השונים

סך כל חשיפות סיכון אשראי לפני הפרשות להפסדי אשראי, וחשיפה לפני הפרשות להפסדי אשראי ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפות ברוטו ממוצעות במשך התקופה ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי במיליוני ש"ח				
31 בדצמבר 2014 ^[2]		31 בדצמבר 2015		סוג החשיפה
חשיפות אשראי ברוטו ממוצעות ^[1]	חשיפה	חשיפות אשראי ברוטו ממוצעות ^[1]	חשיפה	
3,274.2	3,577.7	3,502.2	3,741.7	אשראי
206.6	181.9	232.3	268.8	אגרות חוב
0.8	1.0	0.9	0.8	נגזרים
1,139.2	1,225.6	1,193.7	1,212.8	חשיפות חוץ מאזניות
133.6	136.0	135.0	130.9	נכסים אחרים
4,754.4	5,122.2	5,064.1	5,355.0	סך הכל חשיפות אשראי ברוטו

[1] הממוצע חושב על בסיס יתרות לסופי תקופה של 5 רבעונים אחרונים.

[2] ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

התפלגות החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף ולפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי :

סוג החשיפה	אשראי	אגרות חוב	נגזרים	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים	סה"כ חשיפות אשראי ברוטו
במיליוני ש"ח						
31 בדצמבר 2015						
ריבונות	-	216.1	-	-	-	216.1
סקטור ציבורי	6.4	-	-	3.8	-	10.2
תאגידים בנקאיים	1,228.2	52.7	0.8	-	-	1,281.7
חובות של תאגידים	1,101.4	-	-	555.4	-	1,656.8
חובות בביטחון נדל"ן	82.8	-	-	2.1	-	84.9
מסחרי	897.3	-	-	385.2	-	1,282.5
קמעונאים	425.6	-	-	266.3	-	691.9
אשראי לעסקים קטנים	-	-	-	-	130.9	130.9
אחרים	-	-	-	-	-	-
סך הכל	3,741.7	268.8	0.8	1,212.8	130.9	5,355.0

סוג החשיפה	אשראי	אגרות חוב	נגזרים	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים	סה"כ חשיפות אשראי ברוטו
במיליוני ש"ח						
31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾						
ריבונות	694.5	139.0	-	-	-	833.5
סקטור ציבורי	7.7	-	-	5.0	-	12.7
תאגידים בנקאיים	519.8	42.9	1.0	-	-	563.7
חובות של תאגידים	1,090.9	-	-	615.3	-	1,706.2
חובות בביטחון נדל"ן	67.1	-	-	2.5	-	69.6
מסחרי	766.0	-	-	362.8	-	1,128.8
קמעונאים	431.7	-	-	240.0	-	671.7
אשראי לעסקים קטנים	-	-	-	-	136.0	136.0
אחרים	-	-	-	-	-	-
סך הכל	3,577.7	181.9	1.0	1,225.6	136.0	5,122.2

(1) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי לפני הפרשות להפסדי אשראי:

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי					
במיליוני ש"ח					
31 בדצמבר 2015					
סוג החשיפה	אשראי לציבור ⁽¹⁾	אגרות חוב	נגזרים	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים
עם דרישה ועד שנה	2,033.9	151.8	0.6	771.0	130.9
מעל שנה ועד חמש שנים	802.9	81.5	0.2	77.8	-
מעל חמש שנים	904.9	35.5	-	35.5	-
סך הכל תזרימי המזומנים	3,741.7	268.8	0.8	884.3	130.9
ללא תקופת פרעון	-	-	-	328.5	-
סך הכל	3,741.7	268.8	0.8	1,212.8	130.9

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי					
במיליוני ש"ח					
31 בדצמבר 2014 ⁽²⁾					
סוג החשיפה	אשראי לציבור ⁽¹⁾	אגרות חוב	נגזרים	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים
עם דרישה ועד שנה	2,093.5	36.3	0.1	780.9	136.0
מעל שנה ועד חמש שנים	642.1	57.8	0.9	87.2	-
מעל חמש שנים	775.0	87.8	-	23.5	-
סך הכל תזרימי המזומנים	3,510.6	181.9	1.0	891.6	136.0
ללא תקופת פרעון	67.1	-	-	334.0	-
סך הכל	3,577.7	181.9	1.0	1,225.6	136.0

(1) כולל פיקדונות בבנקים.

(2) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי, לאחר הפרשות להפסדי אשראי בכל משקל סיכון :

31 בדצמבר 2015							
במיליוני ש"ח							
250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה
-	-	-	-	-	-	216.1	216.1
-	-	-	-	10.2	-	-	10.2
-	-	-	-	311.4	970.3	-	1,281.7
-	15.5	1,639.5	-	-	-	-	1,655.0
-	0.2	84.7	-	-	-	-	84.9
-	9.3	0.8	1,271.3	-	-	-	1,281.4
-	8.7	0.6	681.6	-	-	-	690.9
31.7	-	27.9	-	-	-	71.3	130.9
31.7	33.7	1,753.5	1,952.9	321.6	970.3	287.4	5,351.1
							סך הכל

31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾							
במיליוני ש"ח							
250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה
-	-	-	-	-	-	833.5	833.5
-	-	-	-	12.7	-	-	12.7
-	-	-	-	207.6	356.1	-	563.7
-	19.3	1,681.7	-	-	-	-	1,701.0
-	0.5	68.8	-	-	-	-	69.3
-	9.4	1.0	1,112.1	-	-	-	1,122.5
-	9.1	1.2	654.0	-	-	-	664.3
28.8	-	26.3	-	-	-	80.9	136.0
28.8	38.3	1,779.0	1,766.1	220.3	356.1	914.4	5,103.0
							סך הכל

[1] ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי לאחר הפרשות להפסדי אשראי בכל משקל סיכון

31 בדצמבר 2015							
במיליוני ש"ח							
250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה
-	-	-	-	-	-	216.1	216.1
-	-	-	-	10.2	-	-	10.2
-	-	-	-	470.9	970.3	-	1,441.2
-	15.4	1,426.3	-	-	-	-	1,441.7
-	0.2	84.3	-	-	-	-	84.5
-	9.2	0.5	1,222.1	-	-	-	1,231.8
-	8.6	0.5	619.8	-	-	-	628.9
31.7	-	27.9	-	-	-	71.3	130.9
31.7	33.4	1,539.5	1,841.9	481.1	970.3	287.4	5,185.3

31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾							
במיליוני ש"ח							
250%	150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה
-	-	-	-	-	-	833.5	833.5
-	-	-	-	12.7	-	-	12.7
-	-	-	-	342.0	356.1	-	698.1
-	19.1	1,451.2	-	-	-	-	1,470.3
-	0.5	68.3	-	-	-	-	68.8
-	9.0	0.8	1,025.3	-	-	-	1,035.1
-	8.5	1.2	582.4	-	-	-	592.1
28.8	-	26.3	-	-	-	80.9	136.0
28.8	37.1	1,547.8	1,607.7	354.7	356.1	914.4	4,846.6

(1) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

חשיפות לסיכון אשראי צד ג'

לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
במיליוני ש"ח					
סוג החשיפה	שווי שוק	סכום נקוב	סכום החשיפה	ביטחונות	חשיפה לאחר בטחונות
נגזרי מניות	0.5	5.4	0.8	-	0.8

לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
במיליוני ש"ח					
סוג החשיפה	שווי שוק	סכום נקוב	סכום החשיפה	ביטחונות	חשיפה לאחר בטחונות
נגזרי מניות	0.4	7.8	1.0	-	1.0

ניהול סיכונים תפעוליים

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכונים מעילות והונאות וסיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות שהתבצעו בקבוצת הבנק כולה. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם, ככל שניתן, של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד מתהליכי ניהול ופעילותו העסקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית. לאור הנ"ל הוקם פורום לניהול סיכונים תפעוליים ולהמשכיות עסקית בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. בין חברי הפורום נמנה גם מנהל יחידת ניהול הסיכונים התפעוליים של חברת האם ומנהל הסיכונים הראשי של הבנק. פורום זה התכנס אחת לרבעון, למעקב ופיקוח על הפעולות הננקטות למזעור חשיפה, גיבוש המדיניות ודיווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון בהתאם לנוהל חריגים. בנוסף, מתקיימות התייעצויות שוטפות עם היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם במידת הצורך.
- מנהל הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם מומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים, לרבות בנושא מניעת מעילות והונאות והתנהגות לא אתית.

ב. מדיניות

- נקבעה מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים המתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. כמו כן מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני המדידה, הבקרה והניטור וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות הינה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים - 350.
- מנהל הסיכונים הראשי (CRO) מונה למנהל סיכונים תפעוליים הכפוף למנכ"ל הבנק, האחראי לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים, שאושרה על-ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בבנק, לעגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה.
- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים הנגזרת ממדיניות קבוצת הבינלאומי בהתאמות הנדרשות, המתווה את דרכי הפעולה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שפועלות לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- תאבון הסיכון - הבנק פעל למזעור הסיכונים התפעוליים ככל האפשר בהתאם לשיקולי עלות מול הפחתת הסיכון.
- לבנק היה הסכם מסגרת למתן שירותים מהבנק הבינלאומי - חברת האם. במסגרת ההסכם נשען הבנק על מערכות המידע, המיחשוב והתשתית ובכל נושא הביקורת והבקרה. במסגרת זו, קיבל הבנק שירותים מהיחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם, כולל הצעדים הננקטים על ידה למזעור הסיכונים כמפורט להלן. בנושא סיכונים אבטחת המידע, מעדכן הבנק הבינלאומי באופן שוטף את אמצעי ההגנה באמצעים ומוצרי תוכנה מתקדמים, אשר פותחו במיוחד למטרת הגנה על מערכות המיחשוב והתקשורת.
- התהליכים השונים למזעור הסיכונים התפעוליים המרוכזים בחברת האם ובבנק מפורטים להלן (בסעיפים ג-ו).

ג. ניהול החשיפות

1. איתור, מיפוי, מזעור וניטור

סקר מיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד מהכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. בחברת האם ובבנק מבוצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים ביחידות השונות על בסיס מיפוי תהליכים ופעילויות. במסגרת תהליך מיפוי וזיהוי הסיכונים בסקר, הוטמעה מתודולוגיה המשלבת הערכות מומחים בשילוב עם שיטות סטטיסטיות לדירוג ולאומדן הסיכונים התפעוליים. הסקר כלל אומדן של הנזק הפוטנציאלי הנובע מכל סיכון שאותר והמלצות על דרכי הפעולה למזעור הסיכונים. כמו כן, ממופות הבקורות הקיימות.

- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכוני הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
- בעקבות ממצאי סקר הסיכונים, נוספו בקורות חדשות לרבות בקורות מיכוניות ואחרות במערכות התפעוליות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה, ונוספו מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
- חברת האם והבנק ביצעו באופן שוטף סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות ויחידות חדשות.
- בשנת 2013 סיימו חברת האם והבנק עדכון שלישי של סקר סיכונים תפעוליים (תלת שנותי).
- בחברת האם ובבנק הוגדרו אינדיקטורים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים, Key Risk Indicators (KRI), על ידי מנהלי התהליכים.

2. מנהלי תהליכים

לכל תהליך מרכזי, מונה מנהל תהליך האחראי לניהול הסיכון התפעולי לרבות קיום הבקורות ולמזעור הסיכונים התפעוליים בתהליך ודיווח למנהל הסיכונים התפעוליים.

3. איסוף אירועי כשל

בסוף שנת 2013 השיקו הבנק וחברת האם, מערכת המסייעת בניטור אירועים החשודים ככשלים תפעוליים, ובנוסף הבנק בשיתוף היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם קיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל (אירועים שגרמו או כמעט גרמו להפסד/רווח), על מנת לאמוד את הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות, ולשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים.

איסוף הנתונים, המתודולוגיה, וספי הדיווח עוגנו בנוהל עבודה מפורט המעגן בין היתר את : אופן תיעוד האירועים שהתרחשו בבנק, בדיקת כיסוי הסיכונים הרלוונטיים במסמך החשיפות ובמידת הצורך, שינוי סדרי עדיפויות לטיפול בבקורות המומלצות בסקרי הסיכונים התפעוליים. בהתאם לנוהל, מונו נאמני דיווח בסניפים וביחידות שהפעילות העסקית בהן רגישה, והתקיימו הדרכות לנאמנים. אירועים מועלים רבעוניות להנהלה, לדירקטוריון ולפורום לניהול סיכונים תפעוליים בהתאם לספים שנקבעו בנוהל, לצורך דיון בהפקת לקחים ועדכון מפת החשיפות. בנוסף, קיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

4. הגדרת KRI (Key Risk Indicators)

כחלק מהמלצות הוראת ניהול בנקאי תקין 350, הוגדרו KRI לכל התהליכים היחודיים לבנק והוגדרו KRI לתהליכים עסקיים נבחרים המשותפים עם חברת האם, קויימו הדרכות בנושא והתקיים מעקב בפורום קבוצתי לניהול סיכונים תפעוליים, וכן על ידי היחידה לניהול סיכונים בבנק ועל ידי היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם.

5. שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי עבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שהתבצעו, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי עבודה ותהליכי העבודה.

ד. המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק בסיוע חברת האם להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. חבר הנהלת הבנק, ראש אגף פיננסים ומשאבים הממונה על המשכיות עסקית אחראי לריכוז הנושא באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם. בבנק התבצעה היערכות אשר מורכבת מכמה נדבכים: גיבוי מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית שאושר על ידי דירקטוריון הבנק, מסמך מסגרת עבודה הכולל פירוט לגבי תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוי והטמעת תוכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בחברת האם קיים חדר מצב קבוצתי ופורום היערכות לשעת חירום בראשות ראש חטיבת ניהול סיכונים בחברת האם אשר מרכז פעילות זו בכל הקבוצה. הפורום הקבוצתי והפורום בבנק מופקדים על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות חברת האם והבנק למצבי חירום שונים והתכנס לפחות אחת לרבעון. התקיים דיווח רבעוני בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום.

הבנק קיים באופן שוטף תהליך לשיפור ההערכות להמשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, מעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם.

חברת האם והבנק העבירו את מתקן המחשב הראשי מתל-אביב לאזור ראשון לציון, בחודש יולי השנה, מהלך המהווה צעד משמעותי נוסף בשימור ההמשכיות העסקית, מאחר שמדובר במתקן חדיש וממוגן המרוחק מאתר הגיבוי שנמצא בתל-אביב.

ה. אבטחת מידע

ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא אבטחת מידע. הבנק מסתמך על חברת האם בביצוע הסקרים והמיפויים הנדרשים לעמידה בהוראות ניהול בנקאי תקין 357. הבנק נערך לכל הנדרש מהנחיות בנק ישראל בנושא מדיות חברתיות. הבנק מינה את מנהל אבטחת המידע כאחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע.

השלכות של סיכוני אבטחת מידע ואירועי סייבר

התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בפעילות אסטרטגית. הנזק הצפוי מהתקפות אלו עשוי לנבוע מפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה על לקוחותיו.

הבנק קיים מערך הגנה כולל וייעודי להתמודדות עם התקפות הסייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע. מערך ההגנה כלל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם לצמצם את הפגיעה בפעילות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שהוגדרו על ידי מנהל הגנת סייבר.

ההערכות להתמודדות עם ההתקפות הקיברנטיות מבוצעת בחברת האם עבור כל הקבוצה, כולל הבנק, וכל המפורט להלן מבוצע בחברת האם.

הבנק נערך להתמודד עם מערך ההתקפות הקיברנטיות. בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, קיים הבנק מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות קיברנטיות. מערך ההגנה כלל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שהוגדרו על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תאור הערכות הבנק:

- בחינת הסיכונים העיקריים וסקירת הסיכונים הרלוונטיים, תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו.
- ממצאי סקרים ותרגילים, אירועי התקפות סייבר על הבנק והערכת הסיכון הנובע מתקריות סייבר ידועות (שלא התממשו בבנק), נדונים בהנהלת הבנק ובדירקטוריון.
- אחת לשנה התבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות סייבר. הסקר כלל תרגול מערך ההגנה הקיים והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חירום.

- ברבעון השני של שנת 2015 בוצעה סימולציה מקיפה להתקפת סייבר על מערכות הבנק ושירותיו אשר מטרתה הייתה לבחון את תגובת צוותי המחשוב וחדרי המצב.

הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגינן יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים המהותיים והשפעתם על הבנק.

במהלך שנת 2015 התבצעו נסיונות תקיפה אך הבנק לא חווה עד כה התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק.

בתאריך 1 בספטמבר 2015 נכנסה לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. הוראה זו מסדירה את הדרישות והציפיות של הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בנושא זה, בהתאם לעקרונות יסוד להגנת הסייבר. בהוראה מפורטים תפקידי הדירקטוריון, ההנהלה הבכירה ומנהל הגנת הסייבר. כמו כן, ההוראה דורשת להתוות אסטרטגיית הגנת סייבר, לקיים מסגרת לניהול סיכוני הסייבר, להגדיר מדיניות הגנת סייבר ולגבש תכנית עבודה. בנוסף, ההוראה מדגישה את הצורך בניהול מסודר של סיכוני סייבר וביסוס מערך בקורות אפקטיבי כדי לצמצם את החשיפה לאיומי הסייבר.

ביום 27 באוגוסט 2015 התקבל מכתב מבנק ישראל ובו נכתב שהבנק אינו נדרש למנות מנהל הגנת סייבר ולגבש מדיניות ואסטרטגיית הגנת סייבר נוכח תהליך המיזוג.

ו. כיסוי ביטוחי

הבנק במסגרת קבוצת הבנק הבינלאומי החזיק נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לשלושת פרקי הפוליסה כמפורט:

1.1. פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.

1.2. פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו על ידי הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה על ידי אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.

1.3. פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס לתביעה בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי הבנק, כאשר הם פעלו בתום לב והיה להם יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת הבנק.

3. פוליסות "ביטוחים אלמנטאריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי הינם: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות וביטוח כספים.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק קיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים, באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון, וההנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק התווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים תפעוליים, שכללה, בין היתר, את הסטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- אחת לרבעון התקיים דיון בוועדת הלוואות וניהול סיכונים וכן בדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו דווחו גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.

הביקורת הפנימית

- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה הרב שנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק, לרבות לניהול הסיכון התפעולי. מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים נתונה לביקורת פנימית מקיפה ואפקטיבית ובכלל זה, מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, ומחוזה דעתו בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים. כמו כן, המבקר הפנימי הראשי משתתף בפורום לניהול סיכונים תפעוליים קבוצתי בראשות מנכ"ל חברת האם התכנס לפחות אחת לרבעון.

ההנהלה וועדותיה

- אחת לרבעון התקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו דווחו גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.
- הוקם פורום לניהול סיכונים תפעוליים ולהמשכיות עסקית בשעת חירום בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. על חברי הפורום נמנים גם מנהל היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים של חברת האם וראש אגף פיננסים ומשאבים. פורום זה התכנס לפחות אחת לרבעון למעקב ופיקוח על הפעולות הננקטות למזעור חשיפה, גיבוש המדיניות ודיווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון בהתאם לנוהל חריגים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה קבוצתיים

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל הבנק הבינלאומי - החברה האם ובהשתתפות מנכ"ל הבנק ומנהל הסיכונים התפעוליים, קיים מעקב שוטף לגבי מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם בין היתר בהתבסס על אירועי כשל, ממצאי סקרי הסיכונים השונים, KRI, וכן אחר הפעולות הננקטות על-ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- פורום אבטחת מידע - קבוצתי, בראשות מנהל מערך טכנולוגיות המידע ההתכנס לפחות אחת לחודש.
- פורום המשכיות עסקית בשעת חירום - קבוצתי, בראשות ראש חטיבת ניהול סיכונים בחברת האם ובהשתתפות מנהל המשכיות עסקית של הבנק, ההתכנס לפחות אחת לרבעון.
- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמו של מנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי, אחראית על גיבוש והטמעת מתודולוגיות למדידת, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון, וכן לאכיפת הציות למדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים.

ח. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

- החשיפות לסיכונים תפעוליים רוכזו ודווחו ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראות 310 ו-350 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.
- במסגרת מסמך הסיכונים מתוארות החשיפות התפעוליות הן על פי הקטגוריות שנקבעו על ידי באזל והן על פי המבנה הארגוני, וכל זאת בהתאם לתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. מסמך הסיכונים פירט גם התפתחויות בנושא ניהול החשיפות ואירועי הכשל.

ניהול הסיכונים המשפטיים

א. כללי

סיכון משפטי נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי והיא כוללת אך אינה מוגבלת ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".

הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

במסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברת האם, קיבל הבנק שירותים מהמערך המשפטי של חברת האם, כולל הצעדים הננקטים על ידו למזעור הסיכונים המשפטיים כמפורט להלן:

ב. תיאבון הסיכון

הבנק נקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות וביצע את פעילותו העסקית בליווי גיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבויים הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק נקט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

ג. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פעל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון של הבנק, במסגרתה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו.

תאבון הסיכון המשפטי בבנק מוגדר בקריטריונים איכותיים ("סיבולת סיכון") ולא כמותיים. מערך הייעוץ המשפטי של הבנק הבינלאומי (להלן: "מערך הייעוץ המשפטי") קיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, בתקינה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק, ומספק את הייעוץ, הגיבוי והתמיכה המשפטית הנדרשת לבנק על יחידותיו השונות. הבנק פעל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, מערך הייעוץ המשפטי עורך, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קיום מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פעל מערך הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים חדשים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות מערך הייעוץ המשפטי, והסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למניעתם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

החשיפות לסיכונים משפטיים רוכזו ודווחו ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים המשפטיים משולב במסמך הסיכונים הכולל של היחידה לניהול סיכונים ונדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים הורתה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בעובדי מערך הייעוץ המשפטי, הביקורת הפנימית, קצין הציות והממונה על אכיפה פנימית, בהתאם לצורך. אירועים מהותיים, כאמור, דווחו מיידית למנכ"ל הבנק.

ניהול סיכוני ציות

א. כללי

- הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים חייבה את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- ביום 3 ביוני 2015 הפיץ בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 308 - "ציות ופונקציית הציות בתאגיד בנקאי" שתיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016. ההוראה נועדה לעדכן ולערוך התאמות להוראה הקיימת שפורסמה ביום 17 בינואר 2002.
- עיקרי השינויים מתבססים על הנחיות ועדת באזל מאפריל 2005 בעניין ציות ופונקציית הציות בבנקים, התאמה לרשויות במדינות אחרות והתאמה לרגולציה המקומית.
- כמו כן, ההוראה מרחיבה את חובת הציות לכלל הדינים וכללי ההתנהגות החלים על הפעילויות הבנקאיות השונות של התאגיד הבנקאי.
- סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את ההוראות הציות.
- **הוראות ציות:** כמוגדר בתיקון להוראה 308 האמור לעיל, הינם: חוקים, תקנות, הוראות רגולציה (לעניין זה, לרבות עמדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות ציבור), תקדים משפטי מחייב, נהלים פנימיים והקוד האתי, החלים על הפעילויות הבנקאיות של התאגיד הבנקאי. ההוראה מאפשרת לתאגיד הבנקאי לקבוע כי הוראות ציות מתחומים שאינם בליבת הפעילות הבנקאית כגון דיני עבודה, הוראות הדיווח לציבור וכדומה ואו הוראות יציבותיות, יהיו באחריות ובפיקוח גורם בקרה בקו ההגנה השני, שאינו חלק מפונקציית הציות (להלן: "מנהל סיכון ציות").
- החובות שחלו על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- במסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברה האם, קיבל הבנק שירותים ממחלקת הציות של חברת האם, כמפורט להלן. קצין הציות של חברת האם מכהן אף כקצין הציות של הבנק.
- הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של הוראות הדין הרלוונטיות, נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, אשר מסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפרסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק השלים ביצעו של סקר פערים בנושא אכיפה פנימית בניירות ערך, והשלים את סגירת כל הפערים שעלו במהלך הסקר. הבנק מינה את סמנכ"ל פיתוח עסקי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, הבנק מבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך, בין היתר, באמצעות קיום בקורות וביקורות בתחום דיני ניירות ערך.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק אישר אחת לשנה את מדיניות הציות, תוכנית הציות ותוכנית העבודה של קצין הציות של הבנק.

ג. תאבון הסיכון

הבנק אימץ מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק מילא אחר הוראות ציות שחלו עליו ופעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדי הבנק.

כל עסקה של הבנק, בוצעה על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות.

הבנק פעל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ד. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה הוקמה בחברת האם מחלקת ציות (להלן "פונקציית הציות" או "הפונקציה") הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם. בראש הפונקציה עומד קצין ציות ראשי, אשר אחראי ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור. כמו כן, מונה קצין הציות הראשי כ-RO (הממונה) על יישום הוראות ה-FATCA בקבוצה ובבנק.
- הפונקציה אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות הציות שבאחריותה בהתאם למדיניות הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים למנכ"ל הבנק ולדירקטוריון בין

- היתר על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות, לגבי התאמתם להוראות הציות השונות וע"י קבלת דיווחים ממנהלי סיכון הציות. כחלק מתפקידה, בוחנת גם הפונקציה חוזרים ונהלים חדשים, טרם פרסומם.
- הפונקציה בודקת את קיום ההוראות הציות שבאחריותה ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המערך המשפטי, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות.
- על פי הוראת בנק ישראל בוצע סקר תשתיות, אשר במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות והוגדרו בקורות למניעת הסיכון שבהפרתן. הבנק הבינלאומי והבנק השלימו עדכון מקיף לסקר התשתיות בשנת 2014. היות והבנק מבצע את פעילותו באמצעות הנהלים והמערכות של הבנק הבינלאומי, הסקר תקף גם לבנק. על פי ממצאי הסקר עולה כי קיימת בבנק תשתית ענפה הכוללת מספר בלתי מבוטל של טפסים, נהלים, מערכות ומנגנוני בקרה והדרכה שמטרתם לסייע לבנק לעמוד בחובות הציות שחלות עליו.
- לצד קצין הציות הראשי פעלו:
 - נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק ובמטה, אשר מתפקדים, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים שחייבו דיווח או טיפול מיוחד של המחלקה.
 - ועדת תיאום לאכיפת הציות אשר כללה נציגים של יחידות הבנק הבינלאומי השונות (מערך הייעוץ המשפטי, מחלקת שיטות ותהליכים, חברת מת"ף, מדור הדרכה, מדור פניות הציבור).
 - פורום מעקב אחר יישום ההוראות סטטוטוריות התכנס בראשות מנכ"ל מת"ף, ומתפקידו לעקוב אחר יישום ההוראות ציות חדשות ולדון בטיטות ההוראות, הצעות חוק, תזכירי חוק וכדומה.
 - כמו כן, הסתייעה הפונקציה ביחידות השונות בהנהלת הבינלאומי, במחלקת הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים, במערך המשפטי, במת"ף ובמחלקת ההדרכה של חברת האם.
 - בבנק התבצעו תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון דיווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כלל סיכום פעילות הפונקציה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של ההוראות ציות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום ההוראות ציות חדשה.
- לפחות אחת לשנה, דיווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט ובו סיכם את פעילותו בשנה הקודמת וכן הציג את תכנית העבודה לשנה הבאה. בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני הובא תמצות פעילות קצין הציות וממצאיו העיקריים לרבעון שחלף.
- בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון הוגדרו דיווחים מיידיים.
- בפברואר 2012 התקבל בבנק מכתב מבנק ישראל, בו דרישה למנות, תוך שלושה חודשים ממועד המכתב, קצין ציות ואחראי על איסור הלבנת הון לבנק, ולשנות את המצב הקיים, על פיו קצין הציות והאחראי על איסור הלבנת הון של החברה האם, כיהן בהתאם למינוי של דירקטוריון הבנק, גם כקצין הציות ואחראי על איסור הלבנת הון של הבנק. ביום 13 באוגוסט 2012 התקבל אישור מבנק ישראל להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2013 בכפוף לשמירת היקף ואיכות התשומות המוקצות לנושא. ביום 24 בדצמבר 2013 התקבל אישור מבנק ישראל המאריך את תוקף האישור הקודם עד 31 בדצמבר 2014. ביום 11 בדצמבר 2014 התקבל אישור מבנק ישראל המאריך את האישור הקודם בתוקף עד 31 בדצמבר 2016.

ו. ניהול סיכונים חוצי גבולות

בחודש מרץ 2015, התקבל מכתב מהמפקח על הבנקים המורה על קביעת מדיניות לניהול סיכונים חוצי גבולות בעבודה מול תושבי חוץ ועל שורה של פעולות שיש לנקוט לצמצום הסיכון כגון החתמת לקוחות על הצהרות לעניין חבות המס שלהם, ויתור על סודיות, זיהוי לקוחות בסיכון גבוה בהיבטי סיכונים חוצי גבולות ועוד. הבנק והקבוצה נערכו במועד ליישום ההוראות המפקח על הבנקים. נקבעה מדיניות והבנק עמד בשנת 2015 בהנחיות המפקח.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411, חוזרים שונים ועוד.
- במסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברה האם, קיבל הבנק שירותים מהיחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור כמפורט להלן.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק מאשר וקובע את מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק.
- עקב חשיבות הנושא משקיע דירקטוריון הבנק בהכוונה, בקרה ופיקוח בניהול סיכון זה ובמידת הצורך קבלת חוות דעת משפטיות חיצוניות כדי לפרש ולצמצם סיכונים וחשיפות אפשריות בתחום.

ג. תיאבון הסיכון

- הבנק נהג מדיניות מחמירה שנועדה להבטיח יישום דווקני של הוראות החוק והכרה נאותה של הלקוח אתו ניהל הבנק עסקים, ובכלל זה הבנת עסקיו המנוהלים עם הבנק או באמצעותו, החיוניים למניעת הלבנת הון ומימון טרור באמצעות הבנק ולניהולו התקין של הבנק.
- המדיניות בתחום מניעת הלבנת הון כללה הגדרה ברורה של איסורים ביחס לפעילות מול גופים ומדינות מולם ישנן הגבלות.
- מדיניות ניהול הסיכון התייחסה לדרישות "הכר את הלקוח" בהתאם לחקיקה מחייבת ומגדירה תהליכים וכלים הנדרשים לצורך עמידה מיטבית בדרישות אלו.

ד. ניהול החשיפה

- בחברת האם פועלת יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. היחידה כפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם. בראש היחידה עומד, כאמור, האחראי על איסור הלבנת הון של הבנק, המכהן אף כקצין הציות הראשי של הבנק. כמו כן מונה מנהל בכיר ביחידה המופקד על הפיקוח והבקרה בתחום זה בבנק.
- תפקידי האחראי על איסור הלבנת הון ומימון טרור כללו, בין היתר: פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק יישם את הוראות הדין כולל בקורות אחר איכות הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ווידוא כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום המדיניות בבנק.
- לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות אשר שימשו גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים. נאמנים אלו נבחרו מתוך אוכלוסיית מורשי החתימה בבנק והיו כפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון, לאחראי על איסור הלבנת הון. במקביל, מינה המנכ"ל את חבר ההנהלה הממונה על מערך הסניפים לשמש כגורם העומד בקשר עם נאמני הציות ואיסור הלבנת ההון במערך הסניפים לצורך סיוע, הכוונה ובקרה.

- הבנק ערך, מפעם לפעם, ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של הבנק. כמו כן, נערכות הדרכות והשתלמויות ביחידה. בנוסף הפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים. הלומדה מתעדכנת בהתאם לשינויים והתפתחויות בתחום ובהוראות הדין. עובדי הבנק הרלבנטיים נבחנו במבדק ונבדקת עמידתם בו בהצלחה. אחת לתקופה מהלך זה חוזר על עצמו לרענון הידע. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות. כמו כן, השקיע הבנק משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם ליחידה על מנת לייעל את הבקורות לאיתור פעולות בלתי רגילות.
- בהתאם לבקשת בנק ישראל, נערך בשנת 2012 סקר פערים בתחום איסור הלבנת הון. הסקר הסתיים, אותרו מספר פערים בין דרישות החקיקה השונות לתמיכה המיכונית הקיימת ולנהלי הבנק. הסקר הוצג ונדון בדירקטוריון. כל הפערים טופלו.
- המערך המשפטי מבצע מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכונים איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.
- ועדה מייעצת הוקמה לצורך תמיכה במילוי תפקידו של האחראי על תחום זה אשר עיקרי תפקידה כללו: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתן לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבונות בהם קיימת פעילויות מורכבות על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.
- במסגרת דיון חצי שנתי במסגרת פורום קבוצתי למעקב אחר סיכונים תפעוליים התקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולאריים, כרטיסי חיוב נטענים ועוד, העלויות לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ו/או מימון טרור על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים להתמודדות בהתפתחויות אלו ובחשיפות הנובעות מהן.

ה. דיווח על החשיפה

אחת לרבעון דיווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק ולדירקטוריון על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כלל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח".

בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני תומצתה פעילות הממונה על איסור הלבנת הון וממצאיו העיקריים לרבעון שחלף.

בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון הוגדרו דיווחים מיידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

בפברואר 2012 התקבל בבנק מכתב מבנק ישראל, בו דרישה למנות, תוך שלושה חודשים ממועד המכתב, קצין ציות ואחראי על איסור הלבנת הון לבנק, ולשנות את המצב הקיים, על פיו קצין הציות והאחראי על איסור הלבנת הון של החברה האם, מכהן בהתאם למינוי של דירקטוריון הבנק, גם כקצין הציות ואחראי על איסור הלבנת הון של הבנק. ביום 11 בדצמבר 2014, התקבל מכתב מבנק ישראל המאשר בשלב זה להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2016 בכפוף לשמירת היקף ואיכות התשומות המוקצות לנושא.

ו. סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או אויב

ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב. על פי הנחיות אלו, על תאגיד מדווח לכלול גילוי אודות הסיכונים והמגבלות אשר התאגיד חשוף להם עקב קשריו, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם האויב, לרבות מכוח הוראות הדין, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד.

בהמשך לפרסום הנחיות אלו פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור. במסגרת עדכון זה נוספה דרישה לפיה על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב, בהתאם לאמור בהנחיית רשות ניירות ערך דלעיל.

מדיניות הבנק לא התירה קיום קשרים או פעילות, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם גוף אשר הוגדר "כאויב" על ידי רשויות החוק.

מערכות הבנק הותאמו כדי לתת מענה למדיניות זו בהתאם לרשימות שפורסמו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, מיום 26 בדצמבר 2011.

לאור ההיערכות המתוארת דלעיל, להערכת הבנק החשיפה לגורמי הסיכון הללו במידה וקיימת, היתה נמוכה ביותר.

טבלת גורמי סיכון

על מנת לכמת את גורמי הסיכון השונים אשר היו עלולים להשפיע על הבנק, נבחנו תרחישי סיכון שונים אפשריים אשר עלולים היו לקרות, כאשר לגבי כל תרחיש בוצע אומדן סובייקטיבי של מידת ההשפעה שעלולה היתה להיות לו על יציבות הבנק ורווחיותו. כל גורם סיכון המופיע בטבלה נבחן, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לבין גורמי סיכון אחרים המופיעים בטבלה.

סיכון	השפעה	רמת סיכון
1. סיכוני שוק	סיכוני השוק הם סיכונים קיימים או עתידיים לפגיעה בהכנסות והון הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם פועל הבנק והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או על התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים. כדי למזער את החשיפה לסיכוני שוק לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכוני שוק המפרטת, בין היתר: תיאבון כולל לסיכוני שוק ותיאבון לסיכון בחדר הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים השונים, דיווח תקופתי להנהלה ולדירקטוריון על החשיפה לסיכוני שוק, הגדרת מערך סמכויות, כלי המדידה, הבקרה והפיקוח אחר החשיפה לסיכונים.	נמוכה
1.1 סיכון ריבית	סיכון ריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק והתחייבויותיו, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית.	נמוכה
1.2 סיכון האינפלציה	סיכון האינפלציה הינו סיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות).	נמוכה
1.3 סיכון שער החליפין	סיכון שער החליפין הינו סיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשיעור החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות).	נמוכה
2. סיכון אשראי	סיכון האשראי הינו סיכון שלווה או צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי. כדי למזער את החשיפה לסיכון אשראי הוגדרה בבנק מדיניות ניהול סיכוני האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות השונים.	בינונית
2.1 איכות לוויים ובטחונות	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה מהרעה באיכות הלוויים על רקע פגיעה בכושר ההחזר שלהם, ו/או בשווי ובטיב הבטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי, כלהלן: - חוסנו הפיננסי של הלווה - איתנות, נזילות, רווחיות, כושר החזר, רמת המינוף וכו', ו/או פגיעה בהם כתוצאה מתמורות בפרמטרים כלכליים שונים (שערי חליפין, שערי הריבית וכו'), ו/או סיבות עסקיות ותמורות בענף בו פעיל הלווה. - שווי, איכות או תמהיל הבטחונות הניתנים על ידי הלווה להבטחת האשראי בחשבוניותיו.	בינונית

סיכון	השפעה	רמת סיכון
2.2 ריכוזיות ענפית	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לענף משק מסויים ו/או השקעות במוצרים הרגישים לענף. הרעה בפעילות העסקית בענף משק כזה, על רקע שינויים בביקוש או בהיצע, שינוי במחירי חומרי גלם, שינויים בטחוניים ו/או פוליטיים, שינויים רגולטוריים, קיצוצים בתקציב המדינה ועוד, עלולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הבטחונות שניתנו על ידי חלק מהלווים המשתייכים לענף זה, וכתוצאה מכך, להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. כדי למזער את החשיפה לסיכון, אושר בפורומים הנדרשים הסכם מסגרת למכירת סיכון בין הבנק לחברת האם בתחום ליווי פרויקטים. כמו כן, התקיים תהליך של בקרת קיום המגבלות ודיווח להנהלה ולדירקטוריון.	בינונית
2.3 ריכוזיות לווים וקבוצת לווים	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מהרעה במצב של לווה/קבוצת לווים גדולה/יחסית לתיק האשראי, שעלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ובהתאמה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. השפעת הסיכון הינה נגזרת, בין היתר, של התמהיל הפנימי של הקבוצות, הקשר בין החברות המרכיבות אותן עסקית או ענפית, פיזור, והשפעת הבעיות באחת מהן על היתר. כדי למזער את החשיפה לסיכון, אושר בפורומים הנדרשים הסכם מסגרת למכירת סיכון בין הבנק לחברת האם בתחום ליווי פרויקטים. כמו כן, התקיים תהליך של בקרת קיום המגבלות ודיווח להנהלה ולדירקטוריון.	נמוכה-בינונית
3. סיכון תפעולי	סיכון תפעולי הינו סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין. כדי למזער את החשיפה לסיכון תפעולי יישם הבנק מדיניות כוללת לניהול הסיכונים התפעוליים שהותוותה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים. כמו כן, עוגנו במסגרת המדיניות מנגנוני המדידה, הבקרה והניטור וכן מערכי הדיווח. הבנק היה ערוך לשיפור מתמיד של סביבת הבקרה והמסגרות הארגוניות לניהול הסיכון התפעולי בהתאם ל-Sound Practices של ועדת באזל שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמו כן פוליסת הביטוח הבנקאי של הבנק אמור להקטין את חשיפת הבנק לחלק מהסיכונים התפעוליים.	בינונית
4. סיכון נזילות	סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים, לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות. כדי למזער את החשיפה לסיכון נזילות יישם הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל. המדיניות כללה, בין היתר: מגבלות על פער ויחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון, מגבלות על תזרים המזומנים, וכן התייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.	נמוכה

סיכון	השפעה	רמת סיכון
5. סיכון משפטי	סיכון משפטי הינו סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית. במטרה למזער את הסיכון, הבנק פעל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר הובאה לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנה, במסגרתה תואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו. במסגרת זאת פעל הבנק לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים שונים, לרבות בחינת כל מוצר/שירות או פעילות חדשה ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.	נמוכה - בינונית
6. סיכון מוניטין	סיכון מוניטין הינו הפוטנציאל שפרסומים שליליים, נכונים או שגויים המתייחסים לתאגיד הבנקאי, לרבות כאלו הנובעים מהמאפיינים היחודיים של הבנק ולקוחותיו, יגרמו למצב של חוסר אמון באיתנותו, אמינותו, מהימנותו או באופיו של התאגיד, לירידה מיידית או הדרגתית בבסיס הלקוחות, לעלויות משפטיות גבוהות ו/או לירידה בהכנסות. ידיעות בתקשורת על ערוציה השונים ו/או שמועות בשוק משפיעות על התפיסה הציבורית את הבנק ומהוות פקטורים משמעותיים בקביעת רמת הסיכון בקטגוריה זו. סיכון המוניטין מושפע באופן מהותי מהתממשות של סיכונים משיקים כגון סיכון תפעולי, סיכון אשראי, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור ועוד, אשר דבר פרסומם עלול לגרור התממשות של סיכון המוניטין (לדוגמא: אירועי גניבה או מעילה, אירועי הלבנת הון, הפסד כספי גבוה וכו').	בינונית
7. סיכונים חקיקה ורגולציה	סיכון חקיקה ורגולציה הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם להשפיע על פעילות הבנק ועסקיו. הבנק, כתאגיד בנקאי, כפוף להוראות רגולטוריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה ומדיניות רשויות הפיקוח והאכיפה כגון: הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל, אגף שוק ההון וחיסכון באוצר, הרשות לניירות ערך, הרשות להגבלים עסקיים, גופים סטאטוטוריים בתחום הגנת הצרכן וכיו"ב. תחום המחשוב רגיש אף הוא לשינויים בחקיקה וברגולציה, על רקע שדרוגים ושינויים שנדרש לעיתים לעשות במערכות המחשוב. בתחומים אלו היו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות. שינויים כאמור בחקיקה ובמדיניות רשויות הפיקוח והאכיפה השונות עלולים להשפיע על פעילות הבנק ועל עסקיו, וכן לרוב דורשים השקעות והוצאת משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכח אדם ובהכשרתו.	נמוכה - בינונית

סיכון	השפעה	רמת סיכון
8. סיכון ציות	סיכון ציות הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר מאי עמידה בהוראות דין צרכניות ודיני ניירות ערך, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי, ובכלל זה הוראות חוק ורשויות בתחום יחסי הבנק עם לקוחותיו. החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, תהליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום. הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך שהתבססה על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית וזאת בהתאם לדין ולקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא. הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו. במטרה למזער את החשיפה לסיכון קיימת בחברת האם מחלקת ציות, אשר נתנה שירותים לבנק במסגרת הסכם השירותים עם חברת האם ואשר היתה אחראית על ריכוז הבקרה לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, לרבות ביצוע סקרי תשתיות.	רמת סיכון
9. סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור	סיכון הלבנת הון ומימון טרור הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר כתוצאה מאי עמידה בהוראות החוק והרגולציה בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התממשות הסיכון עלולה לגרום עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק, היווצרות של אחריות פלילית של התאגיד הבנקאי ו/או מי מעובדיו וכן עלולה לגרום להתממשות של סיכון מוניטין, בין היתר בשל המאפיינים היחודיים של הבנק וציבור הלקוחות אותו הבנק משרת. על הבנק, כתאגיד בנקאי, חלו הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור אשר כללו, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל וחוזרים שונים. במטרה למזער את החשיפה לסיכון פועלת בחברת האם יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, אשר נתנה שירותים לבנק במסגרת הסכם השירותים עם חברת האם ואשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן, לרבות קיום הדרכות והפצת דפי מידע. בנוסף, לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות ששימשו גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים והיו אחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים.	בינונית

סיכון	השפעה	רמת סיכון
10. סיכון תחרות ואסטרטגיה	- סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקיו. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו, כגון: חברות ביטוח ובתי השקעות. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים. - סיכון האסטרטגיה הינו הסיכון הנגזר מהחלטות עיסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם, בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים והגדלת השקעה בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העיסקית. סיכון זה הינו פונקציה של ההתאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התוכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. לאור אופי תהליך ניהול הסיכונים האסטרטגי אשר היה סדור בבנק, וכלל זיהוי, מיפוי, מדידה ונקיטת פעולות להפחתת הסיכון, בצד מדיניות שמרנית, מוערכת השפעת הסיכון כבינונית.	בינונית

אין שינוי בהערכת רמת הסיכון בהשוואה לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2014.

בנוסף לסיכונים כאמור לעיל, התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו הושפעו באופן ישיר ממצב המשק בישראל. הרעה בתנאים הכלכליים במשק הישראלי, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הבטחוניים היו עלולים להביא לפגיעה בהכנסות והון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק היתה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, האטה כלכלית מהותית ו/או ירידה ברמת החיים בישראל עלולה היתה להשפיע באופן משמעותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי היה להגדיל את היקף החובות הבעייתיים, להקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון, להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים שצורכים משקי הבית, להביא לירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי ועוד.

באזל

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומי למדידת הון ולתקני הון פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורים להיות מיושמות בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה.

באזל 3

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית", הכוללות התמקדות בהון המניית, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בתאגידים בנקאיים בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בתאגידים בנקאיים בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף שנת 2018.

בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5% כבר בשנת 2010.

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

נדבך שני - עוסק בתהליך הסקירה הפיקוחי (SREP) ובתהליך הפנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שיישם, וסביבתו העסקית, תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כלל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כלל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק

הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כלל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

להן פירוט עיקרי ההוראות והטיוטות שפורסמו במהלך שנת 2015 וכן הוראות שישומן הוחל בשנת 2015.

יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. ראה לעיל בפרק ניהול סיכונים נזילות.

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היתה סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר סופי בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" (להלן: "החוזר"). החוזר מתקן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 במטרה להתאימן להמלצות ועדת באזל בכל הקשור לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר, כאשר לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות.

האמור בחוזר יחול מיום 1 ביולי 2016, כאשר עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר.

לאור המיזוג עם ולתוך הבנק הבינלאומי, הבנק לא בחן את השפעת היישום החוזר.

השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

31 בדצמבר 2015

במיליוני ש"ח

4,105.5	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים
-	ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
0.3	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)
347.4	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
32.8	התאמות אחרות
4,486.0	חשיפה לצורך יחס המינוף

מתכונת הגילוי על יחס המינוף

31 בדצמבר 2015

במיליוני ש"ח

חשיפות מאזניות	
4,137.8	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות והפרשה קבוצתית)
-	(סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)
4,137.8	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
חשיפות בגין נגזרים	
0.5	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים (לדוגמא: לאחר הפחתת בטחון משתנה במזומן כשיר)
0.3	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	(ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים)
-	(רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח)
-	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	(קיצוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו)
0.8	סך חשיפות בגין נגזרים
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך	
-	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיצוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
-	(סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך)
-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן
-	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך

31 בדצמבר 2015
במיליוני ש"ח

1,212.6
(865.2)
347.4
395.8
4,486.0
8.82%

חשיפות חוץ מאזניות אחרות

חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)

פריטים חוץ מאזניים

הון וסך החשיפות

הון רובד 1

סך החשיפות

יחס מינוף

יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

יישום ההוראות בבנק

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק יישם כנדרש את הוראת באזל.

סיכוני אשראי - הבנק יישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל.

סיכונים תפעוליים - הבנק יישם את הגישה הסטנדרטית החל משנת 2013. מידע נוסף בנושא הסיכונים התפעוליים מפורט בפרק ניהול הסיכונים התפעוליים.

סיכוני שוק - הבנק יישם את הגישה הסטנדרטית.

הנדבך השני - יישום התהליך לבחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) בבנק.

במסגרת הנדבך השני נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות, זאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים (Stress Tests and Stress Scenarios). תהליך הערכת הנאותות ההונית, שיפור מערך ניהול הסיכונים ובקרת תרחישי הקיצון הופכים כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בבנק.

דוח ה-ICAAP ליום 30 ביוני 2014:

על פי הוראות בנק ישראל מסמך ה-ICAAP ל-30 ביוני 2014 אושר על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק ביום 25 בדצמבר 2014. המסמך ריכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) ליום 30 ביוני 2014. במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו על מנת להתאים את פרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית לזו המתוכננת על פי התוכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם.

תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק ליום 30 ביוני 2014 הצביעו על כך שלבנק היה די הון לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות.

למסמך ה-ICAAP צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

הנדבך השלישי - דיווח מפורט של דרישות הגילוי הכלולות בהוראת השעה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון מוצג בטבלה להלן:

מספר טבלה	נושא	גילוי איכותי	גילוי כמותי
1	תחולת היישום	פרק באזל - עמוד 79	
2	מבנה ההון	פרק הון - עמוד 15	טבלת מבנה ההון בעמוד 15
3	הלימות ההון	פרק באזל - עמוד 79	באור 4 - ראה עמוד 15 טבלת סך סיכון ודרישות הון - עמוד 51
4	סיכון אשראי	פרק מדיניות ניהול סיכונים אשראי - עמוד 51	(א) טבלת סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו לפי סוגים - עמוד 58 (ב) טבלת התפלגות החשיפה לפי סוג ענף ולפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי - עמוד 59 (ג) טבלת פיצול התיק לפי יתרת תקופות לפירעון - עמוד 60
5	סיכון אשראי לפי סוגי חשיפות	פרק מדיניות ניהול סיכונים אשראי - עמוד 51	(א) טבלת חשיפות לפני הפחתת סיכון - עמוד 61 (ב) טבלת חשיפות לאחר הפחתת סיכון - עמוד 62
6	הפחתת סיכון אשראי	פרק ניהול סיכונים אשראי - עמוד 51 פרק מדיניות ניהול מערך הביטחונות - עמוד 53	טבלת בטחונות - עמוד 54
7	גילוי לגבי חשיפות סיכון אשראי של צד ג'	פרק חשיפה לסיכונים שוק - עמוד 39	(א) טבלת חשיפות אשראי של צד ג' - עמוד 62 (ב) באור 16א' - ראה עמוד 216
8	סיכון שוק	פרק חשיפה לסיכונים שוק - עמוד 39	(א) טבלת סיכונים שוק - עמוד 39 (ב) באור 4 - ראה עמוד 15
9	גילויים פיקוחיים נוספים - גילוי בדבר נדבך 3 של באזל	אתר האינטרנט של הבנק	אתר האינטרנט של הבנק

עיקרי חקיקה, שינויים ויוזמות ופסיקה שלהן השלכות על המערכת הבנקאית

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, חוק הבנקאות (רישוי) וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק.

פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, ושל רשות ההגבלים העסקיים. חוקים נוספים בנושאים יחודיים מטילים על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, חוק נתוני אשראי ועוד. הבנק פועל תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליו כאמור.

להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדו"ח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ה-2015

התיקון שפורסם ביום 29 בינואר 2015 המשלב תיקונים ממספר טיוטות קודמות ותיקונים נוספים, שעיקרם -

- הוראות בנושא ההצטרפות למסלולים.
- תיקון בהגדרת "עסק קטן" לפיו תאגיד שהמציא לבנק "דוח שנתי", על פיו מחזור עסקיו בשנה שקדמה למועד מסירתו אינו עולה על חמישה מליון ש"ח, לא יידרש למסור דוח שנתי נוסף וימשיך להיחשב כ"עסק קטן" עד להתקיים הנסיבות המפורטות בתיקון, בהן הותר לבנק לסווגו כעסק שאינו עסק קטן.
- תיקונים בעמלות שונות- איסור על גביית עמלת פעולה בערוץ ישיר בגין חיוב בכרטיס חיוב מידי, תיקונים בעמלות טיפול במזומנים, העברה ב- RTGS ועמלות כרטיסי אשראי, ביטול עמלת דמי ניהול/גבייה של הלוואות.
- הוספו בתעריפון חלקים בעניין עמלות בקשר לסליקה של עסקאות בכרטיס חיוב ולשירותי ניכיון לבתי עסק. בשלב זה, אין באפשרות הבנק לאמוד את ההשפעה הצפויה של תיקון זה על תוצאות הבנק.
- ביום 28 ליוני 2015 פורסם תיקון נוסף - כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015, בעיקר בעניין עמלות כרטיסי אשראי שנכללו בתיקון הקודם וכניסתם לתוקף נדחתה ליום 1 ביולי 2015, לצורך התיקון הנוסף הנ"ל.
- ביום 26 למאי 2015 פורסם צו הבנקאות (שירות ללקוח)(פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015, המכריז על שירות הודעות או התראות כשירות בר פקוח וקובע את סכום העמלה המרבי בגינו.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015

ביום 28 ביוני 2015 פורסמו התיקונים הנ"ל הכוללים, בין היתר, ביטול עמלת "חיוב המפקיד בהחזרת שיק", ביטול גביית עמלת "הודעות" בגין "מכתבי מעקב" ושינויים בעמלות שונות בנוגע לכרטיסי חיוב, לרבות הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיסי חיוב מידי.

הכללים נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2015.

הוראת ניהול בנקאי תקין 423 בעניין "שירות המסלולים"

מטרת ההוראה, אשר פורסמה ביום 21 ליוני 2015, להגביר את מודעות הלקוחות ל"שירות המסלולים" הקבוע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, והיא כוללת הנחיות לתאגידים הבנקאיים בדבר אופן יידוע הלקוחות אודות שירות המסלולים במועד פתיחת חשבון עובר ושב ובאמצעות פרסום באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי וכן בדבר מסירת מידע ספציפי בכתב ללקוח המבקש להצטרף למסלול.

ההוראה נכנסה לתוקף במלואה ב-1 לינואר 2016.

בנוסף, שלח הבנק הודעה ללקוחות, אשר לא הצטרפו לשירות המסלולים, הכוללת מידע בדבר סכומי העמלות בהם חויבו בפועל בהשוואה למחירי המסלולים, ופירוט דרכי ההצטרפות לשירות המסלולים.

מכתב בנק ישראל בעניין צעדים בתחום העמלות

ביום 24 בינואר 2016 פרסם בנק ישראל מכתב לתאגידים הבנקאיים בעניין צעדים בתחום העמלות. למכתב צורפה טיוטת תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, לפיה יידרשו הבנקים לצרף מיוזמתם למסלול הבסיסי, בהודעה ללקוח, לקוח המסווג כ"אזרח ותיק" או "נכה" ואשר עפ"י הקריטריונים שנקבעו בטייטה צפוי להרוויח מהמעבר למסלול הבסיסי. הלקוח רשאי לבטל צירופו למסלול כאמור.

עוד הודיע בנק ישראל במכתב כי במסגרת טיפולו בעמלות חריגות בכוונתו לערוך במהלך שנת 2016 סריקה מקיפה של כל התעריפים בגין השירותים הבנקאיים הכלולים בתוספת הראשונה לכללי העמלות הנ"ל, במטרה לאתר ולטפל בעמלות אלה. הנחיות ספציפיות יינתנו לתאגידים הבנקאיים בהתאם לממצאי הסריקה.

כמו כן, פרסם בנק ישראל טיוטות לפיקוח/הגבלת מחירי מספר עמלות הנגבות מיחידים ועסקים קטנים: דוחות לבקשת לקוח- דוחות סטנדרטיים ושינוי מועד פירעון של הלואה לדור, ובתחום השירותים בגין פעילות בניירות ערך- עמלת קניה, מכירה ופדיון של ניירות ערך הנסחרים בבורסה בתל אביב (למעט מק"מ).

הוראת ניהול בנקאי תקין 418 בעניין "פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט"

ההוראה, אשר פורסמה ביום 16 ביולי 2014, מאפשרת לבנק לפתוח ללקוחות חשבונות באופן מקוון ולנהלם, ובלבד שהמבקשים לפתוח חשבון יהיה יחידים, בגירים, תושבי ישראל, ולא יהיו נהנים בחשבון זולת בעלי החשבון. לצורך זיהוי הלקוחות ואימות פרטיהם יבוצעו הליכים יחודיים, לרבות אימות על סמך העתק מסמכי זיהוי, חתימה על הצהרת נהנים באופן מקוון, זיהוי באמצעות טכנולוגיית היועדות חזותית, וביצוע הליך הכר את הלקוח מוגבר. ההוראה קובעת הגבלות שונות בניהול החשבון (סכומי מקסימום - לפעולות, יתרת נכסים בסוף כל יום ולמסגרת לפעילות בכרטיס חיוב, זהות המורשים לפעול בחשבון. סוג וכמות טפסי שיקים שיונפקו ללקוח). ההגבלות תוסרנה לאחר שהלקוח יפקוד את הסניף ויושלם הליך זיהוי מלא. תאגיד בנקאי העומד להציע פעילות על פי הוראה זו, יודיע על כך למפקח על הבנקים בכתב לפחות 60 יום מראש.

הוראת ניהול בנקאי תקין - מס' 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 21 ביוני 2015 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מעודכנת בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. ההוראה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. הדיווח יכלול מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח.

ההוראה תחול על יחידים ועסקים קטנים ותיכנס לתוקף ביום 28 בפברואר 2016.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 21 בדצמבר 2014 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. עיקרי התיקון הם הרחבת האפשרות לבצע תהליכי סגירת חשבון או העברת פעילות באמצעות ערוצי תקשורת נוספים וכן מסירת מידע ללקוח במתכונת דומה לזו שנקבעה בהוראות בנק ישראל מס' 425 בנוגע לדוחות השנתיים ללקוחות.

ההוראה תחול על יחידים ועסקים קטנים ותיכנס לתוקף באופן מלא ביום 28 בפברואר 2016.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 454 - פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור

ביום 21 ביוני 2015 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור. מטרת התיקון היא להרחיב את תחולת ההסדר הקיים בהוראה, לקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הריבית לפיה מחושב רכיב ההיוון וליצור אחידות, ככל הניתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדיור לבין פירעון מוקדם של אשראי שאינו לדיור. לפי התיקון יחול ההסדר הקבוע בהוראה על הלוואות שניתנות לאנשים פרטיים או לעסקים זעירים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור, לעומת הנוסח הקודם שחל רק על הלוואות שסכומן המקורי אינו עולה על 750 אלף ש"ח ושניתנו לתקופה של 6 חודשים לפחות ("הלוואות מוגנות"). כמו כן, לגבי ההלוואות המוגנות נקבע מנגנון חדש לחישוב רכיב ההיוון, המבוסס על הריבית הממוצעת ומנטרל את פרמיית הסיכון של הלווה במקרה של פרעון מוקדם. בנוסף, לגבי כל ההלוואות הורחבו דרישות הגילוי ללקוח, בין היתר, באמצעות מתן דף הסבר גם בעת מתן ההלוואה. התיקון יכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2016.

צעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט)

ביום 30 ביוני 2015 הפיץ בנק ישראל הוראות להטמעת כרטיסי חיוב (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב, כמפורט להלן -

1. במסגרת תיקון הוראת נב"ת 470 נוספו לנב"ת 470 שני פרקים -
פרק "כרטיס חיוב מידי וכרטיס נטען" הכולל התייחסות למועדי העברת הכספים בעסקאות חיוב מידי (מחיוב מחזיק הכרטיס ועד לזיכוי בית העסק), וכן לאופן הגילוי ללקוח על עסקאות חיוב מידי, לרבות במסגרת חשבון העו"ש.
פרק "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" ("כרטיסים חכמים"), הכולל הוראות למעבר מערך כרטיסי החיוב (הנפקה, סליקה, מכשירים אוטומטיים) לתקן EMV.
התיקונים להוראה יכנסו לתוקף בהדרגה, החל מה- 1 לאוקטובר 2015 ועד ל-31 בדצמבר 2018.
 2. מכתב המפקח על הבנקים בעניין הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מידי (דביט)-
התאגידים הבנקאיים נדרשים לנקוט בפעולות אקטיביות מול לקוחות חדשים וקיימים, לשם הצעת כרטיס חיוב מידי, וכן לנהל מעקב ודיווח תקופתי ביחס להפצת כרטיסי חיוב מידי לבנק ישראל.
 3. צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מידי) (הוראת שעה), התשע"ה-2015 - העמלה הצולבת לעסקאות בחיוב מידי הוכרזה כעמלה בפיקוח ומחירה יקבע על 0.3% (לעומת עמלה צולבת ממוצעת של 0.7% הנהוגה כיום לעסקאות בחיוב רגיל), החל מיום 1 באפריל 2016 לתקופה של שנה, על מנת לאפשר היערכות לקביעת העמלה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. הצו פורסם ביום 26 לאוגוסט 2015.
- כמו כן, ביום 28 ביוני 2015 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 ליולי 2015, כולל בין היתר הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיסי חיוב מידי, לרבות איסור על גביית דמי כרטיס בעד כרטיס חיוב מידי שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי, וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המידי.

חוזר בנק ישראל בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים

ביום 9 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת נוהל בנקאי תקין 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים. בהתאם לחוזר צומצמה הגדרת ההון להון רובד 1, ובכך הוקשחו המגבלות על מתן אשראי ללווה ולקבוצת לוויים. כמו כן שונתה המגבלה על חבות של קבוצת לוויים בנקאית לתאגיד בנקאי, והיא תעמוד על 15% מההון האמור במקום על 25%. מועד התחילה של התיקונים להוראה הוא ב-1 לינואר 2016, למעט לעניין השינוי בהגדרת ההון, אשר הפחתתו תתבצע באופן מדורג, על פני 12 רבעונים, עד ל-31 בדצמבר 2018.

הוראת ניהול בנקאי תקין 327 בעניין "הלוואות ממונפות"

ביום 28 באפריל 2015 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 327 בנושא "הלוואות ממונפות".

ההוראה מפרטת את ציפיות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בדבר ניהול סיכונים הולם וזהיר בפעילויות של הלוואות ממונפות. התאגידים הבנקאיים נדרשים לקיים, בין היתר, מבנה עסקאות המשקף הנחות עסקיות נאותות, מבנה הון הולם ומינוף סביר, וכן הגדרה של הלוואה ממונפת המאפשרת יישום עקבי בכל קווי העסקים. עוד נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע נוהלי חיתום, מסגרת של מגבלות אשראי וריכוזיות אשראי העולה בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ומערכת מידע ניהולי נאותה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2016.

טיוטת תזכיר חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 20), התשע"ה-2015

הטיוטה, אשר הופצה ביום 3 בספטמבר 2015, כוללת מספר נושאים, וביניהם-

1. קביעת חזקה הניתנת לסתירה לפיה סירוב מצד תאגיד בנקאי לתת שירות ייחשב כסירוב סביר אם הוא נובע מאי-היענותו של הלקוח למסור פרטים הנדרשים על פי הוראות דין ובעיקר צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411. בנוסף סירוב מצד תאגיד בנקאי למתן שירותים בהתקיים יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור, יחשב אף הוא כסירוב סביר לעניין סעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
2. הרחבת ההסדר לביטול שעבודים שנוצרו להבטחת חוב שכבר נפרע גם ביחס להערות אזהרה ולהתחייבויות לרישום משכנתא שנרשמו להבטחת אותם חיובים תוך מתן אפשרות ללקוח למחקם בעצמו, לרבות הסמכת המפקח על הבנקים להטיל עיצום כספי בגין הפרת חובה זו (חלף עבירת הקנס הקבועה כיום).
3. תיקון הגדרת "לקוח" בהקשר לעמלות, באופן שיאפשר הגדרת יחיד המנהל חשבון למטרת עסק כ"עסק קטן" או "עסק גדול" עפ"י מחזור עסקי, בהתאם לתיקון שכבר הוכנס בכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008 וכניסתו לתוקף הושעתה עד לתיקון הנ"ל בחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
4. הסמכת המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות מקבלת שירותים וכן שיעורי רביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פיקדונות שיקליים והנגבות בפועל מלקוחות בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 450 בענין הליכי גביית חובות

ביום 4 במאי 2015 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בענין הליכי גביית חובות, שמטרתה להסדיר את הפעולות שעל התאגיד הבנקאי לנקוט בתחום יחסי בנק לקוח ולהביא להגברת ההוגנות והשקיפות בהליכי גביית חובות. בין עיקרי הטיוטה- דרישה לקביעת מדיניות לטיפול בגביית חובות מלקוחות, הקמת פונקציה ייעודית לענין זה, קביעת תקרת ריבית פיגורים בגין הלוואה, לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון, והגילוי הנאות הנדרש.

מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאיים

ביום 17 בנובמבר 2015 פרסם בנק ישראל מכתב (המחליף מכתבים קודמים) לתאגידים הבנקאים לפיו על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי לקבוע מדיניות, נהלים ותהליכים הקשורים לפנייה יזומה ללקוחות קמעונאיים ולוודא כי תהליך הפנייה היזומה להעמדת הלוואות ללקוח קמעונאי הנו מוסדר ומפורט, לרבות - הגדרת קהלי יעד ספציפיים, קביעת תסריטי שיחה שיכללו גילוי בנוגע לתנאי ההלוואות והתייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו, קביעת אופן הפניה ללקוח תוך התאמת אמצעי השיווק למאפייני אוכלוסיית היעד, תיעוד הפניה ללקוח, לרבות הקלטת פניה שנעשתה באמצעות הטלפון. לגבי שיחות שיווק טלפוניות בסניפים, באפשרות התאגיד הבנקאי להחליף את ההקלטה בתיעוד מפורט. כמו כן הוטלה אחריות על הנהלת התאגיד הבנקאי והדירקטוריון לוודא כי הליכי שיווק ההלוואות מתנהלים באופן ראוי והוגן וכי ההלוואה המוצעת תואמת את צרכי הלקוח. בהתאם להבהרת בנק ישראל יחול האמור במכתב, בשלב זה, על הלוואות הניתנות לאנשים פרטיים.

טיוטות הוראות בנק ישראל בנושא בנקאות בתקשורת

ביום 31 בינואר 2016 הפיץ בנק ישראל טיוטות הוראות ניהול בנקאי תקין ייעודית חדשה בנושא "בנקאות בתקשורת", וכן טיוטות נוספות, אשר מרחיבות את מגוון ההסכמים המותרים לאישור באמצעות האינטרנט ומשלוח הודעות ומכתבים בתקשורת.

מטרת ההוראות הינה הסרת חסמים קיימים להמשך התפתחות הבנקאות הדיגיטלית ומתן גמישות בהתאם לטכנולוגיה המשתנה, תוך הרחבת מגוון השירותים והמוצרים שניתן יהיה להציע ללקוחות באופן מקוון.

ההוראות החדשות כוללות הקלות ושינויים, בין היתר בנושאים הבאים - פתיחת חשבון חדש ללא הגעה לסניף, הצטרפות לשירותי בנקאות בתקשורת באופן מקוון, הסכמים מקוונים, העברות ותשלומים באופן מקוון, עדכון פרטי הלקוח ללא הגעה לסניף, שירותי ריכוז מידע (אגרגציה), התכתבות עם הבנק באמצעות הדואר האלקטרוני וקבלת הודעות מהבנק שלא בדואר רגיל.

לצד ההקלות, ההוראה מטילה על הבנקים אחריות מוגברת לניהול הסיכונים הכרוכים בהרחבת הפעילות הבנקאית מרחוק ולהגנה על המידע של הלקוחות, לרבות הוספת בקורות, ניטור פעולות חריגות, משלוח התראות ללקוחות והדרכת לקוחות.

חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו-2016

החוק עבר בקריאה שניה ושלישית ב-1 בפברואר 2016.

החוק מבטל את הצורך בשינוע פיזי של שיקים, אחסון ואחזור שלהם, ובכך מייעל את תהליך הסליקה, ומאפשר לעשות שימוש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים לצורך הפקדת שיקים, מסדיר את אופן החזרתו של שיק שלא כובד ואת קבילותו של השיק הממוחשב בהליך המשפטי. היקף האחריות של הבנק כלפי לקוחו לא ישתנה בשל שינוי שיטת הסליקה. תחילתו של החוק תוך 6 חודשים ממועד פרסומו. עד 18 חודשים ממועד תחילת החוק ניתן יהיה במקביל לסלוק הן פיזית והן אלקטרונית, ולאחר מכן ניתן יהיה לסלוק שיקים רק בדרך אלקטרונית.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015

ביום 30 בנובמבר 2015 פורסם החוק המתקן, בין היתר, את חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, באופן שמאפשר גם לגופים חוץ בנקאיים הנותנים אשראי לציבור לגייס הון באמצעות הנפקה לציבור של תעודות התחייבות, כהגדרתן בסעיף 35א לחוק ניירות ערך. החוק מגביל את סך האשראי שתאגיד כאמור יהיה רשאי לתת ואשר מקורו, בין השאר, בהנפקת תעודות התחייבות, לסך של 2.5 מיליארד ש"ח וכן קובע תנאים נוספים לפעילות כאמור.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה-2015

ביום 17 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק המשכון.

ההצעה באה לעגן רפורמה מקיפה בדיני השעבודים ולהחליף את הוראות חוק המשכון הקיים ופקודת החברות לעניין זה.

בין השינויים המרכזיים בהצעה - זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" - החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

הצעת חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2015

בהתאם להצעה, אשר עברה בקריאה ראשונה ביום 13.10.15, יוחלף חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002 בחוק חדש, המסדיר את הקמתה של מערכת לשיתוף בנתוני אשראי, שבמרכזה מאגר ציבורי של נתוני אשראי שיוקם, ינוהל, ויופעל על ידי בנק ישראל. במסגרת ההצעה מספר שינויים מרכזיים, ביניהם:

הורחב היקף המידע שיימסר ויתקבל אודות לקוחות הבנק. היקף זה ייקבע, בהמשך, על ידי שר המשפטים, בהסכמת הנגיד ושר האוצר ; במאגר ישמרו נתוני אשראי על לקוח, אלא אם כן ביקש שלא ייאסף עליו מידע ; בעל רישיון שירות נתוני אשראי יהיה רשאי למסור דוח אשראי לנותן אשראי בתנאי שקיבל את הסכמת הלקוח למסירת דוח אשראי אודותיו ; הטלת אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד בגין הפרה של הוראות החוק, והסמכת הממונה על שיתוף בנתוני אשראי, שמונה ע"י הנגיד, להטיל עיצום כספי בגין ההפרות המנויות בסעיף 85 לחוק המוצע.

הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 3), התשע"ה- 2015 ("הצעת חוק אשראי הוגן")

הצעת החוק אושרה בקריאה ראשונה ב-27 ביולי 2015.

ההצעה באה בהמשך להמלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, ומטרתה להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לאלה החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. על פי התיקון המוצע, כלל הוראות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, לרבות הוראות הקשורות בתהליך מתן האשראי וגבייתו, יחולו גם על מלווים מוסדיים, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לגרוע מחובותיו של מלווה מוסדי לפי חוק אחר. בהתאם להצעה, תיוסף הגדרה לשיעור עלות האשראי המרבי, ותיקבע נוסחה אחידה לחישוב תקרת הריבית לכל הגופים אשר נותנים אשראי ליחידים או לתאגידים מסוג שייקבע על ידי שר המשפטים.

שוק ההון

א. קרנות נאמנות

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014

ביום 30 ביולי 2014 פורסם חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014. התיקון מסדיר, בין היתר, את האפשרות להציע לציבור בישראל יחידות של קרן חוץ, אשר קיבלו אישור הגוף המפקח במדינת המוצא שלהן ובכלל זה מאפשר לשר האוצר לקבוע הוראות לעניין תשלום עמלת הפצה על ידי מנהל קרן החוץ.

החוק נכנס לתוקף 3 חודשים ממועד פרסומו, אולם הפרק המסדיר הצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף במועד כניסתו לתוקף של תקנות, אשר נועדו להבטיח את עניינו של ציבור המשקיעים בישראל.

ב. ניירות ערך

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53), התשע"ד-2013.

ביום 28 באוקטובר 2013 אושר תיקון 53 לחוק ניירות ערך. התיקון נועד לעודד מחזיקים בניירות ערך לממש את זכויות ההצבעה שלהם באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית שתקים הרשות לניירות ערך מבלי להידרש לקבל אישור בעלות בנייר הערך מאת חבר הבורסה. חברי הבורסה יידרשו להמציא למערכת את כל הנתונים הנדרשים על מצביעים פוטנציאליים המחזיקים בניירות ערך באמצעותם וכן להמציא למצביעים הפוטנציאליים הללו את המידע והפרטים הנדרשים להם לצורך הצבעה באסיפה. המודל לא נועד להחליף את האפשרויות הקיימות היום להצבעה באסיפה אלא מהווה ערוץ נוסף למימוש הזכויות ההצבעה של המחזיקים בניירות ערך.

ממשל תאגידי וחברות

הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד-2014

ביום 21 ביולי 2014 פורסמה הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד-2014 (ולאחרונה הוחל עליה דין הרציפות). הצעת החוק כוללת שני הסדרים עיקריים. האחד, קביעת מנגנון תאגידי לאישור התקשרות למתן תגמול לנושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי העולה על 3.5 מיליון ש"ח בשנה. סכום התגמול מחושב במצטבר בכל החברות באותו אשכול פיננסי. המנגנון כולל אישור ועדת תגמול ובהעדרה ועדת ביקורת, אם קיימת כזו, אישור הדירקטוריון, ברוב של הדירקטורים החיצוניים/הבלתי תלויים (ככל שיש כאלו), ואישור אסיפה כללית. בתאגיד שהוא חברה ציבורית, לאישור האסיפה הכללית נחוץ רוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט. ההסדר השני, קביעה כי בהכנסה החייבת במס של תאגיד פיננסי לא יותרו ניכויים בשל שכר של נושאי משרה בכירה ועובדים מעבר לתקרה של 3.5 מיליון ש"ח בשנה, ומתקרה זו יופחת סכום ההוצאה השנתי של הענקת מניות או זכות לקבלת מניות.

הגדרת התאגידים הפיננסיים עליהם חלה הצעת החוק כוללת, תאגידים בנקאיים, מבטחים, חברות לניהול קופ"ג, חברות לניהול קרנות נאמנות, חברות לניהול תיקים, חברות שייעודן הנפקת מוצרי מדדים ותאגידים השולטים במי מהגופים האמורים ושמתיקיימים בהם קריטריונים נוספים שנקבעו בהצעת החוק.

על פי ההצעה, החוק יחול על התקשרויות שיאושרו מיום פרסום החוק ואילך. התקשרויות שאושרו קודם לפרסומן יהיו טעונים אישור עד לתום שנה מפרסום החוק. יצוין כי, על פי הצעת החוק, ההוראה המגבילה את השיעור המותר לניכוי בהכנסה החייבת של תאגידים פיננסיים היתה אמורה להכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ולחול לגבי עלות שכר שנשא בה התאגיד הפיננסי ממועד זה ואילך.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A - מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל תיקון להוראה האמורה. התיקון מתמקד בשלושה נושאים עיקריים. האחד, הוראה כי כל חברי הדירקטוריון בתאגיד בנקאי, לרבות יו"ר דירקטוריון, יהיו רשאים לקבל תגמול קבוע בלבד. בנוסף, לגבי יו"ר הדירקטוריון, נקבעו קריטריונים לאופן בחינת גובה התגמול הקבוע ונקבע כי ניתן לשלם לו גם תנאים סוציאליים והוצאות נלוות כמקובל לנושאי משרה בתאגיד הבנקאי. לגבי תגמול שאר חברי הדירקטוריון, נקבע, כנהוג כיום בבנק, כי התגמול הקבוע ייקבע על פי המנגנון לדירקטורים חיצוניים; השני, דרישה כי תגמול משתנה שיוענק לעובדים מרכזיים בתאגיד הבנקאי יהיה בר השבה בנסיבות חריגות במיוחד, שייקבעו על ידי הבנק, בהתחשב בנסיבות שנקבעו בהוראה. כן נקבע כי התאגיד הבנקאי ינקוט בכל האמצעים הסבירים להשיב סכום הולם אם התקיימו התנאים להשבה. תקופת ההשבה נקבעה לחמש שנים עם אפשרות הארכה, לגבי נושאי משרה, בעוד שנתיים נוספות בהתקיים הנסיבות שנקבעו בהוראה. יצוין כי החובה לא תחול כאשר סך התגמול המשתנה לעובד מרכזי אינו עולה על שישית מהתגמול הקבוע שקיבל בשנה קלנדרית; השלישי (שייכנס לתוקף 6 חודשים מפרסום התיקון), הוראה כי כל תאגיד בקבוצה בנקאית יישא בעלויות נושאי המשרה והעובדים שלו, וכן איסור על עובדים מרכזיים (שאינם דירקטורים, אך כולל יו"ר ודירקטורים חיצוניים) בתאגיד בנקאי לקבל תגמול מבעל היתר שליטה או מחזיק מהותי בתאגיד הבנקאי, לרבות קרוביו ותאגידים בשליטת מי מהם, ושאינם משתייכים לקבוצה הבנקאית. הובהר כי הדרישות על פי התיקון לא יחולו על זכויות שנצברו קודם לתיקון. בנוסף, נקבעה הוראת מעבר על פיה נקבע, בין היתר, כי לגבי הסכמי תגמול שנחתמו לפני פרסום התיקון, התיקון יחול לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2017. על הסכמי תגמול שיחתמו לאחר פרסום התיקון, כולל שינוי של הסכם תגמול קיים, התיקון יחול מיידית.

FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT - FATCA

התקנות שהותקנו ליישום של חוק ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), נכנסו לתוקף ב-1 ליוני 2014. מטרתו של החוק היא להעמיק את גביית המס מישראליות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ובמסגרתו נדרשים מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם על ידי אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאים.

ביום 30 ליוני 2014 נחתם הסכם בילטרלי ("ההסכם") בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (ההסכמים בנושא זה הושגו גם בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם זה הופך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי.

ביום 6 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בענין היערכות ליישום הוראות ה-FATCA בחוזר הבהיר המפקח כי- סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן הנדרש ליישום הוראות ה-FATCA וסירוב ליתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת הוראות ה-FATCA, יחשבו כ"סירוב סביר" לענין חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981.

בהתאם לנדרש ממוסדות פיננסיים שאינם אמריקאים, נרשמו הבנק וחברות רלוונטיות מקבוצת הבנק אצל רשויות המס האמריקאיות.

הבנק עקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים עם מדינות ה-OECD לצרכי מס

ביום 28 באוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר לארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות כי ישראל תאמץ את הנוהל של חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (CRS- COMMON REPORTING STANDARD) וזאת במסגרת המאבק לצמצום ההון השחור. בהתאם לנוהל זה על המוסדות הפיננסיים, ובכללם הבנקים, לערוך הליך לזיהוי בעלי החשבונות המוחזקים בהם ויעבירו לרשות המיסים מידע הנוגע לבעלי חשבונות שהם תושבי מדינות זרות. המידע יכלול את היתרות ואת ההכנסות הפיננסיות.

ביום 24 לנובמבר 2015 הצטרפה ישראל לאמנה המולטילטרלית בדבר סיוע מנהלי הדדי בעניני מס. אשר פותחה ע"י ארגון ה-OECD ומועצת האיחוד האירופי ככלי לשיתוף פעולה בענייני מס ולהתמודדות בהימנעות ובהתחמקות ממס. עד כה חתמו על האמנה 90 מדינות, בהן כל המדינות החברות בארגון OECD. בהתאם להוראות האמנה, רשויות המס של המדינות יסייעו זו לזו, בין היתר, בהחלפת מידע שנחשף למדינה המבקשת לצרכי דיני המס שלה, לפי בקשה לגבי נישום או עסקה מסויימים ובאופן אוטומטי תקופתי לפי קטגוריות שיקבעו מראש.

לשם יישום הוראות הנוהל ידרשו חתימת הסכם בין הרשויות במדינות השונות ותיקוני חקיקה. ביום 26 לנובמבר 2015 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 207), התשע"ו-2015, המאפשר למדינה העברת מידע, בתנאים מסוימים, הן למדינה עמה יש לישראל הסכם להקלת כפל מס, והן למדינה עמה יש לישראל הסכם לחילופי מידע.

שר האוצר יפרסם הודעה ברשומות בדבר הסכמים לחילופי מידע שנחתמו. התיקון נכנס לתוקף ב-1 בינואר 2016.

ביום 17 לינואר 2016 נדון בועדת השרים לענייני חקיקה תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה. בהתאם לתזכיר, על מנת שניתן יהיה ליישם את הסכם FATCA שנחתם והסכמים לחילופי מידע אוטומטיים שייחתמו בין הרשויות המוסמכות במתכונת שטבע ארגון ה-OECD תינתן לשר האוצר הסמכות לקבוע בתקנות הוראות לעניין פעולות שעל מוסד פיננסי חייב בדיווח לבצע לצורך זיהוי פרטים של בעלי החשבונות המנוהלים אצלו, פרטים שעל המוסד הפיננסי לדרוש מבעל חשבון, והוראות ביחס למידע שיש

להעביר על חשבוניות המוחזקים במוסד הפיננסי ואופן העברתו של המידע. בתזכיר מוצע להבטיח את האכיפה היעילה באמצעות הליך מהיר להטלת עיצומים כספיים בשל אי זיהוי פרטים או בשל פגם בהעברתם.

ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border)

ביום 16 במרץ 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בענין ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border). בהתאם לחוזר, לאור התגברות הסיכונים הכרוכים בפעילות מול תושבי חוץ, על תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, את נהליו ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ. עוד נקבע בחוזר, כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו של התאגיד בענין סיכון cross border וסירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת חקיקה זרה החלה על הלקוח, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981.

בחודשים ספטמבר-נובמבר 2014 פנה הפיקוח על הבנקים לבנק (ולמיטב ידיעת הבנק, גם לבנקים אחרים) בנושא היערכותו לסיכונים רגולציה בפעילות לקוחות תושבי חוץ בבנק. לדעת הפיקוח על הבנקים, התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל והניסיון לאתר כספי חייבי מס, שהועברו על ידי אזרחיהם באמצעות תאגידים בנקאיים זרים, עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן גם לחשוף את הבנק לסיכונים ציות וסיכונים מוניטין.

הבנק ער לסיכונים בפעילות תושבי חוץ ולהתחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל. לבנק מדיניות במסגרת איסור הלבנת הון ודרכי התמודדות עם הסיכונים בפעילות מול תושבי חוץ במסגרת נהליו השונים, לצד היערכותו ליישום הוראות ה-FATCA כמתואר לעיל. הבנק נקט בעבר ונוקט גם כיום בפעולות בדיקה וניטור של חשיפות וכן בפעולות מול לקוחות על מנת להקטין ככל הניתן חשש לחשבוניות לא מדווחים. בהתאם לפניית הפיקוח על הבנקים, הבנק נקט בצעדים נוספים ובכלל זה אימוץ מסמך מדיניות ייעודי העוסק בניהול הסיכון הרגולטורי הנובע מפעילות של לקוחות תושבי חוץ וביצוע ביקורת פנימית בבנק, בסיוע של משרד רואי חשבון חיצוני, הן בדבר נאותות תהליך ניהול הסיכונים המשפטיים והרגולטוריים הגלומים בפעילות תושבי חוץ והן בנושא לקוחות אמריקאים.

ציות לחוקי המס בישראל

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה(אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון)(תיקוני חקיקה) התשע"ה-2015

בהתאם להצעה, שפורסמה ב-31 באוגוסט 2015, יחויבו גופים פיננסיים, ותאגידים בנקאיים בכללם, להעביר דיווחים שוטפים לרשות המיסים ביחס לפעילות המתבצעת בחשבוניות העסקיים של לקוחותיהם (חשבוניות תאגידים וכל חשבון המוגדר אצלם כחשבון עסקי).

בנוסף, תוסמך רשות המיסים לדרוש מגופים פיננסיים המצאת מידע לגבי קבוצה של לקוחות בעלי מאפיינים משותפים, בשל החשד שלקוחות אלה עברו על חוקי המס באופן הגורם לאובדן מס בהיקף שאינו מבוטל.

עוד מוצע לתקן את חוק איסור הלבנת הון כך שיתווספו עבירות מס חמורות כעבירות מקור, לרבות עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה ועבירות מס נוספות המתאפיינות ביסוד נפשי של כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מס.

טיוטת מכתב בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים בעניין פעילות תושבי ישראל בתאגידים הבנקאיים ובשלוחות חו"ל- ציות לחוקי המס בישראל

בהתאם לטיוטה האחרונה של המכתב, הנושאת תאריך 14 בדצמבר 2015, תאגיד בנקאי עלול להיחשף לסיכונים כאשר הוא פותח או מנהל חשבון בו מופקדים כספים שיתכן שמקורם בהתחמקות הלקוח מתשלום מס או שמקורם בהכנסות שלא דווחו לרשות המיסים כנדרש. לפיכך, נדרשים התאגידים הבנקאיים לנקוט בצעדים הנדרשים למזעור סיכונים אלה ושילובם במסגרת ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי. עוד נאמר בטיטה, כי סירוב להעניק שירותים בנקאיים הנובע מיישום המדיניות והנהלים שנקבעו מכוח המכתב - ייחשב כסירוב סביר לעניין חוק הבנקאות(שירות ללקוח).

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

בעריכת הדוחות הכספיים יישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ופעל בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים כמפורט בבאור 1 בדוחות הכספיים. בהתאם לכך, נדרשה ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות המשפיעים על הנתונים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הנתונים בדבר התחייבויות תלויות שניתן להם גילוי בדוחות הכספיים, וכן על נתוני הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. יחידות הבקרה והפיקוח השונות פעלו באופן עצמאי ולא היו מעורבות בהחלטות העיסוקיות.

התחומים הקריטיים העיקריים בפעילות הבנק, לגביהם השתמשו הנהלת הבנק באומדנים ובהערכות אשר להם השפעות מהותיות על התוצאות העסקיות של הבנק, הינם: ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור, סיווגים של חובות בעייתיים, תביעות משפטיות נגד הבנק ואומדנים שונים של כלכלנים, אקטוארים, שמאים וכד' עליהם התבסס הבנק בהערכת הבטחונו, יכולת החזר החוב של חייבים ופרעון של אגרות חוב קונצרניות, עמידה בקריטריונים של נכסים ברי השבה לגבי השקעותיו של הבנק וכן התחייבויות הבנק בגין זכויות עובדים כגון, מענקי יובל.

זכויות עובדים

עובדי הבנק, זכאים להטבות מסוימות בתקופת עבודתם, בעת פרישתם ולאחר פרישתם לגמלאות. הטבות אלו כוללות, בין השאר:

- תוכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה - פיצויי פרישה והטבות לגמלאים

- הטבות אחרות - מענקי ותק

ההתחייבות בגין הטבות אלו מחושבת על בסיס אקטוארי בהתאם להוראות המפקח על הבנקים המאמצות החל מיום 1 בינואר 2015 את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

לצורך עריכת החישובים האקטואריים נעזר הבנק באקטואר חיצוני. החישובים האקטואריים מבוססים על מספר פרמטרים ובכלל זה, ההסתברות שיתמלאו כל התנאים לתשלום, תוחלת החיים הצפויה, גיל הפרישה, שיעורי הפרישה של העובדים טרם מועד הפרישה לגמלאות, שיעור עליית השכר הצפויה ושיעור ההיוון. פרמטרים אלו נקבעו, בין היתר, על פי תצפיות שערך האקטואר בנוגע לשיעור עליית השכר בבנק ושיעורי עזיבה בבנק והחלטות הנהלת ודירקטוריון הבנק בקשר עם הזכויות השונות. שיעור ההיוון מחושב על בסיס תשואות אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב.

חישוב ההפרשה האקטוארית לתוכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה ומענקי ותק רגישים לשינויים בכל אחד מהערכים של הפרמטרים שצוינו לעיל.

לעניין היישום לראשונה מיום 1 בינואר 2015 של הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, המעדכנת את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים, ראה באור 1.ה.1 (1) לדוחות הכספיים.

הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראת הדיווח לציבור בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" המאמצת את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. כמו כן, הבנק קבע מדיניות למדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

ההפרשה הפרטנית, הרלוונטית לחובות בעייתיים בסיווג פגום, נעשית בהתבסס על הערכות ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי המאזני והחוץ מאזני. הפרשה זו נאמדת באמצעות הפער שבין יתרת החוב הרשומה לבין הערך הנוכחי של התקבולים הצפויים לפירעון החוב, או השווי ההוגן של הבטוחות.

אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב, המתבססת על מגוון מקורות ההחזר הרלוונטיים, לרבות פעילותו העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה, מקורות פרעון פרטיים וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים, מחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הינם סבירים במועד ההערכה, אולם, מטבע הדברים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו.

בנוסף, הבנק בוחן את החובות ומבצע מחיקה חשבונאית בחובות אשר עומדים בתנאי המחיקה החשבונאית.

ההפרשה הקבוצתית, הרלוונטית לכלל החובות שלא סווגו כפגומים, מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית, הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי בגין סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני מחושבת על בסיס שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים (משנת 2010 ואילך), תוך חלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי. שיעורי הפסד העבר מחושבים על בסיס מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל בשנים אלו (החל מיום 1 בינואר 2011) או שיעורי ההפרשה (שנת 2010) ביחס ליתרה הממוצעת של החובות. הבנק משתמש בממוצע שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים בטווח השנים כאמור לעיל, ובנוסף, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות בקשר לאשראי לציבור הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים (התאמות איכותיות). לעניין זה, בקשר לאשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי, למעט סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית, נקבע כי שיעור ההתאמות האיכותיות בגין גורמים איכותיים הרלוונטיים לסיכוי הגביה לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי המאזני שאינו בעייתי לאנשים פרטיים במועד הדיווח, וזאת לאור חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015 לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים".

התחייבויות תלויות

נגד הבנק טענות ותלונות של לקוחות וכן קיימות תביעות משפטיות שבגינן קיימות הפרשות בדוחות הכספיים. ההפרשות נקבעו על-פי הערכת ההנהלה המתבססת על חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק. חוות הדעת של יועציו המשפטיים של הבנק, מתייחסות, בין היתר, לסיכון הטמון בתביעה, והערכת ההנהלה מתייחסת לכימות הנזק אליו חשוף הבנק. ראה גם בפרק "ניהול הסיכונים המשפטיים" לעיל וגם בבאור 1 לדוחות הכספיים.

שווי הוגן של ניירות ערך

פעילות הבנק בניירות הערך בתיק הזמין למכירה נמדדת על פי שווי ההוגן. שווי הוגן הינו הסכום שבו היה אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבות) בעסקה שוטפת בין צדדים הפועלים בהתאם לרצונם (willing parties), כלומר בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק.

מחירי שוק המצוטטים בשווקים פעילים הינם הראיה הטובה ביותר לשווי הוגן. אם אין ציטוט של מחיר שוק, אומדן השווי ההוגן צריך להתחשב במחירים של נכסים דומים, או התחייבויות דומות ובתוצאות של שיטות הערכה.

ככלל, השווי ההוגן של ניירות הערך בהם פועל הבנק נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים.

ביחס לאותם מקרים בהם אין ציטוט זמין של מחירי שוק, נסמך הבנק על שיטות הערכה פנימיות הכוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית, תוך התחשבות בהנחות אודות גורמים שונים, כגון נזילות וסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה.

בהתייחס לניירות ערך ששווים ההוגן נקבע על פי מחירי בורסה, הרי שאלה לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

שינויים בשווי ההוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה נזקפים להון בניכוי השפעת המס, אלא אם כן קיימת ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. במקרה כזה, ירידת הערך נכללת בדוח רווח והפסד.

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב - לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

משאבי אנוש

להלן נתונים לגבי מצבת כח-האדם:

2014	2015	
323	319	מספר מועסקים בהיקף משרה מלאה לסוף השנה
354	338	ממוצע שנתי של מספר מועסקים בהיקף משרה מלאה ⁽¹⁾

[1] כולל שקלול שעות נוספות למשרות.

הבנק נתן דגש מיוחד לפיתוח והכשרת העובדים. הנהלת הבנק ראתה בהכשרת עובדי הבנק למיומנות ולמקצועיות אבן יסוד במדיניותו העסקית. הכשרת העובדים נעשתה בכל הדרגים הביצועיים והניהוליים, והיא בוצעה במסגרות הדרכה פנימיות וחיצוניות. הנהלת הבנק ראתה קשר ישיר בין רמתו האישית והמקצועית של העובד לבין איכות השירות, הדינמיות והיוזמה העסקית המאפיינים את מכלול הקשרים שבין הבנק בכלל, והעובד בפרט, עם ציבור הלקוחות.

מערכת יחסי העבודה בבנק

קיימים שני ועדי עובדים: ועד המנהלים ומורשי החתימה אשר מייצג כ-800 עובדים בבנק הבינלאומי ובבנק פאג'יי וועד הפקידים אשר מייצג כ-2,120 עובדים בבנק הבינלאומי ובבנק פאג'יי, ושני הוועדים פועלים במסגרת ההסתדרות הכללית.

בבנק פאג'יי יש הצמדה של תנאי הפקידים והמנהלים אצלו לאלה של הפקידים והמנהלים בבנק הבינלאומי, ובבנק הבינלאומי יש הצמדה להסכמים הנחתמים בין הנהלת בנק לאומי לישראל בע"מ לבין ועדי העובדים אצלו.

ביום 29 באפריל 2013 הודיעו ההסתדרות הכללית וועד ארגון הפקידים בבנק על סכסוך עבודה במסגרתו יוכלו להכריז על צעדים ארגוניים החל מיום 16 במאי 2013 ואילך, וזאת מהעילות הבאות: טענה בדבר ניסיון להצר את צעדי ועד ארגון הפקידים; טענה בדבר דחיית הדרישה של העובדים להארכת הסכמי העבודה; טענה בדבר התעלמות מדרישת העובדים להסדיר נושא עומס העבודה.

בעקבות ההכרזה על סכסוך העבודה נקטו הפקידים בעיצומים, שהתבטאו בביצוע חלקי של העבודה ביחידות מסוימות, בהשבתה של סניפים, יחידות ועובדים בתחומים מסוימים, באי ביצוע פעילות שיווקית בסניפי הבנק ובשביתה של כל הפקידים בבנק בימים 11 במאי 2014 ועד 13 במאי 2014.

הסניפים בהם שבתו הפקידים כאמור היו פתוחים לקהל וניתן בהם שירות חלקי במסגרת תפקידיהם של המנהלים ומורשי החתימה. במהלך חודש יולי 2014 הודיע וועד הפקידים על החלטתו להשעות את כל העיצומים בתחום השיווק והשעות הנוספות, בעקבות קיום משא ומתן ענייני אינטנסיבי ועל רקע המצב הבטחוני. מאז לא חודשו העיצומים, המשא ומתן נמשך והסכסוך עדיין לא הסתיים.

ביום 29 בינואר 2015 נחתם בלאומי הסכם קיבוצי מיוחד (לשנים 2015 – 2018), אשר עיקריו הם: ירידה בשיעור התקציב לקידום שנתי, תשלום מענק חד פעמי בגובה משכורת, העלאת שכר המינימום ל-5,000 בפעימה אחת, הפחתת סכומי יובלות (מענקים וחופשות), עדכון התקופה המקסימלית של תוספת וותק, עדכון שיעור הפרשת המעסיק לתגמולים ל-7.5% ועידוד עובדים שאינם מנצלים ימי מחלה.

ביום 17 ביוני 2015 הודיע הבנק הבינלאומי על מיזוג בנק פאג'יי לתוכו, תוך שמירה על המותג פאג'יי. ראה לעיל בפרק פעילות הבנק בדוח הדירקטוריון וכן בבאור 1 לדוחות הכספיים.

ביום 22 ביוני 2015 החל משא ומתן עם ועד הפקידים בעניין קליטת עובדי בנק פאג'יי כעובדי הבנק הבינלאומי.

ביום 11 בנובמבר 2015 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק הבינלאומי לבין ההסתדרות ולבין ועד הפקידים, על פיו הסתיים סכסוך העבודה שהוכרז ביום 29 באפריל 2013, ובכך מוצו כל תביעות העבר של ועד הפקידים, למעט תביעות משפטיות. במסגרת ההסכם נקבעו גם הסדרים שונים וביניהם התחייבות ועד הפקידים לשקט תעשייתי מלא למשך שלוש שנים, למעט שביתה ארצית או ענפית או אירוע קיצוני בחיי הבנק; הפרשות חלק המעסיק לתגמולים לפקידים יוגדלו ויעמדו על 7.5% מהשכר, בדומה להסכם הקיבוצי שנחתם בתחילת השנה בבל"ל; ותשלום יתרת הבונוס לפקידים עבור שנת 2013, שעוכבה עקב סכסוך העבודה.

בנוסף, נחתם ביום 11 בנובמבר 2015 הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק ובנק פאג'יי לבין ההסתדרות ולבין ועד הפקידים ובו נקבעו הסדרים שונים ביחס לעובדי בנק פאג'יי שיחולו במסגרת יישום המיזוג בין הבנק הבינלאומי לבנק פאג'יי. ההסכם קובע, בין היתר, כי הפעילות בסניפי בנק פאג'יי, כמו גם תנאי העסקת עובדי פאג'יי, לאחר המיזוג, תימשך במתכונת הקיימת.

להערכת הבנק, העלות השנתית של שני ההסכמים דלעיל אינה צפויה להיות מהותית.

מדיניות תגמול

גילוי בגין תגמול לפי הוראת דיווח לציבור- חוזר מס' ח-06-2404 של הפיקוח על הבנקים
מיום 26 בנובמבר 2013

גילוי איכותי

1. בחודש ספטמבר 2014 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול, ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 301A בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (להלן: "הוראה 301A"), את מדיניות התגמול של הבנק (להלן: "מדיניות התגמול"). מדיניות התגמול נקבעה בהתאם למדיניות התגמול הקבוצתית של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל (להלן: "מדיניות התגמול הקבוצתית" ו"הבינלאומי").
 2. ביום 31 בינואר 2013, החליט דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת שכר ותגמולים ואישור ועדת הביקורת, לאשר תוכנית מענקים למנהלים בכירים החל משנת העבודה 2013 (מנכ"ל הבנק וחברי ההנהלה של הבנק). בד בבד עם אישור מדיניות התגמול, לאחר אישור ועדת התגמול, ולהוראות מדיניות התגמול, החליט דירקטוריון הבנק לאשר תיקונים בתוכנית המענקים לבכירים, וזאת בגין מענקים שנתיים החל משנת העבודה 2014 (להלן: "תוכנית המענקים לבכירים").
 3. כל העובדים בבנק (מלבד חברי ההנהלה) מועסקים על פי הסכמים קיבוציים כפי שנקבעים מעת לעת. ועד הפקידים בבינלאומי וועד מורשי החתימה בבינלאומי, ביחד עם הסתדרות העובדים החדשה, מייצגים את הפקידים בבנק ואת המנהלים ומורשי החתימה בבנק, בהתאמה. תנאי העבודה (כולל דרכי התגמול והקידום) של הפקידים ושל מורשי החתימה בבנק הם כמו של הפקידים והמנהלים ומורשי החתימה בבינלאומי, בהתאמה.
 - כל עוד עובדי הבנק מיוצגים על ידי ועדי העובדים בבינלאומי כאמור, תנאי עבודתם כפופים להסכמים קיבוציים המתגבשים בעיקרם בדיונים מול הנהלת הבינלאומי. החלטות דירקטוריון הבינלאומי בדבר עקרונות הסכמי התגמול החלים על עובדי הבינלאומי כאמור, מובאים לידיעת חברי ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק.
 - בכפוף לעיל, הגוף העיקרי שפיקח על נושא התגמול הוא ועדת התגמול של הדירקטוריון (להלן: "ועדת התגמול"). הרכב ועדת התגמול וסמכויותיה הינם בהתאם להוראה 301A ולהוראת נוהל בנקאי תקין 301 "הדירקטוריון".
 - בהתאם למדיניות התגמול, גם לגופים נוספים בבנק ובבינלאומי תפקידים בקשר לפיקוח על נושא התגמול, ובכלל אלה מערך משאבי האנוש בבינלאומי ויחידת ניהול הסיכונים בבנק.
 4. ועדת התגמול והדירקטוריון נעזרו ביעוץ משפטי של משרד עורכי הדין גרוס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג ושות' בתחום ליווי הליך גיבוש מדיניות התגמול (לרבות מדיניות התגמול לנושאי המשורה) ותוכנית המענקים לבכירים.
 5. מדיניות התגמול חלה על כל עובדי הבנק, וניתנה במסגרתה התייחסות ספציפית לקבוצות העובדים מרכזיים (כהגדרת המונח בהוראה 301A).
 6. הואיל והבנק הינו תאגיד בנקאי שהיקף העובדים שלו במועד אישור מדיניות התגמול נמוך מ-1000 עובדים, עובדים שהם מנהלים המדווחים ישירות למנהלים המדווחים ישירות למנכ"ל, לא נכללים בקבוצת העובדים המרכזיים בבנק לפי מדיניות התגמול, שכן לדעת הבנק אין בקבוצה זו עובדים שלפעילותם עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק.
 7. במדיניות התגמול נקבעו כללים שמטרתם להבטיח כי הסדרי התגמול בבנק יהיו עקביים עם מסגרת ניהול הסיכונים ועם המטרות ארוכות הטווח של הבנק, ובהתאם למדיניות התגמול הקבוצתית.
- השיקולים שהנחו את ועדת התגמול והדירקטוריון באמצע את מדיניות התגמול, בדגש על מדיניות התגמול לנושאי המשורה, הינם, בין היתר, קידום מטרות הבנק, תוכנית העבודה שלו והאסטרטגיה של הבנק בראיה ארוכת טווח ולאור סביבת הבקרה שלו; התרבות הארגונית של הבנק; יצירת תמריצים ראויים, בהתחשב, בין השאר, במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק על מנת שאלה לא יעודדו לקיחת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון של הבנק; והבטחת יכולתו של הבנק לגייס ולשמר את כח האדם הניהולי האיכותי הדרוש לו להמשך פיתוחו והצלחתו העסקיים.

8. כאמור בסעיף 2 לעיל, כל העובדים בבנק (מלבד חברי ההנהלה) הועסקו על פי הסכמים קיבוציים כפי שנקבעים מעת לעת. האמור במדיניות התגמול ביחס לעובדי הבנק המועסקים על פי ההסכמים הקיבוציים בבנק, כפוף להוראות ההסכמים הקיבוציים, בהתאם לאמור בהוראה 301A.

הואיל והעובדים בהסכמים קיבוציים בבנק מיוצגים על ידי ועדי העובדים בבינלאומי, ההחלטה על תשלום מענקים שנתיים לעובדים בבנק הינה נגזרת מהחלטת דירקטוריון הבינלאומי, ככל שהתקיימו תנאי סף לתשלום מענקים בבינלאומי הכוללים, לכל הפחות, יעד תשואה להון בבינלאומי (להלן: "תנאי הסף").

יצוין, כי בהתקיים נסיבות מיוחדות, וככל שהתקבלה החלטה כאמור על ידי דירקטוריון הבינלאומי, תותר הענקת מענק שנתי לעובדים, כולם או חלקם, גם אם הבינלאומי לא עמד בתנאי הסף, אולם המענק הממוצע לעובד בנסיבות אלה לא יעלה על 0.5 משכורת חודשית.

תקציב המענק השנתי לעובדים ייגזר, בכפוף לעמידה בתנאי הסף, מתקציב המענק השנתי שנקבע בבינלאומי. תקציב המענק השנתי ייקבע, ככל שייקבע באותה שנה, בהתאם לשיעור התשואה להון של הבינלאומי, החל משיעור התשואה להון שייקבע כתנאי הסף ועד לשיעור תשואה להון מרבי כפי שייקבע על ידי דירקטוריון הבינלאומי. תקציב המענק השנתי יקבע במונחים של מספר משכורות חודשיות בממוצע לכל עובד (להלן: "המשכורת לחלוקה"), ועד לתקרה של שלוש משכורות חודשיות בממוצע לכל עובד.

חלוקת תקציב התגמול המשתנה, קרי אופן חלוקת התקציב, נעשית באופן זה, שלכל מנהל בדרג שייקבע על ידי הבנק יוקצה חלק יחסי מתקציב המענק השנתי. הבנק רשאי לקבוע מקדם עדיפות בחלוקת התקציב ליחידות העסקיות על פני היחידות העורפיות כקבוע במדיניות התגמול. המנהל יאשר את המענק השנתי לכל עובד לאור התקציב היחידתי והמלצת המנהלים הממונים על העובד. היקף המענק השנתי לכל עובד יהיה בשים לב לציון הערכה שנקבע לעובד בהתאם לעמידתו בפרמטרים שונים על פי מנגנון ההערכה הנהוג בבנק.

בהתאם לחשיבות הרבה שמייחס הבנק לטיפול כוח האדם בו, תהליך החניכה, הליווי והלימוד של העובדים נעשה באופן שוטף כל ימות השנה. במסגרת זו מתקיים גם תהליך ההערכה, המהווה כלי ארגוני ואישי להערכת העובד ולהענקת משוב ביחס להישגיו, יכולותיו וכן התחומים בהם מצופה ממנו להשתפר. מנגנון ההערכה משלב בין ציונים ברי-השוואה, הערכות מילוליות והערכת אופק התקדמותו של העובד בבנק.

בנוסף למענק השנתי, הבנק יהיה רשאי לאשר תגמול משתנה נוסף לעובדים מצטיינים (לרבות יועצי השקעות), לסניפים ו/או יחידות מצטיינות ו/או בגין הישגים בעבודה. בדרך כלל, תגמולים משתנים נוספים כאמור אינם מיועדים לעובדים שהינם עובדים מרכזיים.

9. היחס בין התגמול המשתנה המירבי לבין התגמול הקבוע, בהתאם למדיניות התגמול, הינו יחס סביר והולם:

- נקבעה תקרה לרכיב המשתנה המסייעת ביצירת מבנה תמריצים מאוזן, כך שלא יעודדו לקיחת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון של הבנק.
- היחסים המרביים האמורים בין רכיב התגמול הקבוע לרכיב התגמול המשתנה הינם מידתיים ומאוזנים לדעת הבנק, ומאזנים כראוי בין הצורך לעודד את עובדי הבנק להצטיין ובין הצורך לשמור על יציבותו של הבנק.

גילוי כמותי

10. ועדת התגמול:

- מספר הדיונים שערכה ועדת התגמול בשנת 2015: 2 דיונים.

11. נתונים כמותיים על אודות התגמול המשתנה:

- במהלך שנת הדיווח לא הוענק תגמול משתנה לנושאי משרה בכירה.
- במהלך שנת הדיווח לא הוענקו בונוסים מובטחים ו/או מענקים בעת חתימה.

12. דחיית תגמול: אין תגמולים נדחים כלשהם ביחס לנושאי משרה בכירה.

13. פירוט נוסף של סכום התגמול בגין שנת הדיווח:

שווי כולל של תגמול בגין שנת הדיווח לנושאי משרה בכירה (לפני מע"מ)	לא נדחה	נדחה
תגמול קבוע		
- מבוסס מזומן	5.6	-
- מניות ומכשירים מבוססי מניות	-	-
- אחרים	1.4	-
תגמול משתנה		
- מבוסס מזומן	-	-
- מניות ומכשירים מבוססי מניות	-	-
- אחרים	-	-

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק קיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי ה-PCAOB.

לדוחות צורף דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, וכן הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 בדצמבר 2015 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 בדצמבר 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד

פרטי המבקרת הפנימית

גבי יעל רונן, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מיום 23 במאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל התאגידים הבנקאיים בישראל בקבוצת הבינלאומי.

המבקרת הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א. בתפקידה הקודמים עסקה בניהול מחלקת SOX של חברת כלל ביטוח בע"מ והייתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי.

המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית"), והוראת ניהול בנקאי 307.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הביקורת של הבנק ביום 7 באפריל 2011 ובדירקטוריון הבנק ביום 14 באפריל 2011.

הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה- ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולממצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידיה ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישויות/הפעילות המבוקרת.

תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאושרת על ידי הדירקטוריון.

תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתוכננים העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק עמד במהלך שנת 2015 על כ- 4.3 משרות בממוצע.

היקף משרות זה, נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 307, והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים.

הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי הלשכה העולמית למבקרים פנימיים.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקר הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימית הראשית

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים למנכ"ל ולחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון.

דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים בפני ועדת הביקורת של הבנק ונדונים לפי העניין. הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח רבעוני, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי.

הדיווח הרבעוני כולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו ברבעון שחלף, ומוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ליו"ר ולחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, תמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי, הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית, ודיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת. במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון.

הדיווח על סיכום הפעילות של הביקורת הפנימית לשנת 2014 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 19 במרץ 2015. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2015 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 17 בספטמבר 2015.

עסקאות מהותיות שבוצעו במהלך שנת 2015 נבחנו על ידי הביקורת הפנימית, לרבות הליכי אישורן.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימית

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול

תגמול המבקר הפנימית מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. להערכת דירקטוריון החברה האם תגמול המבקר הולם את משרתה.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה שעסקו בהכנת הדוחות הכספיים של בנק פועלי אגודת ישראל (להלן: "הבנק") הינם מנכ"ל הבנק, מר ינון שויקה והחשבונאי הראשי, ד"ר אליה חבה שכינהו בתפקידם עד ליום השלמת המיזוג.

בעקבות מיזוג הבנק, תהליך אישור הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 שונה מזה המתואר בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014. תהליך אישור הדוחות של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 תואם עם בנק ישראל והוא מובא להלן:

בתום הרבעון התכנסה ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאי הראשי שכינהו בבנק עד למועד השלמת המיזוג, חברי הנהלה ומנהלים אחרים בבנק אשר כיהנו בוועדה טרום המיזוג ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בליקויים ובושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן ליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי, ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בעקבות המיזוג, החל מיום 1 בינואר 2016 האורגן בבנק האחראי על בקרת העל הינו דירקטוריון הבנק הבינלאומי. עד למועד זה, האורגן בבנק האחראי על בקרת העל היה דירקטוריון פאג"י.

בטרם הובאו הדוחות הכספיים לדיון בדירקטוריון הבנק הבינלאומי, נערכו דיונים מקדימים בעניינם עם גורמים רלוונטיים בבנק הבינלאומי, בוועדת הגילוי בהשתתפות המנכ"ל והחשבונאי הראשי שכינהו בבנק עד למועד השלמת המיזוג ורואה החשבון המבקר של הבנק, אשר במסגרתם התקיים דיון בדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

דירקטוריון הבנק הבינלאומי מינה ועדת ביקורת, המקיימת דיונים מקדימים פרטניים בנושא הדוחות הכספיים. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני. בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק הבינלאומי, התואמת את הוראות ניהול בנקאי תקין 301, נדרש כי יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. כיום בפועל 12 מתוך 13 חברי הדירקטוריון, ו-5 מתוך 6 חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. הדיון בדוחות הכספיים נערך בהשתתפות היו"ר, המנכ"ל והחשבונאי הראשי שכינהו בבנק עד למועד השלמת המיזוג ורואה החשבון המבקר של הבנק. לשיבות ועדת הביקורת, כמו גם לשיבת הדירקטוריון בה נידונו ואושרו הדוחות הכספיים, הוזמנו ונכחו גם רואי החשבון המבקרים של הבנק שהתבקשו להציג את הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, שעלו מתהליך הביקורת ועמדו לרשות חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה טרם אישורם. ועדת הביקורת העבירה לדירקטוריון הבנק הבינלאומי את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ודיווחה לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך בחינת הדוחות.

ועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק הבינלאומי קיימה דיון בחובות הבעייתיים ובהפרשה להפסדי אשראי, לצורך אישורם בטרם הובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. בנוסף, דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX. הדיון התקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל והחשבונאי הראשי שכינהו בבנק עד למועד השלמת המיזוג ורואה החשבון המבקר של הבנק.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, הועברו טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק ודוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון של הבנק הבינלאומי לפי העניין, לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

בישיבת דירקטוריון הבנק הבינלאומי הדנה באישור הדוחות הכספיים של הבנק, השתתפו היו"ר, המנכ"ל והחשבונאי הראשי שכינהו בבנק עד למועד השלמת המיזוג ורואה החשבון המבקר.

במהלך ישיבת הדירקטוריון בה נידונו ואושרו הדוחות הכספיים סקר מנכ"ל הבנק שכינהו בבנק עד למועד המיזוג באופן מפורט, את עיקרי הדוחות הכספיים.

בנוסף, נסקרה הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על תוצאות הבנק.

במעמד זה התקיים דיון במהלכו השיבו נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון התקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי שכינהו בבנק עד למועד המיזוג ובנוסף, המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק הבינלאומי, לחתום על הדוחות הכספיים.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

בעל השליטה בבנק פועלי אגודת ישראל הינו הבנק הבינלאומי שהחזיק נכון ליום 31 בדצמבר 2015 100% ממניות הבנק. הבנק הבינלאומי מוחזק על ידי פיבי בשיעור של 48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור, ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן, לי ליברמן וגיושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה). בין בעלי השליטה קיימים הסדרים שונים בנוגע לאחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק הבינלאומי.

יצוין כי בהתאם לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013, הבנק הבינלאומי עונה על הקריטריונים להגדרת גוף פיננסי משמעותי. כמו כן פיבי ציינה בדוחותיה כי פז חברת נפט בע"מ (להלן - "פז") תענה לכאורה על הגדרת תאגיד ריאלי משמעותי. לאור זאת, ובהתאם למצב הדברים הקיים במועד זה, לאחר תום תקופת המעבר של 6 שנים מפרסומו של החוק, בעלי השליטה בבנק הבינלאומי לא יוכלו לשלוט במקביל בבנק הבינלאומי ובפז.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנויות חשבונאיות ופיננסיות

בהתאם להוראת בנק ישראל, נדרש הבנק לקבוע את המספר המזערי הראוי של דירקטורים שהינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית בדירקטוריון ובוועדת הביקורת.

בהתאם לכך החליט דירקטוריון הבנק ביום 30 במרס 2006 כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, יהיה לפחות 2 דירקטורים.

החלטה זו התקבלה לאור הפעילות העסקית של הבנק המתאפיינת בפעילות בתחומים מורכבים פיננסית וחשבונאית ובהתחשב בכך שההחלטות המתקבלות במליאת הדירקטוריון הינן החלטות בעלות אופי פיננסי.

להלן פרטים אודות דירקטורים שניהנו עד למועד המיזוג בדירקטוריון הבנק, שהינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, כהגדרתו בהוראת בנק ישראל דלעיל:

1. מר אבי חפץ, יו"ר הדירקטוריון
יו"ר ועדת הלוואות וסיכונים, יו"ר ועדת חובות בעייתיים וחבר בוועדת תגמול.
בוגר BA בכלכלה מאוניברסיטת בר-אילן, MBA במינהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב.
כיהן כיו"ר בחברת "עמיעד" מערכות סינון (1997) בע"מ.
מכהן כיו"ר הוועד המנהל מרכז טיפוח יזמות רעננה.
2. מר יוסי לוי
חבר בוועדת הביקורת.
שימש כמנכ"ל ויו"ר מת"ף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ וראש אגף תפעול ומערכות מידע בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
מכהן כיום כראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
בוגר הנדסת תעשייה וניהול - הטכניון.
3. מר אבישי עלי
יו"ר ועדת הביקורת וחבר בוועדת הלוואות וסיכונים, ועדת חובות בעייתיים וועדת תגמול. בוגר B.A. בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת חיפה, מוסמך L.L.M. במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן.
רואה חשבון.
יועץ עסקי.
מכהן כיו"ר בחברת קמן קפיטל בע"מ.
כיהן כסמנכ"ל כספים בכרמל מערכות מיכלים בע"מ.
4. מר אלי מונטג
יו"ר ועדת תגמול וחבר בוועדת הביקורת.
בוגר L.L.B. הפקולטה למשפטים - האוניברסיטה העברית ירושלים.
שימש כיועץ המשפטי של בנק ישראל וחבר הנהלתו במשך כעשר שנים.

חברי דירקטוריון הבנק הם: ⁽¹⁾

אבי חפץ
יו"ר הדירקטוריון

צבי אילני⁽²⁾

מרית גילת⁽³⁾

יוסי לוי

משה מאיר

אלי מונטג

אבישי עלי

לימור קליין

ד"ר חיים שיין⁽⁴⁾

ראובן פנחס⁽⁵⁾

[1] הדירקטורים כיהנו עד למיזוג הבנק עם ולתוך החברה האם הבנק הבינלאומי ביום 31 בדצמבר 2015.

[2] החל מיום 30.3.2015.

[3] החל מיום 1.6.2015.

[4] עד ליום 29.3.2015.

[5] עד ליום 31.5.2015.

פרטים אודות הדירקטורים של התאגיד בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630) של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון

1. שם הדירקטור : **אבי חפץ** (*)
 2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 1.9.2005
 3. חברותו בועדות הדירקטוריון : יו"ר ועדת הלוואות וסיכונים, יו"ר ועדת חובות בעיתיים וחבר בועדת תגמול.
 4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
 5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. בוגר B.A בכלכלה - אוניברסיטת בר אילן, MBA במינהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב.
 - ב. כיהן כיו"ר בחברת : "עמיעד" מערכות סינון (1997) בע"מ.
 - ג. יו"ר הוועד המנהל במרכז טיפוח יזמות רעננה (עמותה רשומה - מלכ"ר).
 6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.
- (*) יו"ר הדירקטוריון.

1. שם הדירקטור : **אבישי עלי**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 3.9.08
3. חברותו בועדות הדירקטוריון : יו"ר ועדת ביקורת, חבר בועדת הלוואות וסיכונים, חבר בועדת חובות בעיתיים וחבר בועדת תגמול.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : כן.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. בוגר B.A בכלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת חיפה.
מוסמך L.L.M. במשפטים - אוניברסיטת בר-אילן.
רואה חשבון.
 - ב. יועץ עסקי.
מכהן כיו"ר דירקטוריון קמן קפיטל בע"מ.
 - ג. כיהן כמנהל השקעות ריאליות בגמול חברה להשקעות בע"מ, כיהן כדח"צ וחבר ועדת השקעות בפרפקט (י.נ.א) קרנות נאמנות בע"מ. כיהן כסמנכ"ל כספים בכרמל מערכות מיכלים בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות : פרנקל-כ.ד. בע"מ מיכלי טרי-וול (ישראל) בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם הדירקטור : **אלי מונטג**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 19.8.10
3. חברותו בועדות הדירקטוריון : יו"ר ועדת תגמול וחבר בוועדת ביקורת.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : כן.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. בוגר L.L.B פקולטה למשפטים - האוניברסיטה העברית, ירושלים.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם הדירקטור : יוסי לוי
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 3.3.08
3. חברותו בועדות הדירקטוריון : ועדת ביקורת.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. בוגר הנדסה, תעשייה וניהול - הטכניון.
 - ב. סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
 - ג. דירקטור בחברות : בנק מסד בע"מ, פורטראב חברה להשקעות בע"מ, יובנק בע"מ (עד 30.9.15)
 6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם הדירקטור : לימור קליין
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 27.1.11
3. חברותו בועדות הדירקטוריון : ועדת הלוואות וסיכונים.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. תואר ראשון בסטטיסטיקה - אוניברסיטת ת"א B.Sc.
 - תאור שני בחקר ביצועים - אוניברסיטת ת"א M.Sc.
 - ב. ראש סקטור בחטיבה העסקית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
 6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם הדירקטור : משה מאיר
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 27.1.14
3. חברותו בועדות הדירקטוריון : אין.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. התמחות בתכנות מחשבים בטכניון, חיפה.
 - ב. מנהל המחלקה המסחרית עסקית ומנהל אזור עסקים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
 - יו"ר חברת הבינלאומי ליסינג בע"מ
 6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם הדירקטור: **צבי אילני**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 30.3.15
3. חברותו בועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת וועדת חובות בעייתיים.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301: כן.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. בוגר PH.D במחשבים בחינוך – אוניברסיטה עברית
 - בוגר MA בכלכלה – מאגרי מידע ממוחשבים – אוניברסיטת בר אילן.
 - בוגר BA בכלכלה ומינהל עסקים – אוניברסיטת בר אילן.
 - ב. כיהן כראש המכון במרכז אקדמי לב – קמפוס לוסטיג.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם הדירקטור: **מרית גילת**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 1.6.15
3. חברותו בועדות הדירקטוריון: אין.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301: לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. בוגר BA באנתרופולוגיה פיזית (עם תומך משנה בכלכלה) - אוניברסיטת UC Barkeley קליפורניה, ארה"ב.
 - בוגר MS בעתונאות/תקשורת ב-Colombia University ניו יורק, ארה"ב.
 - ב. מכהנת כמנהלת השיווק ואסטרטגיה קמעונאית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם הדירקטור: **ראובן פנחס** (כיהן עד ליום 31.5.15)
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 29.12.06
3. חברותו בועדות הדירקטוריון: אין.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301: לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. קורסים באוניברסיטת ת"א.
 - ב. כיהן כסמנכ"ל, וכסגן ראש החטיבה הבנקאית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם הדירקטור: ד"ר חיים שיין (כיהן עד ליום 29.3.15)
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 30.3.2006
3. חברותו בועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת, ועדת חובות בעייתיים וועדת תגמול.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301: כן.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. בוגר L.L.B. במשפטים באוניברסיטת ת"א, בוגר B.A. פילוסופיה כללית מאוניברסיטת ת"א, מוסמך M.A. פילוסופיה יהודית משיבה אוניברסיטה ניו יורק, PH.D. משפטים מאוניברסיטת ת"א.
 - ב. מרצה למשפטים במכללת שערי משפט ובמכללה האקדמית נתניה.
 - ג. דירקטור בחברה: שומרה חברה לביטוח בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

ביום 30.3.15 מונה מר צבי אילני כחבר דירקטוריון הבנק.

ביום 1.6.15 מונתה גב' מרית גילת כחברת דירקטוריון הבנק.

ביום 29.3.15 פרש ד"ר חיים שיין מכהונתו כחבר דירקטוריון הבנק.

ביום 31.5.15 פרש מר ראובן פנחס מכהונתו כחבר דירקטוריון הבנק.

דירקטוריון הבנק קיים 13 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-דצמבר 2015 ו- 35 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה, אשר באה לידי ביטוי בתוצאות העסקיות של הבנק לשנת 2015.

החלטות בדבר התחייבויות שיפוי ופטור לנושאי משרה

ביום י' באדר התש"ע, 24 בפברואר 2010, אישר דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת) מתן פטור לדירקטורים ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק וויתור על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, אושר לתת לנושאי המשרה האמורים התחייבות שיפוי בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.

סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי החלטה זו, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון של הבנק לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי.

הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק ביום 7 באפריל 2010.

תיקון תקנות ההתאגדות של הבנק ועדכון ההתחייבויות לשיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה בבנק

בחודש נובמבר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק (ולאחר תיקון תקנון ההתאגדות של הבנק כנדרש), מתן התחייבויות שיפוי בנוסח מתוקן, המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבות השיפוי וזאת בהתאם לחוק החברות (תיקון מס' 3) התשס"ה-2005, חוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010, וחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן - "כתב שיפוי מתוקן"), לדירקטורים המכהנים במועד אישור האסיפה ואשר יכהנו מעת לעת בבנק.

יצוין כי בהתאם לאישור האמור מתוקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן הבנק גם לנושאי משרה לשעבר, בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מאפריל 2010.

בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

חברי ההנהלה הבכירים של הבנק ותחומי אחריותם

ינון שויקה	- מנהל כללי.
דוד הורביץ, רו"ח	- סמנכ"ל בכיר, ראש אגף פיננסים ומשאבים.
אמיתי וייס	- סמנכ"ל, מנהל פיתוח עסקי.
אמיר בירנבוים	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי.
אבנר לארי	- סמנכ"ל, מנהל מערך הסניפים (עד ליום 31.10.15).

נושאי משרה אחרים

ד"ר אליה חבה, רו"ח	- חשבונאי ראשי.
יעל רונן, רו"ח	- מבקר פנימי ראשי.
אביעד בילר, עו"ד	- מזכיר הבנק.
ליאת יוזפוביץ	- מנהלת סיכונים ראשית - CRO.

פרטים אודות נושאי משרה בכירה של התאגיד בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630) של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון

1. שם נושא המשרה הבכירה: ינון שויקה
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 1.6.2011
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: מנכ"ל.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
 - א. בוגר B.A. - כלכלה ומנהל עסקים - אוניברסיטת בר-אילן.
 - ב. כיהן כסמנכ"ל, חבר הנהלה ומנהל מערך סניפים בבנק פאג"י.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם נושא המשרה הבכירה: דוד הורביץ
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 1.4.2003
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל בכיר, ראש אגף פיננסים ומשאבים.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
 - א. בוגר B.A. - כלכלה וחשבונאות מורחב - אוניברסיטת בר אילן.
 - ב. רואה חשבון.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם נושא המשרה הבכירה: וייס אמיתי
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 10.7.2008
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל, מנהל פיתוח עסקי. ממונה על האכיפה הפנימית.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
 - א. בוגר B.A. - כלכלה התמחות במימון ניו אינגלנד קולג' ארה"ב.
 - ב. M.B.A. התמחות במימון ושוק ההון קריה אקדמית קרית אונו כנציגת אוניברסיטת מנצ'סטר - אנגליה.
 - ג. L.L.B משפטים קריה אקדמית קרית אונו.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם נושא המשרה הבכירה: אמיר בירנבוים
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 1.8.2011
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל, ראש אגף אשראי.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
 - א. תואר ראשון כלכלה ומינהל עסקים - אוניברסיטת בר אילן.
 - ב. תואר שני כלכלת עסקים - אוניברסיטת בר אילן.
 - ג. כיהן כמנהל סניף ראשי בבנק פאג"י.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם נושא המישרה הבכירה: **אבנר לארי** (עד ליום 31.10.15)
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 1.8.2011
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל, מנהל מערך הסניפים.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
 - א. בוגר כלכלה וסוציולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים.
 - ב. כיהן כמנהל סניף בני ברק בבנק פאג"י.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם נושא המישרה הבכירה: **ד"ר אליה חבה**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 10.7.2008
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: חשבונאי ראשי, מנהל מחלקת חשבות.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
 - תואר שלישי PH.D. במנהל עסקים, התמחות במימון - אוניברסיטת בר-אילן.
 - מוסמך M.B.A. במנהל עסקים, התמחות במימון - אוניברסיטת בר-אילן.
 - בוגר B.A. בחשבונאות וכלכלה מורחב - אוניברסיטת בר-אילן.
 - רואה חשבון.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם נושא המישרה הבכירה: **ליאת יוזפוביץ**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 20.3.2011
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: מנהלת סיכונים ראשית - CRO.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
 - א. תואר ראשון B.A. במדעי מחשב - ראשי ומתמטיקה - משני - אוניברסיטת בר-אילן.
 - תואר שני במנהל עסקים M.B.A., התמחות במימון - אוניברסיטת בר-אילן.
 - ב. כיהנה כאחראית תחום בקרה עסקית וניהול סיכונים בבנק פאג"י.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם נושא המישרה הבכירה: **יעל רונן**
2. תאריך שבו תחל כהונתה (*): 23.5.2011
3. התפקיד שהיא ממלאת בתאגיד: מבקרת פנימית ראשית.
4. השכלתה ונסיונה העסקי בחמש השנים האחרונות:
 - א. רואת חשבון; בוגרת (BA) בכלכלה ופסיכולוגיה באוניברסיטת תל אביב; לימודי חשבונאות כנדרש מבוגרי אוניברסיטה באוניברסיטת תל אביב; הסמכה בינלאומית בביקורת פנימית (CIA); הסמכה בינלאומית בביקורת מערכות מידע (CISA).
 - ב. מנהלת מחלקת SOX בקבוצת כלל ביטוח בע"מ; מנהלת (מנג'ר) במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רו"ח סומך-חייקין.
 - יו"ר ועדת SOX בהתאחדות חברות הביטוח; חברת ועדת ביקורת מערכות מידע בלשכת המבקרים הפנימיים; מרצה בקורס ההכנה לבחינות CISA של האיגוד הישראלי לביקורת ואבטחת מערכות מידע ובקורס לביקורת מערכות מידע של לשכת המבקרים הפנימיים.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

(*) המועד בו קיבלו נושאי המשרה את התואר הנוכחי.

שכר נושאי משרה בכירה ויו"ר הדירקטוריון

סכומים מדווחים (באלפי ש"ח)

שם	תפקיד	היקף משרה	משכורת	גמול דירקטורים	מענק	שווי רכב	השתלמות, חופשה, מענק יובל והסתגלות	פיצויים, תגמולים, קרן	סך הכל המשכורות וההוצאות הנלוות ⁽¹⁾	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים ⁽²⁾
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015										
אבי חפץ	יו"ר הדירקטוריון	-	-	182	-	-	-	-	182	-
ינון שויקה	מנהל כללי	100%	972	-	-	64	262	-	1,298	-
דוד הורביץ	סמנכ"ל בכיר, ראש אגף פיננסיים ומשאבים	100%	798	-	-	63	540	-	1,401	109
אמיר בירנבוים	סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	100%	602	-	-	64	176	-	842	-
וייס אמיתי	סמנכ"ל, מנהל פיתוח עסקי ממונה על האכיפה הפנימית	100%	671	-	-	64	389	-	1,124	-
אבנר לארי	סמנכ"ל, מנהל מערך הסניפים ⁽³⁾	100%	635	-	-	44	(221)	-	458	-
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014										
אבי חפץ	יו"ר הדירקטוריון	-	-	187	-	-	-	-	187	-
ינון שויקה	מנהל כללי	100%	972	-	-	64	231	-	1,267	123
דוד הורביץ	סמנכ"ל בכיר, ראש אגף פיננסיים ומשאבים	100%	798	-	-	63	240	-	1,101	48
אמיר בירנבוים	סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	100%	602	-	-	64	158	-	824	-
וייס אמיתי	סמנכ"ל, מנהל פיתוח עסקי ממונה על האכיפה הפנימית	100%	671	-	-	61	181	-	913	-
אבנר לארי	סמנכ"ל, מנהל מערך הסניפים	100%	649	-	-	55	129	-	833	-

[1] לא כולל מס שכר.

[2] כולל הלוואות שניתנו לנושאי משרה בכירה, בתנאים שתאמו להלוואות שניתנו לכלל העובדים וסכומיהן נקבעו על פי קריטריונים אחידים.

[3] עד ליום 31 באוקטובר 2015.

1. השיקולים בקביעת תשלומי השכר, המענקים וההטבות לעובדים הבכירים שנכללו בדוח הנ"ל התבססו על מדיניות התגמול, מעמדו ותפקידו של כל אחד מהם והתרומה שתורם לפעילותו ולקידומו של הבנק.

2. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

מר ינון שויקה - מועסק בבנק מיום 1 בפברואר 2005 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי כחבר הנהלת הבנק, בתוקף מיום 15 ביוני 2008 לתקופה קצובה עד יום 15 ביוני 2010. לאחר מועד זה החוזה ימשך לתקופה נוספת בלתי קצובה.

החל מיום 1 ביוני 2011, מכהן מר שויקה כמנכ"ל הבנק בהסכם אישי.
כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר שויקה לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון.
תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 5 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק.
משכורתו של מר שויקה צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.
עבר לבינלאומי ב-1 בינואר 2016 עם מיזוג פאג"י באותם תנאים ובמידה ויסיים עבודתו יחולו כל התנאים בנושא ביחס לכל תקופת עבודתו בקבוצה לרבות בפאג"י.

מר דוד הורביץ - מועסק בבנק מיום 1 באפריל 2003, בהסכם אישי.
כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר הורביץ לכספים שהצטברו בפוליסת ביטוחי המנהלים, לרבות הפרשות הבנק בגין פיצויי פיטורין.
תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 3 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק.
משכורתו של מר הורביץ צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.
סיים עבודתו ב-31 בדצמבר 2015 וזכאי לשלושה חודשי פדיון הודעה מוקדמת ושלושה חודשי הגבלת תחרות בהתאם להסכם שנחתם עימו ביום 22 בדצמבר 2015.

מר אמיתי וייס - מועסק בבנק מיום 1 באוגוסט 2001, בהסכם אישי.
כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 60 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר וייס לחלק הפיצויים בביטוח המנהלים. יראו בסכומים אלה עד סכום פיצויי הפיטורין המגיעים לו, כתשלומים ששולמו לו ע"י פיצויי פיטורין.
תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 5 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק.
משכורתו של מר וייס צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.
עבר ביום המיזוג לבנק הבינלאומי והמשך העסקתו נבחן בשלב זה.

מר אבנר לארי - מועסק בבנק מיום 2 ביוני 1991 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי כחבר הנהלה בתוקף מיום 1 בספטמבר 2011 לתקופה בלתי קצובה.
כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.
עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר לארי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם, רק במקרה בו יפוטר מהבנק.
תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 6 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק.
משכורתו של מר לארי צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.
מר אבנר לארי סיים את עבודתו בבנק ביום 31 באוקטובר 2015.
ב-1 בנובמבר 2015 עבר לבינלאומי ומועסק במסגרת ההסכם הקיבוצי. החל ממועד המעבר אינו זכאי לתנאיו כחבר הנהלה בבנק פאג"י והוא כפוף לתנאי ההסכם ההקיבוצי.

מר אמיר בירנבוים - מועסק בבנק מיום 27 ביולי 2003 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי כחבר הנהלה בתוקף מיום 1 באוגוסט 2011 לתקופה בלתי קצובה.

כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה.

עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר בירנבוים לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם, רק במקרה בו יפוטר מהבנק.

תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 6 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק.

למר בירנבוים מוגדרת תקופת עבודה ראשונה של 36 חודשים בה הבנק מתחייב להעסיקו ולשלם את כל שכרו בתקופה.

משכורתו של מר בירנבוים צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

ב-1 בינואר 2016 עבר לבינלאומי ומועסק במסגרת ההסכם הקיבוצי. החל ממועד המעבר אינו זכאי לתנאיו כחבר הנהלה בבנק פאג'יי והוא כפוף לתנאי ההסכם הקיבוצי.

שכר רואה החשבון המבקר (1) (2) (3)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	
סכומים מדווחים		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
729	729	
21	21	
28	-	
778	750	

עבור פעילות הביקורת [4]
עבור שירותי מס [5]
שירותים אחרים
סה"כ שכר של רו"ח מבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו- 167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (2) שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים על-פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר טרחה ששולם ושכר טרחה שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.
- (5) ביקורת דוח ההתאמה למס הכנסה.

נתונים עיקריים בבנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

במיליוני ש"ח

שינוי ב-%	לשנה שהסתיימה ביום		רווח ורווחיות
	31.12.14	31.12.15	
	סכומים מדווחים		
2.9	125.0	128.6	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
4.5	112.1	117.1	הכנסות שאינן מריבית
(5.4)	190.1 ⁽¹⁾	179.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
40.2	47.0 ⁽¹⁾	65.9	רווח לפני מיסים
52.1	25.9 ⁽¹⁾	39.4	רווח נקי
39.4	12.7 ⁽¹⁾	17.7	תשואה ברוטו (באחוזים)
51.4	7.0 ⁽¹⁾	10.6	תשואה נטו (באחוזים)

שינוי ב-%	31.12.14	31.12.15	מאזן - סעיפים עיקריים
	סכומים מדווחים		
5.9	3,875.9 ⁽¹⁾	4,105.5	סך הכל מאזן
9.8	3,050.0	3,350.0	פקדונות הציבור
7.1	2,313.0	2,477.1	אשראי לציבור, נטו
10.9	353.7 ⁽¹⁾	392.4	הון
8.2	19.6	21.2	בניינים וציוד
(0.9)	137.7	136.5	כתבי התחייבות נדחים
10.5	337.3 ⁽¹⁾	372.8	הון פנוי
9.1	3,703.3	4,041.7	פקדונות הציבור כולל מט"ח
3.7	2,439.0	2,528.2	אשראי לציבור כולל מט"ח

31.12.11	31.12.12	31.12.13	31.12.14	31.12.15	יחסים פיננסיים עיקריים
באחוזים					
9.5	8.8	(1)9.7	(1)9.1	9.6	הון לסך הכל מאזן
93.3	94.3	(1)94.0	(1)95.4	95.0	הון פנוי להון
17.3	16.3	17.4	16.7	16.4	הון לרכיבי סיכון
55.2	56.0	(1)61.1	(1)59.7	60.3	אשראי לציבור לסך הכל מאזן
79.8	79.7	78.0	(1)78.7	81.6	פקדונות הציבור לסך הכל מאזן
1.6	1.3	1.1	(1)0.7	1.2	תשואה נטו על סך כל הנכסים
0.5	0.4	0.2	0.3	0.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי לאשראי לציבור
78.9	68.0	(1)63.6	(1)59.0	65.1	הכנסות שאינן מריבית להוצאות תפעוליות ואחרות

[1] הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

תאריך אישור הדוח: י"ט באדר א' התשע"ו
28 בפברואר 2015
אבי חפץ⁽²⁾
יו"ר הדירקטוריון
ינון שויקה⁽³⁾
מנהל כללי

[2] כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק עד למועד השלמת המיזוג. [3] כיהן כמנכ"ל הבנק עד למועד השלמה המיזוג.

סקירת ההנהלה לשנת 2015

בס"ד

להלן מידע רב תקופתי ופרטים שונים לדוחות הכספיים אשר יש בהם כדי לתת תמונה רחבה על מצבו הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו, והם מובאים בתוספות כלהלן:

תוספת	נושא	עמוד
א	מאזנים ליום 31 בדצמבר לכל אחת מהשנים 2011-2015	120
ב	דוחות רווח והפסד לשנים 2011-2015	121
ג	שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	122
ד	ניתוח החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	128
ה	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי המשק	134
ו	תמצית מאזנים לסוף כל רבעון בשנים 2015 ו-2014	138
ז	תמצית דוחות רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2015 ו-2014	140

סקירת ההנהלה

תוספת א'

מאזנים לשנים 2011-2015

ליום 31 בדצמבר					נכסים
2011	2012	2013	2014	2015	
סכומים מדווחים					
במיליוני ש"ח					
1,229.2	1,159.6	1,097.8	1,285.0	1,296.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
330.4	447.5	233.3	206.6	268.8	ניירות ערך
2,040.1	2,167.3	2,246.4	2,363.4	2,513.5	אשראי לציבור
(57.5)	(54.9)	(43.1)	(50.4)	(36.4)	הפרשה להפסדי אשראי
1,982.6	2,112.4	2,203.3	2,313.0	2,477.1	אשראי לציבור נטו
22.9	19.0	21.0	19.6	21.2	בניינים וציוד
28.2	31.0	(1)50.3	(1)51.7	41.7	נכסים אחרים
3,593.3	3,769.5	(1)3,605.7	(1)3,875.9	4,105.5	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
2,868.5	3,003.2	2,811.0	3,050.0	3,350.0	פקדונות הציבור
45.7	98.4	87.5	98.3	-	פקדונות מבנקים
2.9	2.3	2.7	2.7	2.7	פקדונות הממשלה
133.4	135.3	137.9	137.7	136.5	כתבי התחייבויות נדחים
199.7	198.4	(1)216.3	(1)233.5	223.9	התחייבויות אחרות
3,250.2	3,437.6	(1)3,255.4	(1)3,522.2	3,713.1	סך כל ההתחייבויות
343.1	331.9	(1)350.3	(1)353.7	392.4	סך כל ההון
3,593.3	3,769.5	(1)3,605.7	(1)3,875.9	4,105.5	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

סקירת ההנהלה

תוספת ב'

דוחות רווח והפסד לשנים 2011-2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2011	2012	2013	2014	2015	
סכומים מדווחים					
מיליוני ש"ח					
186.2	187.5	157.0	143.3	135.2	הכנסות ריבית
53.2	47.5	29.0	11.8	5.9	הוצאות ריבית
133.0	140.0	128.0	131.5	129.3	הכנסות ריבית, נטו
10.8	7.7	4.0	6.5	0.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
122.2	132.3	124.0	125.0	128.6	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
1.4	4.9	2.9	4.7	2.7	הכנסות שאינן מריבית
111.2	111.6	110.5	107.4	111.4	הכנסות מימון שאינן מריבית
15.3	-	0.5	-	3.0	עמלות
127.9	116.5	113.9	112.1	117.1	הכנסות אחרות
83.9	91.0	98.6 ⁽¹⁾	101.6 ⁽¹⁾	92.0	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
24.0	24.4	27.0	31.2	30.9	הוצאות תפעוליות ואחרות
54.2	55.9	53.4	57.3	56.9	משכורות והוצאות נלוות
162.1	171.3	179.0 ⁽¹⁾	190.1 ⁽¹⁾	179.8	אחזקת ופחת בניינים וציוד
88.0	77.5	58.9 ⁽¹⁾	47.0 ⁽¹⁾	65.9	הוצאות אחרות
30.9	29.0	21.8 ⁽¹⁾	21.1 ⁽¹⁾	26.5	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
57.1	48.5	37.1 ⁽¹⁾	25.9 ⁽¹⁾	39.4	רווח לפני מסים
1,125.8	956.2	731.5 ⁽¹⁾	510.6 ⁽¹⁾	776.8	הפרשה למסים על הרווח
					רווח נקי
					רווח למניה בש"ח
					רווח נקי למניה

[1] הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015		
שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח	
5.71	131.9	2,310.1
0.45	2.6	577.4
0.14	0.5	361.6
(0.09)	(0.2)	232.0
-	-	3.6
2.19	0.4	18.3
3.86	135.2	3,503.0
		152.3
		97.4
		<u>3,752.7</u>

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור⁽²⁾

פקדונות בבנקים

פקדונות בבנקים מרכזיים

אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה⁽³⁾

אגרות חוב למסחר

נכסים אחרים

סך כל הנכסים נושאי ריבית

חיבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית⁽⁴⁾

סך כל הנכסים

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).

(2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של רווחים/הפסדים בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך (0.4) מיליון ש"ח, 0.5 מיליון ש"ח ו-0.2 מיליון ש"ח בשנים 2015, 2014 ו-2013, בהתאמה.

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(5) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(6) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013			2014		
שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח		אחוזים	מיליוני ש"ח	
6.49	134.6	2,073.7	6.24	135.2	2,166.4
2.23	10.5	470.6	0.98	4.4	450.9
1.40	6.9	492.1	0.59	2.2	371.4
2.02	4.8	237.5	0.47	1.0	214.0
2.17	0.2	9.2	2.86	0.1	3.5
-	-	18.0	1.77	0.4	22.6
4.76	157.0	3,301.1	4.44	143.3	3,228.8
		132.7			140.0
		83.2			92.4
		3,517.0			3,461.2

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח	
-	-	104.5
(0.13)	(2.1)	1,581.6
-	-	2.8
(0.19)	(0.1)	53.1
(2.66)	(3.7)	139.3
-	-	0.9
(0.31)	(5.9)	1,882.2
		1,300.9
		152.3
		43.9
		3,379.3
		373.4
		3,752.7
3.55		
3.69	129.3	3,503.0

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור לפי דרישה

פקדונות הציבור לזמן קצוב

פקדונות הממשלה

פקדונות מבנקים

איגרות חוב

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית

זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית

התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית

סך כל ההתחייבויות

סך כל האמצעים ההוניים

סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים

פער הריבית

תשואה נטו⁽²⁾ על נכסים נושאי ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013			2014		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח		אחוזים	מיליוני ש"ח	
-	-	156.1	-	-	103.7
(1.11)	(21.2)	1,913.6	(0.41)	(6.8)	1,670.2
-	-	2.7	-	-	2.6
(0.16)	(0.1)	63.3	(0.18)	(0.1)	56.2
(5.47)	(7.6)	138.9	(3.50)	(4.9)	140.0
(12.50)	(0.1)	0.8	-	-	0.1
(1.27)	(29.0)	2,275.4	(0.60)	(11.8)	1,972.8
		686.0			911.8
		132.7			139.5
		76.3			66.2
		3,170.4			3,090.3
		346.6			370.9
		3,517.0			3,461.2
3.49			3.84		
3.88	128.0	3,301.1	4.07	131.5	3,228.8

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח	
4.30	132.2	3,071.8
(0.08)	(1.2)	1,475.7
4.22		
0.73	2.8	386.1
(1.30)	(4.7)	361.3
(0.57)		
0.44	0.2	45.1
-	-	45.2
0.44		
3.86	135.2	3,503.0
(0.31)	(5.9)	1,882.2
3.55		

מטבע ישראלי לא צמוד

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

סך פעילות בישראל

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2014 מול 2013 ⁽⁶⁾			2015 מול 2014 ⁽⁶⁾		
גידול (קיטון) בגלל שינוי			גידול (קיטון) בגלל שינוי		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
מיליוני ש"ח					
0.6	(5.2)	5.8	(3.3)	(11.5)	8.2
(14.3)	(13.0)	(1.3)	(4.8)	(5.2)	0.4
(13.7)	(18.2)	4.5	(8.1)	(16.7)	8.6
(14.4)	(13.3)	(1.1)	(4.7)	(4.6)	(0.1)
(2.8)	(2.6)	(0.2)	(1.2)	(1.1)	(0.1)
(17.2)	(15.9)	(1.3)	(5.9)	(5.7)	(0.2)

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור
נכסים נושאי ריבית אחרים
סך כל הכנסות הריבית

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור
התחייבויות נושאי ריבית אחרות
סך כל הוצאות הריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013			2014		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח
אחוזים			אחוזים		
4.94	143.2	2,901.4	4.84	137.9	2,850.1
(0.82)	(15.7)	1,915.5	0.31	(4.9)	1,575.7
4.12			4.53		
3.83	13.6	355.2	1.55	5.2	335.2
(4.22)	(13.3)	315.4	(1.95)	(6.9)	353.5
(0.39)			(0.40)		
0.45	0.2	44.5	0.46	0.2	43.5
-	-	44.5	-	-	43.6
0.45			0.46		
4.76	157.0	3,301.1	4.44	143.3	3,228.8
(1.27)	(29.0)	2,275.4	(0.60)	(11.8)	1,972.8
3.49			3.84		

סקירת ההנהלה

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2015

עם דרישה עד חודש	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים
מיליוני ש"ח				
3,255.5	139.5	208.1	28.5	5.1
-	-	0.3	0.2	-
3,255.5	139.5	208.4	28.7	5.1
3,067.1	41.9	70.2	70.9	26.5
-	-	-	-	-
3,067.1	41.9	70.2	70.9	26.5
188.4	97.6	138.2	(42.2)	(21.4)
188.4	286.0	424.2	382.0	360.6

א. מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים [5]

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות [5]

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

(1) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

(2) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בבאור ג'16 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור ג'16 בדוח הכספי.

(3) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו באור ג'16 בדוח הכספי.

(4) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

הערות ספציפיות:

(5) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(6) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

תוספת ד'

31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון (1)	מעל 20 שנים מיליוני ש"ח	מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים
0.1	2.42	3,432.2	0.1	1.18	3,674.6	34.9	-	0.5	2.5
1.7		0.4	1.0		0.5	-	-	-	-
(6)0.1		3,432.6	(6)0.1		3,675.1	34.9	-	0.5	2.5
0.1	0.51	3,032.7	0.1	0.58	3,276.9	-	-	-	0.3
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)0.1		3,032.7	(6)0.1		3,276.9	-	-	-	0.3
						34.9	-	0.5	2.2
						398.2	363.3	363.3	362.8

סקירת ההנהלה

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2015

עם דרישה עד חודש	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים
מיליוני ש"ח				
0.8	2.6	95.4	87.2	26.4
-	-	-	-	-
0.8	2.6	95.4	87.2	26.4
85.8	9.3	21.0	37.7	54.0
-	-	-	-	-
85.8	9.3	21.0	37.7	54.0
(85.0)	(6.7)	74.4	49.5	(27.6)
(85.0)	(91.7)	(17.3)	32.2	4.6
41.0	-	-	-	-
-	-	-	-	-
41.0	-	-	-	-
39.7	0.1	0.1	1.0	-
-	-	-	-	-
39.7	0.1	0.1	1.0	-
1.3	(0.1)	(0.1)	(1.0)	-
1.3	1.2	(1.1)	0.1	0.1

ב. מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין

מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים [5]

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין

מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות [5]

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

ג. מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין

מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים [5]

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין

מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות [5]

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות, ראה לעיל.

תוספת ד' (המשך)

31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון (1)	מעל 20 שנים מיליוני ש"ח	מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים
4.0	1.24	346.8	3.4	1.19	372.1	-	-	-	159.7
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)4.0		346.8	(6)3.4		372.1	-	-	-	159.7
3.9	1.18	393.4	3.6	1.17	368.6	-	-	18.6	142.2
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)3.9		393.4	(6)3.6		368.6	-	-	18.6	142.2
						-	-	(18.6)	17.5
						3.5	3.5	3.5	22.1
0.1	0.62	52.0	0.1	0.67	41.0	-	-	-	-
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)0.1		52.0	(6)0.1		41.0	-	-	-	-
0.1	0.33	52.0	0.1	1.20	40.9	-	-	-	-
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)0.1		52.0	(6)0.1		40.9	-	-	-	-
						-	-	-	-
						0.1	0.1	0.1	0.1

סקירת ההנהלה

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2015

עם דרישה עד חודש	מעל חודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים
מיליוני ש"ח				
3,297.3	142.1	303.5	115.7	31.5
-	-	0.3	0.2	-
3,297.3	142.1	303.8	115.9	31.5
3,192.6	51.3	91.3	109.6	80.5
-	-	-	-	-
3,192.6	51.3	91.3	109.6	80.5
104.7	90.8	212.5	6.3	(49.0)
104.7	195.5	408.0	414.3	365.3

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות, ראה לעיל.

תוספת ד' (המשך)

31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון (1)	מעל 20 שנים מיליוני ש"ח	מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים
0.5	1.46	3,831.0	0.4	1.19	4,087.7	34.9	-	0.5	162.2
1.7		0.4	1.0		0.5	-	-	-	-
(6)0.5		3,831.4	(6)0.4		4,088.2	34.9	-	0.5	162.2
0.5	1.11	3,478.1	0.4	1.06	3,686.4	-	-	18.6	142.5
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)0.5		3,478.1	(6)0.4		3,686.4	-	-	18.6	142.5
						34.9	-	(18.1)	19.7
						401.8	366.9	366.9	385.0

סקירת ההנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

סיכון אשראי כולל (1)			
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (6)	בעייתי (5)	
ציבור - מסחרי			
14.9	13.9	0.3	חקלאות
156.6	129.8	7.2	תעשייה
339.8	290.3	11.5	בינוי ונדלן - בינוי
178.7	161.6	1.7	בינוי ונדלן - פעילויות בנדל"ן
7.4	5.7	-	אספקת חשמל ומים
517.6	465.3	11.2	מסחר
79.2	61.5	2.5	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
26.0	19.3	0.3	תחבורה ואחסנה
47.2	38.1	0.2	מידע ותקשורת
91.0	71.0	4.7	שירותים פיננסיים
106.9	95.0	3.5	שירותים עסקיים אחרים
670.8	569.5	10.5	שירותים ציבוריים וקהילתיים
2,236.1	1,921.0	53.6	סך הכל מסחרי
1,248.2	967.5	36.5	אנשים פרטיים
3,484.3	2,888.5	90.1	סך הכל ציבור
1,281.0	1,281.0	-	בנקים בישראל
216.1	216.1	-	ממשלת ישראל
4,981.4	4,385.6	90.1	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כולל: חובות, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 3,741.8 מיליון ש"ח, 268.8 מיליון ש"ח ו-970.8 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

תוספת ה'

31 בדצמבר 2015						
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (3)						
הפסדי אשראי (4)						
סך הכל	חובות (2)	בעייתי (5)	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
סכומים מדווחים						
מיליוני ש"ח						
14.9	14.0	0.3	0.3	(0.5)	0.1	0.1
156.6	125.3	7.2	4.7	(3.1)	0.9	3.5
339.8	213.3	11.5	8.2	(4.5)	1.8	4.4
178.7	172.9	1.7	1.5	2.2	1.9	1.2
7.4	5.3	-	-	-	-	-
517.6	420.2	11.2	3.1	2.0	7.1	6.2
79.2	70.7	2.5	0.4	0.1	(0.1)	1.1
26.0	21.7	0.3	0.1	-	3.5	0.3
47.2	31.9	0.2	0.1	0.9	0.4	0.6
91.0	61.1	4.7	2.5	0.1	(0.2)	0.5
106.9	57.2	3.5	2.0	0.1	0.1	1.1
670.8	454.2	10.5	7.6	-	(0.1)	3.4
2,236.1	1,647.8	53.6	30.5	(2.7)	15.4	22.4
1,248.2	865.7	36.5	8.8	3.4	3.2	18.1
3,484.3	2,513.5	90.1	39.3	0.7	18.6	40.5
1,228.3	1,228.3	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
4,712.6	3,741.8	90.1	39.3	0.7	18.6	40.5

סקירת ההנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

סיכון אשראי כולל (1)			
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (6)	בעייתי (5)	
ציבור - מסחרי			
23.7	22.2	0.6	חקלאות
157.4	128.7	14.4	תעשייה ^(ז)
521.4	487.1	17.8	בינוי ונדלן - בינוי
103.7	95.3	3.6	בינוי ונדלן - פעילויות בנדל"ן
2.9	2.9	-	אספקת חשמל ומים
539.8	483.2	16.1	מסחרי ^(ז)
90.1	84.4	0.6	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
32.1	20.9	6.7	תחבורה ואחסנה
34.3	25.4	1.2	מידע ותקשורת ^(ז)
92.9	71.7	4.4	שירותים פיננסיים
77.0	60.4	2.4	שירותים עסקיים אחרים ^(ז)
643.9	557.5	11.1	שירותים ציבוריים וקהילתיים
2,319.2	2,039.7	78.9	סך הכל מסחרי
1,102.7	846.5	31.7	אנשים פרטיים
3,421.9	2,886.2	110.6	סך הכל ציבור
562.8	562.8	-	בנקים בישראל
163.7	163.7	-	ממשלת ישראל
4,148.4	3,612.7	110.6	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כולל: חובות, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 2,883.3 מיליון ש"ח, 206.6 מיליון ש"ח ו-1,058.5 מיליון ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(7) סווג מחדש.

תוספת ה' (המשך)

31 בדצמבר 2014						
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (3)						
הפסדי אשראי (4)						
סך הכל	חובות (2)	בעייתי (5)	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
סכומים מדווחים						
מיליוני ש"ח						
23.7	22.9	0.6	0.4	0.6	0.1	0.6
157.4	120.6	14.4	7.2	0.8	-	7.6
521.4	297.0	17.8	10.7	(9.9)	(7.6)	10.6
103.7	99.7	3.6	3.4	(0.9)	(0.6)	0.9
2.9	2.5	-	-	-	-	-
539.8	408.9	16.1	12.1	7.1	1.9	11.2
90.1	80.3	0.6	0.3	0.8	-	1.0
32.1	21.4	6.7	6.1	2.5	(0.2)	3.8
34.3	25.7	1.2	-	0.2	0.2	0.1
92.9	54.7	4.4	2.6	0.1	(0.2)	0.4
77.0	47.2	2.4	1.1	(0.9)	0.1	1.2
643.9	440.0	11.1	5.9	0.6	2.0	3.3
2,319.2	1,620.9	78.9	49.8	1.0	(4.3)	40.7
1,102.7	742.5	31.7	10.2	5.5	3.3	17.7
3,421.9	2,363.4	110.6	60.0	6.5	(1.0)	58.4
519.9	519.9	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
3,941.8	2,883.3	110.6	60.0	6.5	(1.0)	58.4

סקירת ההנהלה

מאזנים לסוף כל רבעון בשנים 2014 ו-2015

סכומים מדווחים

2015			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח			
1,045.4	946.8	986.7	1,296.7
255.9	245.8	222.6	268.8
2,397.9	2,506.4	2,528.5	2,513.5
(44.6)	(43.0)	(40.4)	(36.4)
2,353.3	2,463.4	2,488.1	2,477.1
19.4	19.0	18.6	21.2
44.0	44.5	43.5	41.7
3,718.0	3,719.5	3,759.5	4,105.5
2,885.7	2,902.6	2,949.6	3,350.0
82.3	81.6	51.9	-
3.2	3.0	2.6	2.7
136.8	139.5	141.2	136.5
245.5	220.7	231.5	223.9
3,353.5	3,347.4	3,376.8	3,713.1
364.5	372.1	382.7	392.4
3,718.0	3,719.5	3,759.5	4,105.5

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור
הפרשה להפסדי אשראי
אשראי לציבור נטו
בניינים וציוד
נכסים אחרים
סך כל הנכסים

התחייבויות והון

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
סך כל ההון
סך כל ההתחייבויות וההון

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

2014			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח			
823.2	1,051.5	897.3	1,285.0
181.6	225.3	218.3	206.6
2,295.4	2,291.7	2,363.0	2,363.4
(42.9)	(43.3)	(41.1)	(50.4)
2,252.5	2,248.4	2,321.9	2,313.0
20.5	20.1	19.9	19.6
(1)51.1	(1)45.1	(1)48.9	(1)51.7
(1)3,328.9	(1)3,590.4	(1)3,506.3	(1)3,875.9
2,528.0	2,770.0	2,666.0	3,050.0
81.1	91.6	86.6	98.3
3.0	2.8	3.2	2.7
138.1	140.1	141.8	137.7
(1)222.6	(1)221.0	(1)236.9	(1)233.5
(1)2,972.8	(1)3,225.5	(1)3,134.5	(1)3,522.2
(1)356.1	(1)364.9	(1)371.8	(1)353.7
(1)3,328.9	(1)3,590.4	(1)3,506.3	(1)3,875.9

סקירת ההנהלה

דוחות רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2014 ו-2015

סכומים מדווחים

2015			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח			
28.8	37.3	35.9	33.2
(1.6)	4.6	2.7	0.2
30.4	32.7	33.2	33.0
(0.5)	2.1	0.2	(1.1)
30.9	30.6	33.0	34.1
1.6	(0.2)	0.9	0.4
28.3	26.8	29.1	27.2
-	-	3.1	(0.1)
29.9	26.6	33.1	27.5
19.1	22.8	26.0	24.1
8.0	7.7	8.0	7.2
13.5	15.8	13.4	14.2
40.6	46.3	47.4	45.5
20.2	10.9	18.7	16.1
8.6	4.2	7.8	5.9
11.6	6.7	10.9	10.2
228.7	132.1	214.9	201.1

הכנסות ריבית
הוצאות (הכנסות) ריבית
הכנסות ריבית, נטו
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי

הכנסות שאינן מריבית
הכנסות מימון שאינן מריבית
עמלות
הכנסות אחרות
סך הכל ההכנסות שאינן מריבית

הוצאות תפעוליות ואחרות
משכורות והוצאות נלוות
אחזקת ופחת בניינים וציוד
הוצאות אחרות
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח לפני מסים
הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

רווח למניה בש"ח
רווח נקי למניה

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

2014			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח			
33.5	39.5	36.5	33.8
1.7	4.7	3.7	1.7
31.8	34.8	32.8	32.1
0.8	(3.1)	(1.0)	9.8
31.0	37.9	33.8	22.3
1.5	1.4	1.3	0.5
26.7	26.0	26.6	28.1
-	-	-	-
28.2	27.4	27.9	28.6
(1)24.6	(1)24.7	(1)27.0	(1)25.3
7.6	7.1	8.7	7.8
15.1	14.4	12.7	15.1
(1)47.3	(1)46.2	(1)48.4	(1)48.2
(1)11.9	(1)19.1	(1)13.3	(1)2.7
(1)5.3	(1)8.5	(1)5.5	(1)1.8
(1)6.6	(1)10.6	(1)7.8	(1)0.9
(1)130.1	(1)209.0	(1)153.8	(1)17.7

הצהרה (Certification)

אני, ינון שויקה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ¹. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחינו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ינון שויקה⁽²⁾
מנהל כללי

י"ט באדר א' התשע"ו
28 בפברואר 2016

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

(2) כיהן כמנכ"ל הבנק עד למועד השלמת המיזוג.

הצהרה (Certification)

אני, ד"ר אליה חבה, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2015 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחינו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

.....
ד"ר אליה חבה⁽²⁾
חשבונאי ראשי

י"ט באדר א' התשע"ו
28 בפברואר 2016

[1] כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

[2] כיהן כחשבונאי ראשי של הבנק עד למועד השלמת המיזוג.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של "Committee of Sponsoring Organizations of The Treadway Commission (COSO 1992)". בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31.12.2015, הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי ליום 31.12.2015 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק, סומך חייקין רואי חשבון, כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 147, אשר בו נכללה חוות דעת בנוסח האחד בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.2015.

חתימה	יו"ר הדירקטוריון אבי חפץ ⁽¹⁾
חתימה	מנהל כללי ינון שויקה ⁽¹⁾
חתימה	חשבונאי ראשי ד"ר רו"ח אליה חבה ⁽¹⁾

[1] כיהנו בתפקידם עד למועד השלמת המיזוג.

תאריך אישור הדוח :
י"ט באדר א' התשע"ו
28 בפברואר 2016

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
אינטרנט www.kpmg.co.il

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO 1992"). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה בבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO 1992.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015, והדוח שלנו, מיום 28 בפברואר 2016, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, וכן הפניית תשומת לב לאמור בבאור 1א.2 בדבר מיזוג הבנק לבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (חברת האם).

סומך חייקין
רואי חשבון

י"ט באדר א' התשע"ו
28 בפברואר 2016

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2015

דוחות כספיים

תוכן העניינים

עמוד

151

דוח רואה החשבון המבקר

הדוחות הכספיים

151

מאזנים

153

דוחות רווח והפסד

155

דוחות על השינויים בהון

156

דוחות על תזרימי המזומנים

158

באורים לדוחות הכספיים

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
אינטרנט www.kpmg.co.il

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2015 ו- 2014 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"לג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק לימים 31 בדצמבר 2015 ו- 2014 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 1.א2 בדבר מיזוג הבנק לבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (חברת האם), (להלן: "הבינלאומי"), באופן בו הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כפי שהיו במועד המיזוג, הועברו לבינלאומי, והבנק חוסל, ללא פירוק.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2015, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-COSO 1992 Committee of Sponsoring Organizations Commission of the Treadway, והדוח שלנו מיום 28 בפברואר 2016, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

י"ט באדר א' התשע"ו
28 בפברואר 2016

מאזן ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2014	2015	באור	נכסים
במיליוני ש"ח			
1,285.0	1,296.7	2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
206.6	268.8	3	ניירות ערך
2,363.4	2,513.5		אשראי לציבור
(50.4)	(36.4)		הפרשה להפסדי אשראי
2,313.0	2,477.1	4	אשראי לציבור, נטו
19.6	21.2	5	בניינים וציוד
151.7	41.7	6	נכסים אחרים
3,875.9	4,105.5		סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
3,050.0	3,350.0	7	פיקדונות הציבור
98.3	-	8	פיקדונות מבנקים
2.7	2.7		פיקדונות הממשלה
137.7	136.5	9	כתבי התחייבות נדחים
233.5	223.9	10	התחייבויות אחרות (מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 4.1 ו-8.0 מיליון ש"ח ב-31.12.15 וב-31.12.14 בהתאמה)
3,522.2	3,713.1		סך כל ההתחייבויות
353.7	392.4	11	סך כל ההון
3,875.9	4,105.5		סך כל ההתחייבויות וההון

ד"ר אליה חבה ⁽⁴⁾	ינון שויקה ⁽³⁾	אבי חפץ ⁽²⁾
חשבונאי ראשי	מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון
נחמן ניצן	סמדר ברבר-צדיק	תאריך אישור הדוחות הכספיים:
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי	מנהל כללי	י"ט באדר א' התשע"ו
הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ	הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ	28 בפברואר 2016

- (1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.
- (2) כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק עד למועד השלמת המיזוג.
- (3) כיהן כמנכ"ל הבנק עד למועד השלמת המיזוג.
- (4) כיהן כחשבונאי ראשי של הבנק עד למועד השלמת המיזוג.
- הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2013	2014	2015	באור	
	מיליוני ש"ח			
157.0	143.3	135.2	18	הכנסות ריבית
29.0	11.8	5.9	18	הוצאות ריבית
128.0	131.5	129.3	18	הכנסות ריבית, נטו
4.0	6.5	0.7	4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
124.0	125.0	128.6		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
2.9	4.7	2.7	19	הכנסות מימון שאינן מריבית
110.5	107.4	111.4	20	עמלות
0.5	-	3.0	21	הכנסות אחרות
113.9	112.1	117.1		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
(1)98.6	(1)101.6	92.0	22	משכורות והוצאות נלוות
27.0	31.2	30.9	5	אחזקה ופחת בנינים וציוד
53.4	57.3	56.9	23	הוצאות אחרות
(1)179.0	(1)190.1	179.8		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
(1)58.9	(1)47.0	65.9		רווח לפני מסים
(1)21.8	(1)21.1	26.5	24	הפרשה למסים על הרווח
(1)37.1	(1)25.9	39.4		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה בש"ח				
(1)731.5	(1)510.6	776.8		רווח נקי למניה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

דין וחשבון שנתי 2015

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (מוזג עם ולתוך הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ביום 1.1.2016)

דוח על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2013	2014	2015	
	במיליוני ש"ח		
37.1 (1)	25.9 (1)	39.4	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח כולל אחר לפני מסים :
			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
-	(0.9)	(1.1)	לפי שווי הוגן נטו
(1.4) (1)	(3.1) (1)	-	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
(1.4) (1)	(4.0) (1)	(1.1)	רווח כולל אחר, לפני מסים
0.6 (1)	1.5 (1)	0.4	השפעת המס המתייחס
(0.8) (1)	(2.5) (1)	(0.7)	רווח כולל אחר, לאחר מיסים
36.3 (1)	23.4 (1)	38.7	הרווח הכולל המתייחס לבעלי מניות הבנק

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

[1] הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

[2] בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תוכנית פנסיה להטבה מוגדרת.

דוחות על השינויים בהון

סכומים מדווחים

סך הכל הון	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	הון המניות הנפרע
מיליוני ש"ח			
331.9	318.7	0.2	13.0
(2.9)	(1.2)	(1.7)	-
329.0	317.5	(1.5)	13.0
37.1	37.1	-	-
(15.0)	(15.0)	-	-
(0.8)	-	(0.8)	-
350.3	339.6	(2.3)	13.0
25.9	25.9	-	-
(20.0)	(20.0)	-	-
(2.5)	-	(2.5)	-
353.7	345.5	(4.8)	13.0
39.4	39.4	-	-
(0.7)	-	(0.7)	-
392.4	384.9	(5.5)	13.0

יתרה ליום 1 בינואר 2013

השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונות
בארה"ב בנושא זכויות עובדים

יתרה ליום 1 בינואר 2013 לאחר יישום
לראשונה של הכללים החדשים

רווח נקי

דיבידנד ששולם

רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013

רווח נקי

דיבידנד ששולם

רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

רווח נקי

רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

[1] הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

דין וחשבון שנתי 2015

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (מוזג עם ולתוך הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ביום 1.1.2016)

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2013	2014	2015	
	מיליוני ש"ח		
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(1)37.1	(1)25.9	39.4	רווח נקי לשנה
			התאמות:
2.2	2.5	2.5	פחת על בניינים וציוד
-	0.1	(3.0)	הפסד (רווח) מממוש בניינים וציוד
4.0	6.5	0.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1)2.8	(1)4.8	(1.6)	תוכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת
(1)(3.6)	(1)(3.9)	2.7	מיסים נדחים, נטו
			הפסד (רווח) משינוי ערך ניירות ערך לפדיון ומשינוי ערך וממכירת
(1.5)	2.0	2.2	ניירות ערך זמינים למכירה
			רווח שמוש ושרטס מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך
(0.6)	(0.3)	(0.3)	למסחר
			שינוי נטו בנכסים שוטפים
59.5	42.3	(94.2)	פקדונות בבנקים
(94.9)	(116.2)	(164.8)	אשראי לציבור
1.2	(22.6)	25.1	ניירות ערך למסחר
(14.1)	2.5	7.3	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
(10.9)	10.8	(98.3)	פיקדונות מבנקים
(192.2)	239.0	300.0	פיקדונות הציבור
0.4	-	-	פיקדונות הממשלה
(1)9.8	(1)10.5	(9.4)	התחייבויות אחרות
2.6	(0.2)	(1.2)	שרוך כתבי התחייבויות נדחים
(198.2)	203.7	7.1	מזומנים נטו מפעילות שוטפת (לפעילות שוטפת)
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
34.2	-	-	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(752.6)	(504.5)	(466.1)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
152.7	321.7	213.2	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
780.8	229.8	163.0	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(4.2)	(1.2)	(2.8)	רכישת בניינים וציוד
-	-	3.1	תמורה מממוש בניינים וציוד
210.9	45.8	(89.6)	מזומנים נטו מפעילות השקעה (לפעילות השקעה)

[1] הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)

סכומים מדווחים

2013	2014	2015	
	מיליוני ש"ח		
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(15.0)	(20.0)	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(15.0)	(20.0)	-	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון
(2.3)	229.5	(82.5)	גידול (קיטון) במזומנים
894.1	891.8	1,121.3	יתרת מזומנים לתחילת השנה
891.8	1,121.3	1,038.8	יתרת מזומנים לסוף השנה
			ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו
187.0	147.2	147.3	ריבית שהתקבלה
39.6	16.3	12.2	ריבית ששולמה
34.4	32.2	26.7	מסים על הכנסה ששולמו
3.6	6.3	10.3	מסים על הכנסה שהתקבלו
			פעולות שלא במזומן
-	-	1.4	רכישת בניינים וציוד

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי מדיניות חשבונאית

1. כללי

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן - "הבנק") היה תאגיד בנקאי בישראל עד ליום 1 בינואר 2016, יום מיזוג הבנק עם ולתוך הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ (להלן - "הבנק הבינלאומי"). הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. הבנק היה חברה בת ישירה של הבנק הבינלאומי. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק הבינלאומי ביום 28 בפברואר 2016.

2. מיזוג הבנק עם הבנק הבינלאומי

ביום 17 ביוני 2015 הודיע הבנק הבינלאומי על מיזוג בנק פאג"י לתוכו, תוך שמירה על המותג פאג"י. ביום 30 ביוני 2015 נחתם הסכם מיזוג בין הבנק לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבינלאומי"), בעלת השליטה בבנק. על פי ההסכם הבנק התמזג עם ולתוך הבינלאומי (על פי הוראות הפרק הראשון לחלק השמיני בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובהתאם להוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961) באופן בו הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כפי שהיו במועד המיזוג, הועברו לבינלאומי ללא תמורה, והבנק חוסל, ללא פירוק, ורשם החברות מחק אותו מרישומיו. בהתאם להסכם המיזוג ותעודת המיזוג שהתקבלה מרשם החברות, מועד המיזוג של פאג"י עם הבינלאומי חל ביום 31 בדצמבר 2015. המיזוג הושלם לאחר שהתמלאו כל התנאים המתלים שנקבעו לביצועו ובכלל זה: קבלת אישור מראש (Pre Ruling) ממנהל רשות המיסים, בהתאם להוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודה (להלן: "אישור מס הכנסה"); קבלת אישורי רשויות, ככל שידרשו; וביצוע כל הפעולות והתקיימות כל התנאים למיזוג בהתאם לחוק החברות. בהתאם לאישור מס הכנסה, המיזוג פטור ממס הכנסה וממס שבח מקרקעין על פי הוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודה, למעט תשלום מס הרכישה בגין העברת זכויות במקרקעין של הבנק לבינלאומי, אשר יחול על הבינלאומי (להלן: "הטבות המס"). הטבות המס מותנות בתנאים על פי הוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודה.

3. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה. כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים

בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פעל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה התאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים. מטבע הפעילות של הבנק היה שקל.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

בעלי עניין - כמשמעותם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק נערכו בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק יישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה כולל תוכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, זכויות עובדים, התחייבויות תלויות והפרשות, עסקאות עם צדדים קשורים, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בישראל ועל תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:

(א) במקרים שבהם עלתה סוגיה מהותית אשר לא קיבלה מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק טיפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;

(ב) במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;

(ג) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פעל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;

(ד) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פעל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;

(ה) במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פעל הבנק.
הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח ומעוגלים ל0.15 מיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת.

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 ערך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשה הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשה הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, התבססה הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

בשנת 2015 יישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

1. אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.
2. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.
3. קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים.
4. מגזרי פעילות פיקוחיים.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בדוחות כספיים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה ככל שהיתה.

ג.1. זכויות עובדים

אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

כמו כן, ביום 11 בינואר 2015 פרסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות מתכונת גילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות פירעון, על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, נדרש לפנות לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. בהתאם לחוזר, דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל יהיה גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

בנק נדרש לתקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים, נקבע כדלקמן:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן - ההפסד), ייכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1.1.2013, ובתקופות לאחר מכן, ייכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.
- בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.
- כמוכן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

א. עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.
- הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

- תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבויות הבנק להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה ומחלה

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
- הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

ב. המדיניות החשבונאית טרם יישום הכללים החדשים

- שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
- רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
- בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, התחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין מוצגת בסכום הגבוה מבין (1) סכום ההתחייבות המחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שתיגרם בגין מתן הטבות כאמור, לבין (2) סכום ההתחייבות המחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

- למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שיישם הבנק טרם יישום הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1 לדוחות הכספיים לשנת 2014. בנוסף נכלל גילויי בבאור 13 בדבר זכויות עובדים בהתאם למתכונת שנקבעה על ידי הפיקוח על הבנקים.

ג. דרישות גילויי לשנת 2015

בדוח לציבור לשנת 2015 ניתן גילויי לפרטים הבאים :

השפעת האימוץ לראשונה ליום 1 בינואר 2013 בשורה נפרדת בדוח על השינויים בהון העצמי ובבאור על רווח כולל אחר מצטבר. שורה זו תבהיר בין היתר את ההשפעה המצטברת על העודפים ואת ההשפעה המצטברת שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים". בנוסף נכלל גילויי בבאור 13 בדבר זכויות עובדים בהתאם למתכונת שנקבעה על ידי הפיקוח על הבנקים.

לצורך הצגת מספרי השוואה לשנים 2013 ו- 2014 בנק רשאי משיקולים פרקטיים להשתמש בשיעורי התשוואה בפועל בשנים אלה לצורך קביעת שיעורי התשוואה החזויים.

להלן השפעת היישום למפרע על מספרי ההשוואה :

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			סעיפי המאזן
(מבוקר)			(מבוקר)			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
46.7	3.6	50.3	46.1	5.1	51.2	נכסים אחרים
207.6	8.7	216.3	219.6	13.4	233.0	התחייבויות אחרות
342.2	(2.6)	339.6	349.4	(6.6)	342.8	עודפים
0.2	(2.5)	(2.3)	(0.4)	(1.7)	(2.1)	רווח כולל אחר מצטבר
13.0	-	13.0	13.0	-	13.0	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
355.4	(5.1)	350.3	362.0	(8.3)	353.7	סך כל ההון

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			רווח והפסד
(מבוקר)			(מבוקר)			
בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	בהתאם לכללים החדשים בנושא זכויות עובדים	ההשפעה מיישום הכללים החדשים	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
98.6	2.9	95.7	101.6	2.1	99.5	משכורות והוצאות נלוות
21.8	(1.5)	23.3	21.1	(0.8)	21.9	הפרשה למסים על הרווח
37.1	(1.4)	38.5	25.9	(1.3)	27.2	רווח נקי
						רווח המיוחס לבעלי מניות הבנק:
37.1	(1.4)	38.5	25.9	(1.3)	27.2	
731.5	(27.6)	759.1	510.6	(25.7)	536.3	רווח בסיסי למניה
						רווח (הפסד) כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
36.3	(2.2)	38.5	23.4	(3.2)	26.6	
(1.4)	(1.4)	-	(0.9)	-	(0.9)	רווח כולל אחר
						התאמות של התחייבות בגין הטבות לעובדים
(1.4)	(1.4)	-	(3.1)	(3.1)	-	
0.6	0.6	-	1.5	1.2	0.3	השפעת המס המתייחס
(0.8)	(0.8)	-	(2.5)	(1.9)	(0.6)	רווח (הפסד) כולל לאחר מסים
						רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
36.3	(2.2)	38.5	23.4	(3.2)	26.6	

2.ג. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 6 באוקטובר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון. זאת, בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארה"ב. בהתאם להוראה, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים. הבנק מיישם, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי, שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480, בדבר "הבחנה בין התחייבות והון";

- נושא 20-470, בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות"; וכן

- נושא 30-505, בדבר "מניות באוצר".

בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבויות והון, הבנק מתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא נגזרים משובצים.

במקביל לפרסום החוזר כאמור, פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיב המרה מותנה למניות (אשר נכלל בהון עצמי רובד 1 לפי הוראות באזל II ולפי הוראות המעבר עונה על הגדרת מכשיר הון מורכב, או שנכלל כרכיב הון פיקוחי בהתאם להוראות באזל III) כהתחייבות שתימדד לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ.

הבנק יישם כללים אלה החל מיום 1 בינואר 2015. יישום הכללים לא השפיע על תוצאות הבנק.

ג. קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי בארגון מחדש שכשל. הבנק יישם את ההוראות באופן של מכאן ואילך.

ג. דיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גאוגרפיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם.

התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. בנוסף, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב- ASC 280) ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

הכללים החדשים יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 ואילך באופן המפורט להלן:

- בדוחות לשנת 2015 תחול דרישת הגילוי בקשר לנתונים מאזניים ביחס למגזרי פעילות פיקוחיים כמוגדר בהוראות החדשות. בהתאם להוראות החדשות ניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים על מגזרי הפעילות הפיקוחיים. כמו כן, נדרש לתת גילוי על מגזרי פעילות בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר ולא נדרש גילוי נפרד על מגזר הניהול הפיננסי.

- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספרי השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי השוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.

- החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן. יישום ההוראות החדשות אינו צפוי להביא להשפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי. באור 25' הותאם כדי לכלול את הגילוי החדש בכפוף להוראות המעבר כמפורט לעיל.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה

נכסים והתחייבויות צמודים כלולים בדוחות הכספיים כלהלן:

אלה הצמודים למטבע חוץ - לפי שער החליפין היציג שפורסם על ידי בנק ישראל לתאריך המאזן.

אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן - לפי המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן, למעט במקרים בהם תנאי ההסכם קובעים אחרת.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר		
2013	2014	2015	2013	2014	2015
באחוזים			בש"ח		
(7.0)	12.0	0.3	3.471	3.889	3.902
שער החליפין של:					
הדולר של ארה"ב					
מדד המחירים לצרכן:					
1.9	(0.1)	(0.9)	124.4	124.3	123.2
לחודש נובמבר					
1.8	(0.2)	(1.0)	124.6	124.3	123.1
לחודש דצמבר					

(2) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

(א) הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. (ב) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכויות לקבלתן.

(ג) ניירות ערך - ראה סעיף ד. (5) להלן.

(ד) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ד. (6) להלן.

(ה) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(3) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" יישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015, הבנק יישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנוגע לחישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שאינו לדיור ובפרט בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לגבי יתרות

חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: אגרות חוב) הבנק המשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות אגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושר למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראות ניהול בנקאי תקין 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- (1) אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
 - (2) כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.
- כללי ההחזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. הערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש

במטרה לשפר ניהול האשראי וגבייתו, וכן במטרה למנוע מצבי כשל או תפיסת הנכסים המשועבדים, הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב בעייתיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זוהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי החובות עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת שיעורי ריבית או סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לוויים בשליטה משותפת, בחינה מחודשת של האמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד.

מדיניות הבנק מבוססת על קריטריונים אשר מאפשרים להנהלת הבנק להפעיל שיקול דעת האם הפירעון של החוב צפוי והיא מיושמת רק אם הלווה הוכיח את יכולתו ורצונו לפרוע חוב והוא צפוי לעמוד בתנאים של ההסדר החדש.

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

למרות האמור לעיל, לגבי החובות שנבחנו על בסיס קבוצתי שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר כשל, נבחן הצורך במחיקה חשבונאית מיידי. בכל מקרה, לגבי חובות כאמור מבוצעת מחיקה חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 60 ימים או יותר.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

הבחינה כאמור של החובות לצורך קביעת ההפרשה והטיפול בחוב מיושמת באופן עקבי לגבי כל החובות בהתאם לרף הכמותי ומדיניות ניהול האשראי של הבנק ולא מבוצעים מעברים בין מסלול הבחינה הפרטנית לבין מסלול לבחינה על בסיס קבוצתי במשך חיי החוב אלא אם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי כאמור לעיל.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרם החוזית הינה מעל 1 מיליוני ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק הגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות חוזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ההפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על הנחיות המפורטות בהוראות הדיווח לציבור. חישוב ההפרשה מבוסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, תוך חלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי בטווח של 5 שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

בנוסף לממוצע שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, כאמור לעיל, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות בקשר לאשראי לציבור הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים (התאמות איכותיות). לעניין זה, בקשר לאשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי, למעט סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית, נקבע כי שיעור ההתאמות האיכותיות בגין גורמים איכותיים הרלוונטיים לסיכוי הגבייה לא יפחת מ-0.75%. מיתרת האשראי שאינו בעייתי לאנשים פרטיים במועד הדיווח בהתייחס לממוצע שיעורי הפסד בטווח השנים. מהאמור מוחרג אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

ביום 19 בינואר 2015 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות הדיווח בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים". בהתאם לאמור בחוזר, הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות החדשות ונערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית חישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם ההתאמה האיכותי כנדרש בהוראות.

בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק לא שמר הפרשה כללית ונוספת, אולם המשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובדק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממש.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי

המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית.

בנוסף, הבנק בחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמישומות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטי שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בבטחון, הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית של כל יתרת ההפרשה להפסדי אשראי. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

למרות האמור לעיל, לגבי חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי נבחן הצורך במחיקה המיידית. בכל אופן, חובות כאמור נמחקים חשבונאית לא יאוחז מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק הגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה סעיף ד. (3) לעיל.

לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

דרישות הגילוי

הבנק יישם את דרישת הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. הנ"ל חייב את הבנק לספק גילוי רחב בקשר ליתרות חוב, תנועות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי, אינדיקציות לאיכות האשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך התקופה.

קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי בארגון מחדש ששכל. הבנק יישם את ההוראות באופן של מכאן ואילך.

(4) ניירות ערך

- ניירות ערך בהם השקיע הבנק סווגו לשלושה תיקים כלהלן:
- אגרות חוב מוחזקות לפדיון - אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
- ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.
- הכנסות מצבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
- עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
- לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ד. (7) להלן.
- לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ד. (8) להלן.

(5) מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק חשוף לסיכונים אשראי, סיכונים נזילות וסיכונים שוק. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים השונים, הבנק השתמש במכשירים פיננסיים.

(6) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק יישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, יישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS.

שווי הוגן מוגדר כסכום/מחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

לצורך מדידת שווי הוגן לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים.

בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל ההחזקה על ידי הבנק או גודל הפוזיציה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחות שנקבעו ב-ASU 2009-05, מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של התחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 16ב', "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

(7) ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך

הבנק בחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק הכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;

- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
 - איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו. לענין זה, ירידת דירוג משמעותית תחשב כירידת דירוג הנייר מתחת לדירוג השקעה;
 - איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
 - איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
 - נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי אגרות חוב - העלות המופחתת), ומשך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו הינה מעל 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.
- בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים.
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
 - במקרה של אגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
 - במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.
- כמו כן, הבנק הכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.
- כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקק בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

אשראי לציבור ויתרות חוב

ראה באור ד. (4) לעיל.

(8) רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר.

(9) חכירות

החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק. תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

(10) ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מסים נדחים נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס.

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה).

בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת ערך כחלק מבחינת ירידת ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים.

נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה הבנק או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

(11) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כללו הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטית, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בבאור 16 בנושא התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה.

(12) הוצאות מסים על ההכנסה

מסים על הכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המסים נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק שהו מוסד כספי לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים.

המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הבנק צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

לצורך הקביעה כי ניתן להכיר בנכס מס נדחה, הבנק מביא בחשבון את כל הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות, התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה.

במידה ואין זה צפוי שלבנק תהיה הכנסה חייבת מספיקה נכסי מסים נדחים נטו לא יעלו על סכום הפרשים זמניים החייבים במס.

קיצוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק מקיז נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיצוז של נכסים והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה ישות נישומה

(13) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(14) דיווח על מגזרי פעילות

מגזר פעילות פיקוחי הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הדיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית

ממגזרי הפעילות הפיקוחיים. הגילוי הנוסף בהתאם לגישת ההנהלה הינו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב ASC 280. (ראה ביאור 25א' לדיווח).

מתכונת הדיווח החדשה יושמה לראשונה החל מהדוח לשנת 2015, זאת בכפוף להקלות והוראות מעבר שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, לפירוט ראה באור 2.ג.1.

מגזר פעילות המוגדר לפי גישת ההנהלה הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על איפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים.

מתכונת הדיווח החדשה יושמה לראשונה החל מהדוח לשנת 2015, זאת בכפוף להקלות והוראות מעבר שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים. לפירוט ראה באור 1.

(15) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נטילת התחייבות או ויתור

הבנק גורע את ההתחייבות מהדוחות הכספיים לפי שוויה ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שוויה ההוגן במועד הסילוק נזקף כרווח או כהפסד. במקרה של נטילת התחייבות ההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבעה נזקף להון. במקרה של ויתור השווי ההוגן של ההתחייבות שנמחלה נזקף להון.

שיפוי

סכום השיפוי נזקף להון.

הלוואות, לרבות פקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון.

בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים הם מוצגים בשווי הוגן.

(16) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

החל מיום 1 בינואר 2014, הבנק יישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית (ASC 310-20), אשר, בין היתר, קובע כללים לטיפול בעמלות יצירת אשראי, התחייבויות למתן אשראי, שינוי בתנאי חוב ועמלות פירעון מוקדם.

עמלות ליצירת אשראי

עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, לא מוכרות באופן מיידי כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא נדחות ומוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה. הכנסות מעמלות כאמור נזקפות לפי שיטת הריבית האפקטיבית ומדווחות כחלק מהכנסות ריבית.

עמלות הקצאת אשראי

עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל.

באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות.

שינוי בתנאי חוב

במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך, בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנותרו בהתאם לתנאים הנוכחיים, או האם מדובר בשינוי מטבע של ההלוואה. במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.

עמלות פירעון מוקדם

עמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, מוכרות על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנוותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

(17) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון כלכלי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

בהתאם להוראות המעבר לשנת 2015, נדרש הבנק ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון כלכלי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018.

לאור המיזוג עם ולתוך הבנק הבינלאומי, הבנק לא בחן את השפעת יישום החוזר.

(18) חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 28 באפריל 2015 פורסם חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים; וכן גיבוש מתכונת דוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארה"ב ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר לשינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו כן, החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי הדוח הדירקטוריון וסקירת ההנהלה וכן קובע דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים. נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015.

לאור המיזוג עם ולתוך הבנק הבינלאומי, החוזר לא יושם בבנק באישור בנק ישראל.

(19) מיסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי בהתאם לפרק 740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מיסים על הכנסה".

בהתאם לחוזר נדרש ליישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2017. בעת היישום לראשונה יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. אין חובה לתת בדוחות בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו.

לאור המיזוג עם ולתוך הבנק הבינלאומי, הבנק לא בחן את השפעת יישום החוזר.

באור 2 - מזומנים ופקדונות בבנקים

31 בדצמבר	
2014	2015
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
765.2	68.5
519.8	1,228.2
1,285.0	1,296.7
1,121.3	1,038.8

מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
פקדונות בבנקים מסחריים
סך הכל

מזה - מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

באור 3 - ניירות ערך (1)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (2)
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח				
216.1	216.4	-	(0.3)	216.1
52.7	54.1	-	(1.4)	52.7
268.8	270.5	-	(1.7) ⁽⁴⁾	268.8
-	-	-	-	-
268.8	270.5	-	(1.7)	268.8
139.0	139.7	0.2	(0.9)	139.0
42.9	42.9	0.1	(0.1)	42.9
181.9	182.6	0.3 ⁽⁴⁾	(1.0) ⁽⁴⁾	181.9
24.7	24.8	-	-	24.7
206.6	207.4	0.3	(1.0)	206.6

31 בדצמבר 2015

א. אגרות חוב זמינות למכירה

ממשלתיות (3)

מוסדות פיננסיים

סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה

ב. אגרות חוב למסחר

סך הכל

31 בדצמבר 2014

א. אגרות חוב זמינות למכירה

ממשלתיות (3)

מוסדות פיננסיים

סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה

ב. אגרות חוב למסחר

סך הכל

(1) פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה באורים 18 ו-19.

(2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(3) ראה גם באור 16.

(4) כלולים בהון.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2015		
אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
58.4	17.7	40.7
0.7	3.2	(2.5)
(34.5)	(11.9)	(22.6)
15.9	8.9	7.0
(18.6)	(3.0)	(15.6)
40.5	17.9	22.6
4.1	1.0	3.1

1,295.8	14.1	1,281.7
1,217.7	851.6	366.1
2,513.5	865.7	1,647.8

16.2	1.8	14.4
20.2	15.1	5.1
36.4	16.9	19.5

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

בגין חובות, ועל החובות בגינם היא חושבה:

יתרת חוב רשומה של חובות

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל חובות

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

2013			2014		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
61.9	16.3	45.6	50.9	15.6	35.3
4.0	1.4	2.6	6.5	5.4	1.1
(24.6)	(6.0)	(18.6)	(17.9)	(7.6)	(10.3)
9.6	3.9	5.7	18.9	4.3	14.6
(15.0)	(2.1)	(12.9)	1.0	(3.3)	4.3
50.9	15.6	35.3	58.4	17.7	40.7
7.8	1.8	6.0	8.0	1.4	6.6
1,291.4	51.2	1,240.2	1,271.4	13.8	1,257.6
955.0	606.2	348.8	1,092.0	728.7	363.3
2,246.4	657.4	1,589.0	2,363.4	742.5	1,620.9
24.7	2.6	22.1	29.2	3.3	25.9
18.4	11.2	7.2	21.2	13.0	8.2
43.1	13.8	29.3	50.4	16.3	34.1

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות

1. איכות אשראי ופיגורים

חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים פגומים ⁽²⁾	בעייתיים לא פגומים ⁽¹⁾	לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾				
במיליוני ש"ח					
0.2	0.3	213.3	8.1	2.5	202.7
-	-	172.9	1.5	0.2	171.2
1.0	-	61.1	2.4	2.2	56.5
0.7	2.3	1,200.5	17.3	16.2	1,167.0
1.9	2.6	1,647.8	29.3	21.1	1,597.4
5.2	1.9	865.7	8.8	26.8	830.1
7.1	4.5	2,513.5	38.1	47.9	2,427.5
-	-	1,228.3	-	-	1,228.3
-	-	-	-	-	-
7.1	4.5	3,741.8	38.1	47.9	3,655.8
0.1	0.2	297.0	10.4	7.1	279.5
-	-	99.7	2.9	0.1	96.7
-	-	54.7	2.6	1.8	50.3
2.8	0.5	1,169.5	31.0	18.8	1,119.7
2.9	0.7	1,620.9	46.9	27.8	1,546.2
3.5	2.1	742.5	10.2	20.5	711.8
6.4	2.8	2,363.4	57.1	48.3	2,258.0
-	-	519.9	-	-	519.9
-	-	-	-	-	-
6.4	2.8	2,883.3	57.1	48.3	2,777.9

31 בדצמבר 2015

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור
בנקים בישראל
ממשלת ישראל
סך הכל

31 בדצמבר 2014

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור
בנקים בישראל
ממשלת ישראל
סך הכל

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.ב.4. ג. להלן.
(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
(4) צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 7.1 מיליון ש"ח (2014 - 6.4 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק ביצע מחיקה חשבונאית של חוב למעט במקרים בהם הועבר לטיפול באמצעים משפטיים, נבחן באופן פרטני ונמצא כי לא צפויים ממנו הפסדי אשראי מעבר לסכום שנמחק או הופרש. הבנק השתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הבטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾
במיליוני ש"ח				

10.0	8.1	3.8	0.4	4.3
3.0	1.5	1.5	-	-
3.1	2.4	2.4	-	-
46.2	17.3	14.6	1.8	2.7
62.3	29.3	22.3	2.2	7.0
12.3	8.8	7.4	1.4	1.4
74.6	38.1	29.7	3.6	8.4

31 בדצמבר 2015

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים

חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾
במיליוני ש"ח				

16.0	10.4	4.8	0.9	5.6
3.5	2.9	1.9	0.3	1.0
3.3	2.6	2.6	-	-
81.7	31.0	15.6	13.5	15.4
104.5	46.9	24.9	14.7	22.0
35.1	10.2	7.1	3.1	3.1
139.6	57.1	32.0	17.8	25.1

31 בדצמבר 2014

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים

חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

[1] יתרת חוב רשומה.

[2] הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה ממוצעת על חובות פיננסיים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה ממוצעת על חובות פיננסיים
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
0.1	0.1	21.2	-	-	9.9
0.3	0.3	3.3	-	-	2.6
-	-	1.5	-	-	3.1
1.5	1.5	29.7	0.2	0.2	23.0
1.9	1.9	55.7	0.2	0.2	38.6
1.4	1.4	11.5	0.1	0.1	10.2
3.3	3.3	67.2	0.3	0.3	48.8

(1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 3.0 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (4.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014).

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך) ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2015				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (2)	צובר לא בפיגור (1)	צובר	צובר	שאינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים (1)	בפיגור של 90 ימים או יותר (1)	
במיליוני ש"ח				
1.2	0.2	-	-	1.0
1.5	0.3	-	-	1.2
2.3	0.7	-	-	1.6
8.3	2.8	-	-	5.5
13.3	4.0	-	-	9.3
8.1	1.7	-	-	6.4
21.4	5.7	-	-	15.7

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור

31 בדצמבר 2014				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (2)	צובר לא בפיגור (1)	צובר	צובר	שאינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים (1)	בפיגור של 90 ימים או יותר (1)	
במיליוני ש"ח				
1.6	1.0	-	-	0.6
2.2	1.9	-	-	0.3
1.0	0.9	-	-	0.1
9.7	2.7	-	-	7.0
14.5	6.5	-	-	8.0
8.0	1.9	-	-	6.1
22.5	8.4	-	-	14.1

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
שרותים פיננסיים
מסחרי - אחר
סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים
סך הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו			ארגונים מחדש שבוצעו		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
יטרת חוב	יטרת חוב	מס' חוזים	יטרת חוב	יטרת חוב	מס' חוזים
רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש		רשומה לאחר ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
1.6	1.7	6	1.3	1.3	9
0.4	0.4	1	0.3	0.3	2
-	-	-	0.7	0.7	1
4.8	6.3	32	4.1	4.4	45
6.8	8.4	39	6.4	6.7	57
6.8	7.6	187	5.8	6.6	190
13.6	16.0	226	12.2	13.3	247

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו		ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 ⁽¹⁾	
יטרת חוב	מס' חוזים	יטרת חוב	מס' חוזים
רשומה		רשומה	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
0.1	2	0.2	2
-	-	0.1	1
-	-	-	-
1.0	5	1.3	17
1.1	7	1.6	20
0.6	28	1.8	52
1.7	35	3.4	72

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור

⁽¹⁾ חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני, לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2015				
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾ ⁽³⁾	אשראי ⁽¹⁾	מספר לווים ⁽²⁾	תחום אשראי ללווה	
סכומים מדווחים			אלפי ש"ח	
מיליוני ש"ח				
49.3	31.7	18,865	עד 10	
53.9	49.7	6,896	מ- 10 עד 20	
82.0	110.6	6,627	מ- 20 עד 40	
99.8	227.0	5,744	מ- 40 עד 80	
100.3	295.8	3,662	מ- 80 עד 150	
97.4	249.4	1,707	מ- 150 עד 300	
80.5	155.3	580	מ- 300 עד 600	
65.0	155.6	263	מ- 600 עד 1,200	
40.4	113.7	102	מ- 1,200 עד 2,000	
78.8	245.0	115	מ- 2,000 עד 4,000	
63.4	306.6	66	מ- 4,000 עד 8,000	
73.9	307.4	33	מ- 8,000 עד 20,000	
17.8	168.6	7	מ- 20,000 עד 40,000	
68.3	97.1	2	מ- 40,000 עד 112,627 ^(*)	
970.8	2,513.5	44,669	סך הכל אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני	

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.

(2) מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(*) תקרת האשראי במדרגה העליונה בניכוי קיזוזים מותרים הינה 52.0 מיליון ש"ח.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני, לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2014			תחום אשראי ללווה אלפי ש"ח
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾ ⁽³⁾	אשראי ⁽¹⁾	מספר לווים ⁽²⁾	
סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח			
47.8	33.5	18,952	עד 10
49.1	49.7	6,620	מ- 10 עד 20
77.2	114.1	6,580	מ- 20 עד 40
96.1	217.1	5,524	מ- 40 עד 80
92.6	244.3	3,120	מ- 80 עד 150
83.6	187.2	1,327	מ- 150 עד 300
70.7	143.4	521	מ- 300 עד 600
67.9	155.4	268	מ- 600 עד 1,200
42.7	140.8	122	מ- 1,200 עד 2,000
73.6	218.0	104	מ- 2,000 עד 4,000
37.1	305.5	62	מ- 4,000 עד 8,000
106.8	310.5	34	מ- 8,000 עד 20,000
55.6	51.3	4	מ- 20,000 עד 40,000
157.7	192.6	6	מ- 40,000 עד 106,566 ^(*)
1,058.5	2,363.4	43,244	סך הכל אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.

(2) מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(*) תקרת האשראי במדרגה העליונה בניכוי קיזוזים מותרים הינה 53.2 מיליון ש"ח.

באור 5 - בניינים וציוד

סך הכל	בניינים ומקרקעין לרבות שיפורים במושכר	
	ציוד וריהוט	סכומים מדווחים
	מיליוני ש"ח	
44.3	9.3	35.0
1.2	0.4	0.8
(2.5)	(0.5)	(2.0)
43.0	9.2	33.8
4.2	0.8	3.4
(1.6)	(0.5)	(1.1)
45.6	9.5	36.1
23.3	4.6	18.7
2.5	0.6	1.9
(2.4)	(0.4)	(2.0)
23.4	4.8	18.6
2.5	0.6	1.9
(1.5)	(0.4)	(1.1)
24.4	5.0	19.4
21.0	4.7	16.3
19.6	4.4	15.2
21.2	4.5	16.7
	8.4%	7.6%
	8.7%	7.8%

עלות נכסים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
תוספות
גריעות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
תוספות
גריעות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

פחת

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
פחת לשנה
גריעות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
פחת לשנה
גריעות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

הערך בספרים

ליום 31 בדצמבר 2013
ליום 31 בדצמבר 2014
ליום 31 בדצמבר 2015

שיעור הפחת הממוצע

ליום 31 בדצמבר 2014
ליום 31 בדצמבר 2015

התקשרויות לשכירת בניינים - ראה באור 16.

באור 6 - נכסים אחרים

31 בדצמבר	
2014	2015
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
34.4 (2)	31.7
10.3	2.8
1.8	1.1
0.4	0.5
4.8	5.6
51.7 (2)	41.7

מסים נדחים לקבל, נטו (1)
 עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על ההפרשות השוטפות
 הוצאות מראש
 יתרת חובה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
 חייבים אחרים ויתרות חובה
 סך כל הנכסים האחרים

(1) ראה גם באור 24.

(2) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

באור 7 - פקדונות הציבור

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	
2014	2015
מיליוני ש"ח	
1,190.0	1,639.6
100.3	95.5
1,290.3	1,735.1
1,759.7	1,614.9
3,050.0	3,350.0
-	3.2
1,661.3	1,854.7
179.5	162.1
1,209.2	1,333.2

בישראל

לפי דרישה

- אינם נושאים ריבית

- נושאים ריבית

סך הכל לפי דרישה

לזמן קצוב(ני)

סך הכל פקדונות בישראל(ני)

(1) מזה: פקדונות שאינם נושאים ריבית

(2) מזה:

פקדונות של אנשים פרטיים

פקדונות של גופים מוסדיים

פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	
2014	2015
מיליוני ש"ח	
1,679.4	1,885.7
798.1	901.8
393.0	562.5
179.5	-
3,050.0	3,350.0

תקרת הפקדון

במיליוני ש"ח

עד 1

מעל 1 עד 10

מעל 10 עד 100

מעל 100 עד 500

סה"כ

באור 8 - פקדונות מבנקים

31 בדצמבר	
2014	2015
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
97.9	-
0.4	-
98.3	-

בנקים מסחריים

פקדונות לפי דרישה

פיקדונות לזמן קצוב

סך כל הפקדונות מבנקים

באור 9 - כתבי התחייבות נדחים

31 בדצמבר		שיעור תשואה פנימי(2)	משך חיים ממוצע(1)
2014	2015		
סכומים מדווחים			
במיליוני ש"ח			
137.7	136.5	3.67	5.49
137.7	136.5		

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
שאינם ניתנים להמרה במניות:

במטבע ישראלי צמוד למדד

סך כל אגרות החוב וכתבי התחייבויות

(1) משך חיים ממוצע הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

(2) שיעור תשואה פנימי, הינו, שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

באור 10 - התחייבויות אחרות

31 בדצמבר	
2014	2015
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
18.2 ⁽²⁾	16.6
44.0 ⁽²⁾	30.7
9.3	2.9
144.0	162.0
18.0	11.7
233.5 ⁽²⁾	223.9

עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי התוכנית (1)

עובדים ומוסדות בגין משכורות ונלוות

הכנסות מראש

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

זכאים אחרים

סך כל ההתחייבויות האחרות

(1) ראה גם באור 13.

(2) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

באור 11 - הון

א - הון המניות

אלפי ש"ח נומינלי		מספר המניות	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
51	162	50,720	162,000

ליום 31 בדצמבר 2015 - 2012 :
מניות רגילות בנות 1 ש"ח

ב - מבנה ההון של הבנק

ביום 1 ביוני 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק לשנות את מבנה ההון של הבנק, להחליף את תקנון ההתאגדות ולתקן את תזכיר ההתאגדות, וזאת, בעיקר על רקע רכישת כל מניות הבנק על ידי בעל מניות אחד. בכל הקשור לסעיפים הנוגעים לפטור, שיפוי וביטוח נושאי משרה, ששוננו לאחרונה, לא חל שינוי נוסף בתקנון החדש. בהתאם להחלטת שינוי מבנה ההון, כל המניות שהיו קרויות "מניית מייסד" "מניות רגילות א'" ו- "מניות רגילות ב'" בהון הרשום והמונפק של הבנק ייקראו לאחר ההחלטה "מניות רגילות" ויקנו את הזכויות הנתונות למניות הרגילות על פי התקנון, כמו כן נקבע כי כל 10,000 מניות, מכל סוג שהוא של הבנק (ושהיו בעלות 0.0001 ש"ח ע.ג. כ"א) אוחדו ל- 1 מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.ג., כך שלאחר איחוד ההון, הון המניות של הבנק שהיה מורכב מ- 1,620,000,000 מניות (מסוגים שונים) בנות 0.0001 ש"ח ע.ג. כ"א, הינו כעת הון מניות המורכב מ- 162,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת.

ג - דיבידנד

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות כל דין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 ביחס לחלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. דירקטוריון הבנק לא קבע מדיניות לחלוקת דיבידנדים.

ביום 25 בדצמבר 2014 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 20.0 מיליון ש"ח ששולם באותו מועד.

באור 12 - הלימות ההון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל.

יודגש, כי הוראות באזל קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון ליום 1 בינואר 2015 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

באור 12 - הלימות ההון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, 299 בדבר "מדידה והלימות הון".

31 בדצמבר		א. בנתוני הבנק
2015	2014 ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח		
362.0	395.8	1. הון לצורך חישוב יחס ההון
142.5	131.3	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
504.5	527.1	הון רובד 2, לאחר ניכויים
		סך הכל הון כולל
2,578.2	2,786.4	2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
-	0.1	סיכון אשראי
446.3	427.8	סיכון שוק
3,024.5	3,214.3	סיכון תפעולי
		סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
אחוזים		3. יחס ההון לרכיבי סיכון
12.0	12.3	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
16.7	16.4	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0 ⁽²⁾	9.0	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.5 ⁽²⁾	12.5	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

[1] ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאים המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

[2] דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס כולל בשיעור 12.5% חלות מיום 1 בינואר 2015.

באור 12 - הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

31 בדצמבר	
2014	2015
מיליוני ש"ח	
362.0	395.8
-	-
362.0	395.8
-	-
-	-
362.0	395.8
-	-
-	-
-	-
110.3	96.5
32.2	34.8
142.5	131.3
-	-
142.5	131.3

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

1. הון עצמי רובד 1

הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:

התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

2. הון רובד 1 נוסף

הון רובד 1 נוסף: מכשירים ועודפים לפני ניכויים
סך הכל ניכויים הון רובד 1 נוסף
סך הכל הון רובד 1 נוסף לאחר ניכויים

3. הון רובד 2

הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
סך הון רובד 2, לפני ניכויים
ניכויים:

סך הכל ניכויים - הון רובד 2
סך הכל הון רובד 2

(1) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאים המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

באור 12 - הלימות ההון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר	
2014	2015
באחוזים	

יחס ההון לרכיבי סיכון
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות
המעבר בהוראה 299
השפעת הוראות המעבר
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות
המעבר בהוראה 299

11.6 ⁽¹⁾	12.2
0.4	0.1
12.0	12.3

(1) לרבות השפעה צפויה של אימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, לפי נתונים צפויים ליום 1 בינואר 2015.

ד. יעד הלימות ההון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון וההנהלה להחזיק רמת הלימות הון, בהתאם ליעד הון הנקבע בתהליך פנימי, אשר לא יפחת מיעדי ההון המינימלי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון וההנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל בישראל, ביום 28 במרס 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל - יחסי הון מינימליים, הדורש מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את היחסים הנ"ל בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי של 10% ויחס הון כולל מזערי של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שיידרש מהבנק הוא 9% ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.5%.

בהמשך למכתב בנק ישראל מיום 10 בדצמבר 2013 בנושא ה-SREP ובהתאם לממצאי תהליך ה-ICAAP מיום 25 בדצמבר 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ את יחסי ההון כדלקמן: במצב עסקים רגיל - יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-15% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10%. תחת תרחישי קיצון - יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-10% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.5%. חלוקת דיבידנד תתאפשר במידה שלא תפגע ביכולתו של הבנק לעמוד בדרישות ההון.

באור 12 - הלימות ההון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ה. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזוניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שידרש מהבנק הוא 5%.

31 בדצמבר 2015

במיליוני ש"ח	הון רובד 1
395.8	סך החשיפות
4,486.0	
באחוזים	יחס המינוף
8.82%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
5.00%	

(1) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2016.

באור 12 - הלימות ההון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ו. דיווח על יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות מונהג על ידי הבנק החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

לתקופה של שלושה חודשים
שנסתיימה ביום 31 בדצמבר
2015
באחוזים

208

60

יחס כיסוי הנזילות⁽¹⁾

יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים⁽²⁾

[1] במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

[2] יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי מ-60% ליום 1 באפריל 2015, 80% ליום 1 בינואר 2016 ועד לשיעור 100% ביום 1 בינואר 2017.

באור 13 - זכויות עובדים

א. פנסיה ופיצויי פרישה

חלק מהתחייבויות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה או על ידי רכישת פוליסות ביטוח. ההתחייבות לפיצויי פרישה ופנסיה הכלולה במאזן מייצגת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות. לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול, פיצויים מוגדלים, תמותה ופרישה.

ב. מענקים בגין ותק

מרבית עובדי הבנק זכאים למענק ותק מיוחד ("מענק יובל") ולתקופת חופשה מיוחדת, עם השלימם תקופות עבודה מוגדרות. סכום המענק שווה למספר משכורות חודשיות וימי חופשה כפי שנקבע לגבי כל תקופת ותק.

התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית שכר, תמותה ופרישה.

ג. הטבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו

עובדי הבנק זכאים להטבה בגין אי ניצול ימי מחלה שנצברו. הטבה זו תומר לימי חופשה לניצול בפועל, לקראת הפרישה לגמלאות, בהתאם לנוסחת המרה שנקבעה. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית שכר, תמותה ופרישה.

ד. הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, תמותה ופרישה.

ה. חופשה

עובדי הבנק זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות.

באור 13 - זכויות עובדים (המשך)

31 בדצמבר	
2014	2015
במיליוני ש"ח	
43.1	40.6
(24.9)	(24.0)
18.2	16.6
18.2	16.6
-	-
21.2	12.2
4.8	4.8
-	2.3
2.0	2.0
3.9	3.7
12.1	5.7
62.2	47.3
62.2	47.3
-	-

פיצויים

סכום ההתחייבות

השווי החוגן של נכסי התכנית

עודף ההתחייבות על נכסי התכנית

עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"

עודף נכסי התכנית שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"

מענק יובל

הטבות פרישה

מחלה

הטבות לאחר סיום העסקה

חופשה

אחר

סך הכל

עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף

"התחייבויות אחרות"

עודף נכסי התכנית מעל ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים שנכלל בסעיף

"נכסים אחרים"

באור 13 - זכויות עובדים (המשך)

ג. תכניות פנסיה להטבה מוגדרת

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה

31 בדצמבר	
2014	2015
במיליוני ש"ח	
37.4	43.1
0.6	0.9
3.1	2.3
2.5	(0.3)
(0.5)	(3.4)
-	(2.0)
43.1	40.6
34.9	33.9

מחויבויות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה

עלות שירות

עלות ריבית

הפסד אקטוארי (רווח)

הטבות ששולמו

אחר

מחויבויות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה

מחויבויות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

31 בדצמבר	
2014	2015
במיליוני ש"ח	
23.0	24.9
1.0	0.2
1.4	0.4
(0.5)	(1.5)
24.9	24.0
(18.2)	(16.6)

שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה

תשואה בפועל על נכסי התכנית

הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי

הטבות ששולמו

שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה

מצב המימון - נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף תקופה⁽¹⁾

(1) נכלל בסעיף "נכסים אחרים/התחייבויות אחרות".

באור 13 - זכויות עובדים (המשך)

31 בדצמבר	
2014	2015
במיליוני ש"ח	
-	-
18.2	16.6
18.2	16.6

ג. סכומים שהוכרו במאזן

סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
התחייבות נטו שהוכר בסוף תקופה

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

3.4	5.3
1.9	-
5.3	5.3

הפסד (רווח) אקטוארי נטו
נכס (התחייבות) נטו בגין המעבר
יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית

43.1	40.6
34.9	33.9
24.9	24.0

מחויבות בגין הטבה חזויה
מחויבות בגין הטבה מצטברת
שווי הוגן של נכסי התכנית

ו. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית

43.1	40.6
24.9	24.0

מחויבות בגין הטבה חזויה
שווי הוגן של נכסי התכנית

באור 13 - זכויות עובדים (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

31 בדצמבר		
2013	2014	2015
במיליוני ש"ח		
0.6	0.6	0.9
4.6	3.1	2.3
(1.6)	(1.0)	(0.8)
-	-	0.2
3.6	2.7	2.6

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

עלות שירות
עלות ריבית
תשואה חזויה על נכסי תכנית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו :
הפסד (רווח) אקטוארי נטו
סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

0.9	2.5	0.2
-	-	(0.2)
0.9	2.5	-
3.6	2.7	2.6
4.5	5.2	2.6

הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
סך עלות ההטבה נטו
סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2016 לפני השפעת המס

במיליוני ש"ח
(0.2)
(0.2)

הפסד (רווח) אקטוארי נטו
סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

באור 13 - זכויות עובדים (המשך)

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

31 בדצמבר		
2013	2014	2015
במיליוני ש"ח		

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

שיעור היוון	2.1%	2.1%	2.8%
שיעור היוון המדד	2.0%	2.0%	2.0%
שיעור עזיבה	2.0%	2.0%	2.0%
שיעור גידול בתגמול	1.8%	1.8%	2.2%

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

שיעור היוון	1.1%-2.3%	2.1%	2.8%
תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התכנית ^[1]	3.8%-4.0%	4.3%	7.2%
שיעור גידול בתגמול	1.8%	1.8%-2.2%	2.2%

[1] משיקולים פרקטיים הבנק בחר להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים בתקופות אלו. ראה גם ביאור 1.ה.

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
5.9	4.9	(4.8)	(4.0)	שיעור היוון
(7.0)	(6.9)	6.0	5.9	שיעור עזיבה
(5.1)	(4.2)	6.1	5.0	שיעור גידול בתגמול

באור 13 - זכויות עובדים (המשך)

(4) נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תוכנית

31 בדצמבר 2015				סוג נכס
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני ש"ח				
1.3	-	0.4	0.9	מזומנים ופקדונות בבנקים
7.5	-	-	7.5	מניות
9.2	-	-	9.2	אגרות חוב:
6.0	-	0.9	5.1	ממשלתיות
24.0	-	1.3	22.7	קונצרניות
				סך הכל
31 בדצמבר 2014				סוג נכס
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני ש"ח				
2.4	-	0.4	2.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
7.6	-	-	7.6	מניות
9.0	-	-	9.0	אגרות חוב:
5.9	-	1.8	4.1	ממשלתיות
24.9	-	2.2	22.7	קונצרניות
				סך הכל

% מנכסי התכנית		יעד הקצאה
31 בדצמבר		
2014	2015	2016
באחוזים		באחוזים
9.6%	5.4%	5.4%
30.4%	31.4%	31.4%
36.4%	38.1%	38.1%
23.6%	25.1%	25.1%
100.0%	100.0%	100.0%

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2016

9.6%	5.4%	5.4%	מזומנים ופקדונות בבנקים
30.4%	31.4%	31.4%	מניות
36.4%	38.1%	38.1%	אגרות חוב:
23.6%	25.1%	25.1%	ממשלתיות
100.0%	100.0%	100.0%	קונצרניות
			סך הכל

באור 13 - זכויות עובדים (המשך)

ד. תזרימי מזומנים

1. הפקדות

31 בדצמבר		תחזית
2014	2015	2016 (נ)
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
1.4	0.4	0.4

הפקדות

(1) אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2016.

2. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	במיליוני ש"ח
2016	3.6
2017	2.1
2018	2.4
2019	1.2
2020	1.3
2021-2025	9.7
2026 ואילך	28.5
סך הכל	48.8

(5) הסכם קיבוצי מיוחד

בנק לאומי וארגון עובדי בנק לאומי חתמו בחודש ינואר 2015 על הסכם קיבוצי מיוחד (להלן - "ההסכם הקיבוצי") לתקופה של ארבע שנים עד ליום 31 בדצמבר 2018.

בבנק הבינלאומי ובבנק קיימים הסכמים קיבוציים הקובעים הצמדה של תנאי ההעסקה של פקידים ומנהלים להסכמים שנחתמים בין הנהלת בנק לאומי לבין ארגון עובדי בנק לאומי.

להלן עיקרי השינויים שנקבעו בהסכם הקיבוצי ביחס להסכם הקיבוצי הקודם:

- מנגנון עדכון השכר השנתי, בשיעור ממוצע לכלל העובדים של 5%, שונה והוא יהיה כדלקמן:
 - בשנת 2015 - 4%
 - בשנת 2016 - 4%
 - בשנת 2017 - 3.5%
 - בשנת 2018 - 3.5%
- תשלום מענק חד פעמי לעובדים בגובה משכורת אחת.
- יישום מוקדם של עדכון סכום שכר המינימום שנקבע בהחלטת הממשלה, באופן שעדכון שכר המינימום ל-5,000 ש"ח יבוצע בפעימה אחת ובאופן מיידי (ולא באופן מדורג כפי שנקבע בהחלטת הממשלה), לכלל העובדים שמשתכרים שכר מינימום.
- נקבעו הוראות נוספות להפחתת סכומי היובלות (מענקים וחופשות), עדכון שיעור הפרשות המעסיק לתגמולים עבור עובדים הזכאים ל"פנסיה צוברת", עידוד עובדים שאינם מנצלים ימי מחלה ועדכון התקופה המקסימלית לקבלת תוספות ותק.
- יישום ההסכם הקיבוצי בשנת 2015 הביא לקיטון חד פעמי בהוצאות משכורות ונלוות בסך כ-6 מיליון ש"ח לפני השפעת המס.

באור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2015					
מטבע ישראלי					
לא צמוד	צמוד למדד המחירים לצרכן	צמוד לדולר של ארה"ב	צמוד למטבע חוץ אחר	פריטים שאינם כספיים	סך הכל
סכומים מדווחים					
מיליוני ש"ח					
נכסים -					
998.9	256.8	41.0	-	-	1,296.7
207.0	61.8	-	-	-	268.8
2,432.5	44.6	-	-	-	2,477.1
-	-	-	-	21.2	21.2
41.7	-	-	-	-	41.7
3,680.1	363.2	41.0	-	21.2	4,105.5
התחייבויות -					
3,103.8	205.2	41.0	-	-	3,350.0
-	-	-	-	-	-
2.7	-	-	-	-	2.7
-	136.5	-	-	-	136.5
218.1	5.7	0.1	-	-	223.9
3,324.6	347.4	41.1	-	-	3,713.1
355.5	15.8	(0.1)	-	21.2	392.4

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

31 בדצמבר 2014					
מטבע ישראלי					
סך הכל4	פריטים שאינם כספיים	צמוד	צמוד	צמוד	לא צמוד
		למטבע חוץ אחר	לדולר של ארה"ב	המחירים לצרכן	
סכומים מדווחים					
מיליוני ש"ח					
1,285.0	-	3.4	46.0	163.7	1,071.9
206.6	-	-	-	122.4	84.2
2,313.0	-	-	2.6	50.1	2,260.3
19.6	19.6	-	-	-	-
(1)51.7	-	-	-	-	(1)51.7
(1)3,875.9	19.6	3.4	48.6	336.2	(1)3,468.1
3,050.0	-	3.4	48.1	223.0	2,775.5
98.3	-	-	0.5	-	97.8
2.7	-	-	-	-	2.7
137.7	-	-	-	137.7	-
(1)233.5	-	-	-	6.1	(1)227.4
(1)3,522.2	-	3.4	48.6	366.8	(1)3,103.4
(1)353.7	19.6	-	-	(30.6)	(1)364.7

באור 15 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון (1)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2015				
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה מיליוני ש"ח	מעל שנה עד שנתיים	מעל שנתיים עד שלוש שנים
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)				
1,601.8	510.0	677.0	438.6	247.7
נכסים ⁽⁶⁾				
3,104.6	105.5	193.1	81.6	41.6
התחייבויות ⁽⁷⁾				
(1,502.8)	404.5	483.9	357.0	206.1
הפרש				
557.2	506.9	444.7	329.4	238.1
(6) מזה : אשראי לציבור				
2,978.0	74.4	156.8	70.0	35.0
(7) מזה : פיקדונות הציבור				
31 בדצמבר 2014 ⁽⁸⁾				
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה מיליוני ש"ח	מעל שנה עד שנתיים	מעל שנתיים עד שלוש שנים
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)				
1,606.6	588.4	538.5	305.0	207.7
נכסים ⁽⁶⁾				
2,846.4	149.6	205.0	76.6	41.7
התחייבויות ⁽⁷⁾				
(1,239.8)	438.8	333.5	228.4	166.0
הפרש				
503.4	553.0	442.8	284.6	192.9
(6) מזה : אשראי לציבור				
2,626.8	117.8	171.6	66.0	34.4
(7) מזה : פיקדונות הציבור				

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- (2) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 22.1 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (2014 - 20.9).
- (3) כפי שנכללה בביאור 14, "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (5) אשראי בתנאי חח"ד סווג בהתאם לתקופת מסגרת האשראי במסגרת בסך של 343.6 מיליון ש"ח (31.12.14 - 379.4 מיליון ש"ח). אשראי בחריגה מהמסגרת בסך של 73.6 מיליון ש"ח סווג ללא מועד פרעון (31.12.14 - 80.7 מיליון ש"ח).
- (8) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾ באחוזים	יתרה מאזנית ⁽³⁾		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר עד עשרים שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾						
מיליוני ש"ח								
3.44	4,084.3	118.9	4,136.6	0.6	14.8	331.2	133.1	181.8
2.53	3,713.1	19.4	3,727.4	1.7	4.0	146.4	15.4	33.5
	371.2	99.5	409.2	(1.1)	10.8	184.8	117.7	148.3
4.43	2,477.1	94.8	2,532.1	-	4.1	164.0	115.5	172.2
0.67	3,350.0	-	3,353.8	-	-	1.6	9.9	28.1

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾ באחוזים	יתרה מאזנית ⁽³⁾		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר עד עשרים שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾						
מיליוני ש"ח								
3.41	3,856.3	124.7	3,887.2	7.7	8.9	361.4	115.1	147.9
2.60	3,522.2	28.0	3,532.6	2.9	7.2	156.0	24.5	22.7
	334.1	96.7	354.6	4.8	1.7	205.4	90.6	125.2
4.53	2,313.0	100.0	2,337.0	-	3.7	130.2	93.8	132.6
0.69	3,050.0	-	3,053.3	-	0.2	2.5	18.8	15.2

באור 16 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים

קיימות התחייבויות תלויות והתקשרויות בקשר עם :

א - מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרות החוזים ⁽²⁾		
מיליוני ש"ח				
0.4	0.3	37.9	31.3	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי -
2.1	1.0	235.0	292.3	ערבויות להבטחת אשראי
1.8	0.4	89.4	94.8	ערבויות לרוכשי דירות
				ערבויות והתחייבויות אחרות
0.2	0.4	192.2	212.3	מסגרות אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי
0.9	0.2	100.8	31.1	שלא נוצלו ⁽³⁾
				התחייבויות להוצאת ערבות
1.0	1.1	436.9	487.3	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות
				בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
-	-	0.1	6.5	התחייבות בלתי חוזרת לתת אשראי שאושר
				ועדיין לא ניתן
1.6	0.7	133.3	57.2	ערבות לחברה האם להבטחת אשראי וערבויות
				שהעניקה ⁽¹⁾
8.0	4.1	1,225.6	1,212.8	סך הכל

(1) בגין סיכון האשראי הגלום בפעילות המט"ח שניתן ללקוחות הבנק הנרשמת בספרי חברת האם.

(2) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(3) סווג מחדש.

באור 16 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים (המשך)

ב - התקשרויות אחרות

1) חלק ממשרדי וסניפי הבנק ממוקמים בשטחים שכורים. דמי השכירות צמודים בעיקר למדד המחירים לצרכן. דמי השכירות השנתיים בגין התקשרויות אלו הינם כדלקמן:

31 בדצמבר		
2014	2015	
מיליוני ש"ח		
10.3	11.4	שנה ראשונה
9.6	11.3	שנה שנייה
9.5	10.4	שנה שלישית
9.4	9.0	שנה רביעית
6.8	8.7	שנה חמישית
33.8	62.2	שנה שישית ואילך
79.4	113.0	סה"כ

באור 16 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים (המשך)

(2) הסכם שירותים עם הבינלאומי (חברת האם) - לבנק היה הסכם מסגרת לקבלת שירותים מהבינלאומי. במסגרת ההסכם נשען הבנק, בין היתר, על מערכות המידע, המחשוב, התפעול, הבקרה, חדר עסקאות במט"ח, משאבי אנוש, בקורת פנימית, דלפקי משכנתאות וכיו"ב. בסיס החישוב נעשה על פי פרמטרים שונים, לרבות חלקו היחסי של הבנק בהיקפי הפעילות, מספר העובדים והסניפים, וכמות הפעולות המבוצעות ע"י לקוחותיו.

(3) ביום י' באדר התש"ע, 24 בפברואר 2010, אישר דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת) מתן פטור לדירקטורים ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק וויתור על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, אושר לתת לנושאי המשרה האמורים התחייבות שיפוי בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה. סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי החלטה זו, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון של הבנק לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי. הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק ביום 7 באפריל 2010.

(4) ביום 1 בנובמבר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת והדירקטוריון לכך, את ההחלטות הבאות:

- לתקן את תקנון ההתאגדות של הבנק בנושאים הבאים:

1. הרחבת החבויות ו/או ההוצאות אשר בגינן רשאי הבנק להעניק שיפוי ו/או ביטוח לדירקטורים ולנושאי משרה וזאת בהתאם לחוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 וחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן: "תיקוני החקיקה").

2. נקבע כי כל עוד לבנק בעל מניות יחיד, מינוי יו"ר דירקטוריון והעברתו מתפקידו ייעשו בהודעה בכתב של בעל המניות.

3. מינוי מנכ"ל יהיה מותנה בקבלת המלצת בעל המניות למנותו, כל עוד לחברה בעל מניות יחיד שהינו תאגיד בנקאי.

- מתן התחייבויות שיפוי לדירקטורים בבנק בנוסח מתוקן המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבות השיפוי שנתן ו/או שייתן הבנק לדירקטורים בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 7 באפריל 2010, והכל בהתאם לתיקוני החקיקה ולחוק החברות (תיקון מס' 3), התשס"ה-2005 (להלן: "כתב שיפוי מתוקן").

יצוין כי בהתאם לאישור האמור מתקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן הבנק גם לנושאי משרה לשעבר.

בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

באור 16 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים (המשך)

ג - התחייבויות תלויות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, ובכלל זה בקשה לאישור תובענה ייצוגית. לדעת הנהלת הבנק, המתבססות על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשה לאישור התביעה הייצוגית, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

סכום החשיפה הנוספת של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן, כולן או חלקן, שאינה קלושה ואשר לא בוצעה בגינה הפרשה הסכמה ב-0.2 מיליון ש"ח.

ד - שעבודים

להבטחת אשראי שהבנק קיבל מבנק ישראל, יצר הבנק ביום 17 בנובמבר 2010 אגרת חוב לפיה שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקיד ו/או רשם לזכות ו/או יפקיד הבנק ו/או ירשום לזכות חשבונות הבטוחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל.

השעבוד הנ"ל בוטל ביום 31 בדצמבר 2015.

נכון ליום 31 בדצמבר 2015 אין לבנק ניירות ערך משועבדים ו/או שעבודים כלשהם.

באור 16א' - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 31 בדצמבר 2015			
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח			

-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	12.8	-	-
-	9.6	-	-
-	22.4	-	-

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (1) (2)

חוזי אופציה אחרים

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

סך הכל

ב. נגזרים אחרים

חוזי אופציה אחרים

- אופציות שנכתבו

- אופציות שנקנו

סך הכל

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (1) (2)

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים אחרים

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

סך הכל

שווי הוגן ברוטו חיובי

סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים

מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים

שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים

שווי הוגן ברוטו שלילי (3)

סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 0.5 מיליון ש"ח (31.12.2014 - 0.4).

ליום 31 בדצמבר 2014			
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח			
-	-	-	2.8
-	-	-	-
-	-	-	2.8
-	7.4	-	-
-	7.8	-	-
-	15.2	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	0.4	-	-
-	0.4	-	-
-	0.4	-	-
-	-	-	-
-	0.4	-	-
-	0.4	-	-
-	0.4	-	-
-	-	-	-
-	0.4	-	-
-	0.4	-	-
-	-	-	-
-	0.4	-	-
-	0.4	-	-

באור 16א' - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 בדצמבר 2015					
סך הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות
		ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים מיליוני ש"ח		
0.5	-	-	-	0.5	-
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן :					
-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
0.5	-	-	-	0.5	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
1.0	-	-	-	1.0	-
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
1.0	-	-	-	1.0	-
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
1.5	-	-	-	1.5	-
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
0.5	-	-	-	0.5	-
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן :					
-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים					
-	-	-	-	-	-
בטחון במזומן ששועבד					
0.5	-	-	-	0.5	-
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

⁽¹⁾ ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ליום 31 בדצמבר 2014					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים		בנקים	בורסות
		מיליוני ש"ח			
0.4	-	-	-	0.4	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
0.4	-	-	-	0.4	-
0.8	-	-	-	0.8	-
-	-	-	-	-	-
0.8	-	-	-	0.8	-
1.2	-	-	-	1.2	-
0.4	-	-	-	0.4	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
0.4	-	-	-	0.4	-

באור 16א' - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה

ליום 31 בדצמבר 2014				ליום 31 בדצמבר 2015				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים	סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים	
	סכומים מדווחים				סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח				
2.8	-	1.7	1.1	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	חוזי מטבע חוץ
15.2	13.8	1.4	-	22.4	11.9	8.0	2.5	חוזים בגין מניות
								חוזי סחורות
-	-	-	-	-	-	-	-	ואחרים
18.0	13.8	3.1	1.1	22.4	11.9	8.0	2.5	סך הכל

באור 16ב' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בבאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינם סובייקטיביים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן להלן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא הובאה בחשבון השפעת המס. יתר על כן, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה ושל האומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

באור 16ב' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים - תזרימי מזומנים עתידיים הוונו לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק.

נייר ערך לא סחיר - לפי ערך נוכחי של תזרים המזומנים העתידי מנוכה בשיעור ניכיון מתאים.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושבו תזרימי המזומנים העתידיים (קרן וריבית) והם הוונו בשיעורי ריבית המשקפים בין השאר את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית ממוצע לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים. ההפרשה הכללית והנוספת לא נוכו מיתרות האשראי לצורך חישוב התזרים בהערכת השווי ההוגן.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאכיות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

באור 16ב' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2015					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
במיליוני ש"ח					
1,304.6	265.8	970.3	68.5	1,296.7	נכסים פיננסיים
268.8	-	-	268.8	268.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,508.6	2,404.2	104.4	-	2,477.1	ניירות ערך ⁽²⁾
0.5	-	0.5	-	0.5	אשראי לציבור, נטו
5.7	5.7	-	-	5.7	נכסים בגין מכשירים נגזרים
4,088.2	2,675.7	1,075.2	337.3	4,048.8	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל נכסים פיננסיים
3,354.8	255.1	3,099.7	-	3,350.0	התחייבויות פיננסיות
-	-	-	-	-	פיקדונות הציבור
2.7	-	2.7	-	2.7	פיקדונות מבנקים
155.7	155.7	-	-	136.5	פיקדונות הממשלה
173.2	68.8	104.4	-	173.4	כתבי התחייבויות נדחים
3,686.4	479.6	3,206.8	-	3,662.6	התחייבויות פיננסיות אחרות
					סך הכל התחייבויות פיננסיות
2.0	2.0	-	-	2.0	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
					עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון
					אשראי

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.
- (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 1,273.3 מיליון ש"ח ובסך 394.2 מיליון ש"ח, אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באורים 16ג.

באור 16ב' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2014					
שווי הוגן				יתרה במאזן	
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
	במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים					
1,294.7	173.4	1,050.6	70.7	1,285.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
206.6	-	-	206.6	206.6	ניירות ערך ⁽²⁾
2,324.7	2,232.5	92.2	-	2,313.0	אשראי לציבור, נטו
0.4	-	0.4	-	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5.0	5.0	-	-	5.0	נכסים פיננסיים אחרים
<u>3,831.4</u>	<u>2,410.9</u>	<u>1,143.2</u>	<u>277.3</u>	<u>3,810.0⁽³⁾</u>	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
3,056.7	242.8	2,813.9	-	3,050.0	פיקדונות הציבור
98.3	-	98.3	-	98.3	פיקדונות מבנקים
2.7	-	2.7	-	2.7	פיקדונות הממשלה
159.2	159.2	-	-	137.7	כתבי התחייבויות נדחים
161.2	69.0	92.2	-	161.0	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>3,478.1</u>	<u>471.0</u>	<u>3,007.1</u>	<u>-</u>	<u>3,449.7⁽³⁾</u>	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
2.3	2.3	-	-	2.3	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 589.0 מיליון ש"ח ובסך 362.2 מיליון ש"ח, אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באורים 16ג.

באור 16ג' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

31 בדצמבר 2015				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיצוז	נתונים		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		מיליוני ש"ח		
216.1	-	-	-	216.1
52.7	-	-	-	52.7
268.8	-	-	-	268.8
-	-	-	-	-
0.5	-	-	0.5	-
269.3	-	-	0.5	268.8

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

נכסים

אגרות חוב זמינות למכירה :

ממשלתיות

מוסדות פיננסים

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך למסחר

נכסים בגין מכשירים נגזרים

סך כל הנכסים

31 בדצמבר 2015				
רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	שווי הוגן		
		רמה 3	רמה 2	רמה 1
במיליוני ש"ח				
-	4.4	4.4	-	-

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 16ג' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

31 בדצמבר 2014				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיצוז	נתונים		
		מחירים	נצפים	נתונים
		מצוטטים	משמעותיים	לא נצפים
		בשוק פעיל	אחרים	משמעותיים
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)		
מיליוני ש"ח				

139.0	-	-	-	139.0
42.9	-	-	-	42.9
181.9	-	-	-	181.9
24.7	-	-	-	24.7
0.4	-	-	0.4	-
207.0	-	-	0.4	206.6

31 בדצמבר 2014				
רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	שווי הוגן		
		רמה 3	רמה 2	רמה 1
במיליוני ש"ח				
-	4.0	4.0	-	-

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

נכסים

אגרות חוב זמינות למכירה :

ממשלתיות

מוסדות פיננסים

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך למסחר

נכסים בגין מכשירים נגזרים

סך כל הנכסים

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק

א. יתרות(1)

31 בדצמבר 2015					
בעלי עניין(1)					
מחזיקי מניות		נושאי משרה(4)		אחרים(3)	
בעלי שליטה(2)					
היתרה	יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה
ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31
הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה
בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר
(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)
מיליוני ש"ח					

1,228.1	1,228.1	-	-	-	-
-	-	0.8	0.6	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	0.8	0.6	-	-
6.8	5.7	-	-	-	-
-	-	4.7	1.7	0.9	0.7
3.3	-	-	-	-	-
141.6	136.5	-	-	-	-
0.9	-	6.2	6.2	-	-
392.4	392.4	-	-	-	-
138.2	57.2	1.4	0.8	-	-

נכסים

פיקדונות בבנקים
אשראי לציבור
הפרשה להפסדי אשראי
אשראי לציבור, נטו
נכסים אחרים - חייבים אחרים
ויתרות חובה

התחייבויות

פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות - זכאים אחרים
ויתרות זכות
מניות (כלול בחון(נ)
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים
חוץ מאזניים(6)

1. בשנת 2015 מתכונת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בדבר "גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים". ראה באור 1. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.
2. הערות לטבלה ראה בעמוד 232.

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

31 בדצמבר 2014					
בעלי עניין					
אחרים ⁽⁸⁾		אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁷⁾		מחזיקי מניות	
				בעלי שליטה	
היתרה	יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה
הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31
ביותר ⁽⁵⁾	בדצמבר	ביותר ⁽⁵⁾	בדצמבר	ביותר ⁽⁵⁾	בדצמבר
מיליוני ש"ח					
24.0	23.7	-	-	422.6	418.1
-	-	0.5	0.5	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	0.5	0.5	-	-
-	-	-	-	12.9	5.0
-	-	3.2	1.8	-	-
21.1	21.1	-	-	8.5	7.8
-	-	-	-	142.6	137.7
-	-	6.3	6.3	7.4	-
-	-	-	-	385.9	362.0
-	-	0.7	0.6	154.4	133.3

נכסים

פיקדונות בבנקים
 אשראי לציבור
 הפרשה להפסדי אשראי
 אשראי לציבור, נטו
 נכסים אחרים - חייבים אחרים
 ויתרות חובה

התחייבויות

פיקדונות הציבור
 פיקדונות מבנקים
 כתבי התחייבות נדחים
 התחייבויות אחרות - זכאים אחרים
 ויתרות זכות
 מניות (כלול בהון)⁽⁹⁾
 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים
 חוץ מאזניים⁽¹⁰⁾

1. בשנת 2015 מתכונת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בדבר "גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים". ראה באור 1. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.
2. הערות לטבלה ראה בעמוד 232.

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

2015 ⁽¹⁾			
בעלי עניין			
מחזיקי מניות בעלי שליטה ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽²⁾	אחרים ⁽³⁾	
2.4	-	0.2	הכנסות ריבית נטו ^(*)
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
21.9	-	-	הכנסות שאינן מריבית
(12.1)	(7.1)	(25.1)	הוצאות תפעוליות ואחרות ^(**)
12.2	(7.1)	24.9	סך הכל
2014			
בעלי עניין			
מחזיקי מניות בעלי שליטה	אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁷⁾	אחרים ⁽⁸⁾	
4.0	-	0.3	הכנסות ריבית נטו ^(*)
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
22.7	-	-	הכנסות שאינן מריבית
(11.7)	(7.1)	(25.0)	הוצאות תפעוליות ואחרות ^(**)
15.0	(7.1)	(24.7)	סך הכל
2013			
בעלי עניין			
מחזיקי מניות בעלי שליטה	אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁷⁾	אחרים ⁽⁸⁾	
3.3	-	0.4	הכנסות ריבית נטו ^(*)
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
15.9	-	-	הכנסות שאינן מריבית
(10.3)	(7.9)	(23.9)	הוצאות תפעוליות ואחרות ^(**)
8.9	(7.9)	(23.5)	סך הכל

(*) פירוט בבאור 17.ד. להלן.

(**) פירוט בבאור 17.ג. להלן.

1. בשנת 2015 מתכונת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בדבר "גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים". ראה באור 1. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.
2. הערות לטבלה ראה בעמוד 232.

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (*)

2015	
בעלי עניין ⁽¹⁾	
נושאי משרה ⁽⁴⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
במיליוני ש"ח	
7	5.9 (**)
8	1.2

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

2014	
בעלי עניין	
אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁷⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
במיליוני ש"ח	
7	5.8 (**)
8	1.3

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

2013	
בעלי עניין	
אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁷⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
במיליוני ש"ח	
7	6.6 (**)
9	1.3

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

(*) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 17.ה. להלן.
(**) מזה: הטבות עובד לזמן קצר 4.7 מיליון ש"ח (2014 - 4.7 מיליון ש"ח), הטבות אחרות לזמן ארוך 1.2 מיליון ש"ח (2014 - 1.1 מיליון ש"ח)

1. בשנת 2015 מתכונת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בדבר "גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים". ראה באור 1. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.
2. הערות לטבלה ראה בעמוד 232.

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות של הבנק עם בעלי עניין וצדדים קשורים(*)

2013	2014	2015	
סכומים מדווחים			
במיליוני ש"ח			
			א. בגין נכסים
0.1	-	-	מאשראי לציבור
3.5	4.3	2.6	מפקדונות בבנקים
			ב. בגין התחייבויות
-	-	-	על פיקדונות הציבור
0.1	-	-	על פיקדונות מבנקים
3.7	4.3	2.6	סך כל הכנסות ריבית, נטו

(*) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 17 להלן.

1. בשנת 2015 מתכונת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בדבר "גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים". ראה באור 1. מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

- עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק.
- הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.
- לא בוצעו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי על יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

הערות:

- (1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור - כהגדרתו בסעיף 1.80 ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- (2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם - בהתאם לסעיף 1.80 ד. (1) בהוראות הדיווח לציבור.
- (3) מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי - בהתאם לסעיף 1.80 ד. (2) בהוראות הדיווח לציבור.
- (4) נושאי משרה - בהתאם לסעיף 1.80 ד. (3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (5) על בסיס היתרות בסופי החודשים.
- (6) סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.
- (7) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS24.
- (8) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם, מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
- (9) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.

באור 18 - הכנסות והוצאות ריבית

2013	2014	2015
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		
134.6	135.2	131.9
6.9	2.2	0.5
10.5	4.4	2.6
5.0	1.1	(0.2)
-	0.4	0.4
157.0	143.3	135.2
21.2	6.8	2.1
0.1	0.1	0.1
7.6	4.9	3.7
0.1	-	-
29.0	11.8	5.9
128.0	131.5	129.3
0.3	-	-
4.5	1.0	(0.2)
0.2	0.1	-
5.0	1.1	(0.2)

א. הכנסות ריבית

מאשראי לציבור
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
מפקדונות בבנקים
מאגרות חוב
נכסים אחרים
סך כל הכנסות ריבית

ב. הוצאות ריבית

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות מבנקים
על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים מהחברה האם
על התחייבויות אחרות
סך כל הוצאות הריבית
סך הכנסות ריבית, נטו

ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב

מוחזקות לפדיון
זמינות למכירה
למסחר
סך הכל כלול בהכנסות ריבית

באור 19 - הכנסות מימון שאינן מריבית

2013	2014	2015
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

2.3	4.4	2.4	1. מהשקעה באגרות חוב
2.3	4.4	2.4	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
-	-	-	סך הכל מהשקעה באג"ח
2.3	4.4	2.4	2. הפרשי שער נטו
			סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
0.6	0.3	0.3	הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר
			רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו

באור 20 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
12.7	14.3	14.9
51.1	50.0	47.4
6.6	7.7	10.3
1.6	1.6	1.5
20.7	16.1	19.1
7.4	8.0	8.3
8.6	7.6	8.0
1.8	2.1	1.9
110.5	107.4	111.4

בגין עסקאות במטבע חוץ המבוצעות באמצעות הבנק הבינלאומי
ניהול חשבון
כרטיסי אשראי
עמלת הפצת מוצרים פיננסיים
טיפול באשראי ובעריכת חוזים
פעילות בניירות ערך
עמלות מעסקי מימון
אחרות
סך הכל עמלות

באור 21 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
-	-	3.0
0.5	-	-
0.5	-	3.0

רווח ממימוש בניינים וציוד
רווחי ייעודה לפיצויים
סך הכל הכנסות אחרות

באור 22 - משכורות והוצאות נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013 ⁽¹⁾	2014 ⁽¹⁾	2015
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
65.6	68.7	63.7
7.2	6.0	7.4
2.7	3.1	(5.1)
17.6	18.3	19.9
3.6	2.7	2.6
1.8	2.5	3.4
0.1	0.3	0.1
98.6	101.6	92.0

משכורות
הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
הטבות לזמן ארוך
ביטוח לאומי ומס שכר
הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) הטבה מוגדרת
הפקדה מוגדרת
הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה
שאינן פנסיה
סך הכל משכורות והוצאות נלוות

[1] הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

באור 23 - הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
26.9	27.8	27.9
4.4	4.1	5.0
1.4	1.4	1.4
4.3	4.0	4.0
3.5	6.8	6.8
1.3	1.3	1.3
3.4	3.5	3.6
0.2	0.2	0.2
8.0	8.2	6.7
53.4	57.3	56.9

שירותי מיכון
תקשורת
משרדיות
שיווק ופרסום
שירותים מקצועיים
שכר והחזר הוצאות לחברי דירקטוריון
עמלות
ביטוח
אחרות
סך כל ההוצאות האחרות

באור 24 - הפרשה למסים על הרווח

א - הרכב הוצאות המס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
25.3	23.9	24.5
(0.5)	-	-
(3.0) (1)	(2.8) (1)	2.0
21.8 (1)	21.1 (1)	26.5

מסים שוטפים בגין שנת החשבון

מסים שוטפים בגין שנים קודמות

מסים נדחים בגין שנת החשבון

הפרשה למסים על ההכנסה

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

ב - מסים נדחים לקבל, נטו

יתרות מסים נדחים לקבל הינן בגין הפרשים בעיתוי כדלקמן:

שיעור מס ממוצע		יתרה	
31 בדצמבר			
2014	2015	2014	2015
באחוזים		סכומים מדווחים	
		מיליוני ש"ח	
37.71	37.18	7.5 (1)	8.6
37.71	37.18	1.5	1.4
37.71	37.18	11.2 (1)	8.7
37.71	37.18	14.2	13.0
		34.4	31.7

עודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים

על נכסי תוכנית

הפרשה לחופשה ומענקים

הפרשות להטבות אחרות

הפרשה להפסדי אשראי

מימוש הטבת המס בשל מסים נדחים לקבל נטו, מבוסס על תחזית לפיה תהיינה הכנסות חייבות בעתיד בסכומים מתאימים והם מחושבים לפי שיעור מס של 37.18% (2014 - 37.71%).

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

ג - שומות מס סופיות

לבנק שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2010.

באור 24 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

ד - שיעורי המס החלים על הכנסות הבנק

להלן התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על תאגיד בנקאי בישראל לבין ההפרשה המתואמת למסים כפי שנוקפה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
מיליוני ש"ח			
36.22%	37.71%	37.58%	שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי (אחוזים)
20.9	17.7	24.8	סכום המס על בסיס השיעור הסטטוטורי
			מס (חסכון מס) בשל:
1.0	1.9	1.0	הוצאות לא מוכרות
(1.3)	-	0.4	קיטון (גידול) במס נדחה בשל ירידת (עלית) שיעורי המס
(0.5)	-	-	מסים בגין שנים קודמות
1.8	1.9	1.8	סכומים נוספים לשלם על חובות מסופקים
-	-	(1.0)	רווח הון
(0.1)	(0.4)	(0.5)	פערים אחרים
21.8	21.1	26.5	הפרשה למסים על ההכנסה

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.

ה - שינויי חקיקה בתחום המס

א. מס חברות

להלן שיעורי מס החברות הרלוונטיים לבנק בשנים 2013-2015:

2013 - 25%

2014 - 26.5%

2015 - 26.5%

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%.

אילו החקיקה הייתה מושלמת למעשה עד ליום 31 בדצמבר 2015, השפעת השינוי על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 היתה מתבטאת בקיטון ביתרות נכסי המסים הנדחים בסך 1 מיליון ש"ח. עדכון יתרות המסים הנדחים היה מוכר כנגד הוצאות מסים נדחים בסך 1 מיליון ש"ח.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס המוצגים בטבלה לעיל.

באור 24 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

ב. עדכון מס ערך מוסף, מס רווח ומס שכר

ביום 2 ביוני 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה בשנת 2013 לשיעור של 36.21%, ובשנת 2014 ואילך עלה לשיעור של 37.71%.

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו-2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים ירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015 ול-37.18% משנת 2016 ואילך.

ההשפעה של השינוי בשיעורי המס על הדוחות הכספיים של הבנק בהתייחס לנתונים הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 אינה מהותית.

כתוצאה מהשינוי האמור שיעורי המס הסטטוטורי אשר יחול על מוסדות כספיים יהיה 35.90%.

באור 25 - מגזרי פעילות

א - כללי

הבנק חילק את מקורות ההכנסה שלו למגזרי הפעילות הבאים, שכל אחד מהם היווה מרכז רווח :

- משקי בית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות של עד 500 אלף ש"ח.
- בנקאות פרטית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות מעל 500 אלף ש"ח.
- עסקים קטנים - לקוחות עסקיים בעלי אובליגו של עד 100 אלף ש"ח.
- בנקאות מסחרית - עסקים בינוניים בעלי אובליגו מעל 100 אלף ש"ח ועד 20 מיליון ש"ח.
- בנקאות עסקית - עסקים גדולים בעלי אובליגו מעל 20 מיליון ש"ח.
- ניהול פיננסי - כל ההכנסות וההוצאות של הבנק שאינן נובעות מפעילות מול לקוחות (בעיקר ניהול תיק הנוסטרו של הבנק).

מידע בדבר מגזרים גיאוגרפיים - פעילות הבנק התמקדה בישראל בלבד.

באור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

ב - מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015								
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח								
מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	
מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	מחלקת	
הכנסות ריבית, נטו	20.3	(6.9)	3.8	76.5	8.9	26.7	-	129.3
מחיצוניים	14.4	11.6	3.3	(15.9)	(0.1)	(13.3)	-	-
- בינמגזרי	39.2	12.8	18.7	36.2	6.9	3.3	-	117.1
הכנסות שאינן מריבית	73.9	17.5	25.8	96.8	15.7	16.7	-	246.4
סך הכנסות								
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	2.9	0.4	(1.4)	0.8	(2.0)	-	-	0.7
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):								
- לחיצוניים	58.0	13.2	18.7	77.5	12.4	-	-	179.8
- בינמגזרי	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח לפני מסים	13.0	3.9	8.5	18.5	5.3	16.7	-	65.9
הפרשה למסים על הרווח	6.1	1.6	2.6	7.4	2.1	6.7	-	26.5
רווח לאחר מסים	6.9	2.3	5.9	11.1	3.2	10.0	-	39.4
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)	9.9%	24.2%	58.4%	7.8%	7.5%	10.1%	-	10.6%
יתרה ממוצעת של נכסים	694.3	103.3	127.9	1,248.9	255.2	1,323.1	-	3,752.7
יתרה ממוצעת של התחייבויות	1,145.3	591.3	421.9	567.5	248.4	404.9	-	3,379.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	574.0	78.0	83.0	1,168.0	352.0	866.6	-	3,121.6
מרכיבי הכנסות ריבית, נטו:								
מרווח מפעילות מתן אשראי	32.4	3.6	6.6	59.8	8.4	-	-	110.8
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	2.3	1.1	0.5	0.8	0.4	-	-	5.1
אחר	-	-	-	-	-	13.4	-	13.4
סך הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים ובינמגזרי	34.7	4.7	7.1	60.6	8.8	13.4	-	129.3

באור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

ב - מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014								
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח								
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
131.5	-	29.9	9.8	87.8	2.9	(12.7)	13.8	הכנסות ריבית, נטו
-	-	(15.5)	(0.6)	(24.3)	4.2	17.3	18.9	- מחיצוניים
112.1	-	5.4	9.0	34.1	16.3	10.9	36.4	- בינמגזרי
243.6	-	19.8	18.2	97.6	23.4	15.5	69.1	הכנסות שאינן מריבית
								סך הכנסות
6.5	-	-	(6.6)	5.5	1.5	(0.1)	6.2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
								הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
190.1	-	-	15.4	84.0	19.0	12.9	58.8	- לחיצוניים ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	- בינמגזרי
47.0	-	19.8	9.4	8.1	2.9	2.7	4.1	רווח לפני מסים ⁽¹⁾
21.1	-	8.9	4.2	3.6	0.9	1.2	2.3	הפרשה למסים על הרווחים ⁽¹⁾
25.9	-	10.9	5.2	4.5	2.0	1.5	1.8	רווח לאחר מסים
7.0%	-	9.8%	11.6%	3.1%	35.1%	22.1%	3.1%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
3,461.2	-	1,164.8	253.9	1,281.7	111.8	78.6	570.4	יתרה ממוצעת של נכסים
3,090.3	-	415.6	229.1	570.1	310.2	559.8	1,005.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות
2,939.9	-	808.9	369.0	1,183.0	47.0	56.0	476.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
								מרכיבי הכנסות ריבית, נטו:
105.0	-	-	8.5	61.2	5.8	2.5	27.0	מרווח מפעילות מתן אשראי
12.1	-	-	0.7	2.3	1.3	2.1	5.7	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
14.4	-	14.4	-	-	-	-	-	אחר
131.5	-	14.4	9.2	63.5	7.1	4.6	32.7	סך הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים ובינמגזרי

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

באור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

ב - מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013								
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח								
מחלקת	משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	מסחרי	עסקי	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ
הכנסות ריבית, נטו	17.5	(10.0)	3.3	75.4	10.6	31.2	-	128.0
מחיצוניים	15.8	15.8	3.0	(15.4)	(0.5)	(18.7)	-	-
- בינמגזרי	37.4	10.5	15.0	38.9	9.1	3.0	-	113.9
הכנסות שאינן מריבית	70.7	16.3	21.3	98.9	19.2	15.5	-	241.9
סך הכנסות								
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	1.7	-	(0.5)	2.8	-	-	-	4.0
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):								
- לחיצוניים	56.0	12.7	16.2	79.1	15.0	-	-	179.0
- בינמגזרי	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח לפני מסים	13.0	3.6	5.6	17.0	4.2	15.5	-	58.9
הפרשה למסים על הרווחים	5.6	1.3	1.6	6.2	1.5	5.6	-	21.8
רווח לאחר מסים	7.4	2.3	4.0	10.8	2.7	9.9	-	37.1
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)	15.8%	39.0%	85.1%	7.6%	7.9%	8.8%	-	10.7%
יתרה ממוצעת של נכסים	525.0	66.1	60.3	1,250.0	293.1	1,322.5	-	3,517.0
יתרה ממוצעת של התחייבויות	962.4	652.3	285.8	583.7	253.7	432.5	-	3,170.4
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	392.0	49.0	39.0	1,192.3	286.7	906.0	-	2,865.0
מרכיבי הכנסות ריבית, נטו:								
מרווח מפעילות מתן אשראי	23.2	2.0	4.4	56.1	9.1	-	-	94.8
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	10.1	3.8	1.9	3.9	1.0	-	-	20.7
אחר	-	-	-	-	-	12.5	-	12.5
סך הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים ובינמגזרי	33.3	5.8	6.3	60.0	10.1	12.5	-	128.0

[1] הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור ג.1. לדוחות הכספיים.

באור 25א' - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

כאמור לעיל, בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 7 בנובמבר 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

ב. הגדרות

- אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים".
- מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- עסק – לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.
- מגזר ניהול פיננסי - יכלול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקות רכש חוזר ושאיילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך; פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגדרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים, פקדונות בממשלות ושל ממשלות; פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים; אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך הכל הפריטים בדוח הכספי.

באור 25א' - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח						
משיק בית	בנקאות פרטית	קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	סה"כ
865.7	0.1	1,435.7	93.4	118.4	0.2	2,513.5
8.8	-	29.3	-	-	-	38.1
1.9	-	2.6	-	-	-	4.5
1,765.0	89.7	1,017.3	221.7	94.2	162.1	3,350.0
672.0	0.1	1,361.6	107.6	126.3	0.2	2,267.8

יתרת האשראי לציבור
לסוף תקופת הדיווח
יתרת חובות פגומים
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
יתרת פיקדונות הציבור
לסוף תקופת הדיווח
יתרת נכסי סיכון
לסוף תקופת הדיווח

[1] נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201).

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015									
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	
118.4	108.0	10.4	93.4	87.6	5.8	1,435.7	1,065.7	370.0	יתרת האשראי לציבור
-	-	-	-	-	-	29.3	19.7	9.6	לסוף תקופת הדיווח
									יתרת חובות פגומים
-	-	-	-	-	-	2.6	2.3	0.3	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
									יתרת פיקדונות הציבור
94.2	93.2	1.0	221.7	200.2	21.5	1,017.3	966.0	51.3	לסוף תקופת הדיווח
126.3	115.9	10.4	107.6	93.4	14.2	1,361.6	971.3	390.3	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾

[1] נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201).

באור 26 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח כולל אחר		
סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים
	במיליוני ש"ח	
(4.8)	(0.4)	(4.4)
(0.7)	(0.7)	-
(5.5)	(1.1)	(4.4)

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2015

יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

רווח כולל אחר		
סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הטבות לעובדים
	במיליוני ש"ח	
(2.3)	0.2	(2.5)
(2.5)	(0.6)	(1.9)
(4.8)	(0.4)	(4.4)

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2014

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

באור 26 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2014: (3)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
לפני מס	השפעת מס במיליוני ש"ח	לאחר מס
(3.5)	1.3	(2.2)
2.4	(0.9)	1.5
(1.1)	0.4	(0.7)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
 רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש
 לדוח רווח והפסד
 סה"כ שינוי נטו במהלך התקופה

הטבות עובדים

הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
 (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי נטו במהלך התקופה

סה"כ שינוי נטו במהלך התקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
לפני מס	השפעת מס במיליוני ש"ח	לאחר מס
(5.3)	2.0	(3.3)
4.4	(1.7)	2.7
(0.9)	0.3	(0.6)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
 רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש
 לדוח רווח והפסד
 סה"כ שינוי נטו במהלך התקופה

הטבות עובדים

הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
 (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾

שינוי נטו במהלך התקופה

סה"כ שינוי נטו במהלך התקופה

[1] הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה באור 19.

[2] הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה באור 13 בדבר הטבות לעובדים.

[3] החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב נושא זכויות עובדים ראה באור 1.ה.

באור 27 - מידע תמציתי על בסיס נתונים נומינליים

31 בדצמבר		
2014(1)	2015	
מיליוני ש"ח		
3,874.1	4,103.9	סך הכל נכסים
3,513.9	3,713.1	סך הכל התחייבויות
351.9	390.8	הון
26.0	39.5	רווח נקי

(1) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. ראה באור 1.ג. לדוחות הכספיים.